

314108

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No 212.

Telephone No. 544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 5-వ తేది శనివారము
శ్రీ కృతనామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాస బహుళ పంచమి గి.

No. 197

సంచిక ౧౯౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారీచే కేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోనముగలుగదు

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

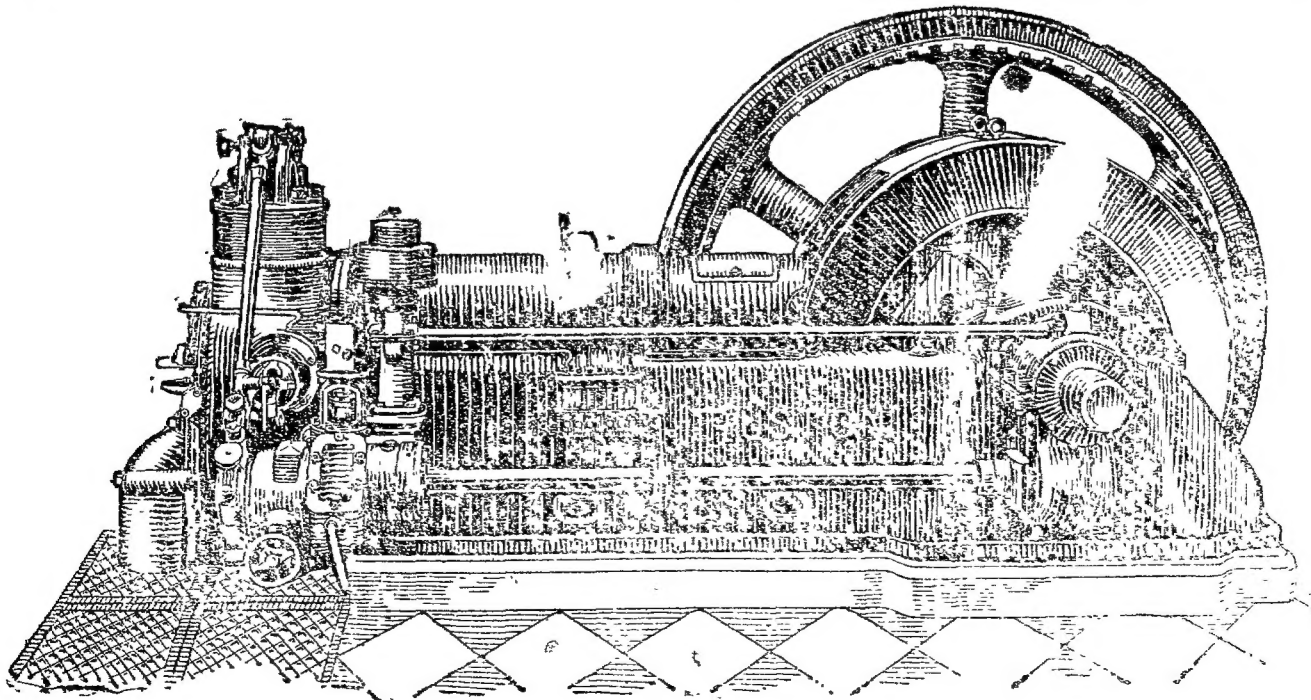
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఏంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవుపొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురత ఏమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయును

మద్రాసులో సోల్ విజంట్టు, మాస్సి అండుకో, లిమిటెడ్, ఎంజీర్లు, తపాల్ చెట్టు నెం 4512

(జెనుక చింతించుట చెట్టితనము ముం దండుకొన్నవారలు జూడమంద గలరు)

40 దినములలోగా అతిసుఖముగా యింగ్లీషు నేర్చుకొన వచ్చును.

2 పుస్తకములకొన్న వ. పి. ఖర్చులులేదు. ఆంగ్లేయ దొరతనమువారి పరిపాలనకు లోకులైన యాభూమండలమున గౌరవభాగియు

పొంది జీవనోపాయములే వుజ్జీవించుటకు కారణకర్త యగు ఇంగ్లీషుభాషయే ముఖ్యమని యెరిగియు అనేకులు విడనాడియుండు వారలకు అతిసుఖభాగాను గురు చెంత చేరక తమకు తామే భాషానుభవము పొంది చదువుటకును మాట్లాడుటకును వ్రాయుటకును పువయుక్తముగా ఆంగ్లభాష యందు ముద్రించి అభ్యాసపరులకు అవలీలగా గ్రహింపదగినది గాన మావశ్యమున ప్రస్తుతము కొన్ని ప్రతులే ముద్రించి తక్కువధరలకు విక్రయించుచున్నాము.

ఇందుసాధారణముగా పువయోగముగనట్టి యింగ్లీషుపదముల నుచ్చరించుటకును వాటికిగల అర్థమును ఇంగ్లీషును ఆంగ్లమును వ్రాయబడి చిన్నకథలు సామెతలు పీట్లకు యింగ్లీషు అర్థములును అతిసుఖకైలిని వ్రాయబడియున్నవి. వ్యక్తములు, పక్షులు, వారములు,

నెలలు, సావత్తములు, పుష్కములు, ఆయుధములు, నానాదేశములు, లిఖితములు వ్రాయునట్టివిధములు గలవు. ఈ పుస్తకము బాలరు, బాలికలు, వర్తకులు, నౌకరులు, విద్యాబోధకులు పిరల కందరికి పువకారియగు సహాయగ్రంథము.

అంత్యకాలమున వుయిల్ మొదలగునవి వ్రాయు విధమును, తంతిసహచారములును, వడ్డి పరిమితియు జీతముల వగైరాల లెక్కలను యివియెల్ల విశదపఱచబడి యున్నది. పుస్తకము 1-కి ధర రూ 1-8-0. తపాలాఖర్చు 0-4-0.

ఆనందాశ్రమ పుస్తకశాల, 5/84, నైనియప్పనాయకకోవిడి, పార్కు-టౌన్, మదరాసు.

శ్రీ కృష్ణా వతార తత్త్వము.

సకలపురాణరత్నములనుండియు, మహాభారత హరివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథలను సంగ్రహించి వరుసగా సులభముగ వచనరూపమున నిందువ్రాయబడును. సకల సంశయములు తొలగనట్లు అందందు శాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. విశేషంశములు గలతావుల సంస్కృతశ్లోకము లుదాహరింపబడును. పాగాయణమున కను కూలించు స్తోత్రములను గ్రంథవదలక పొందుపఱుపబడును. శ్రీ కృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాయుటకే యీ వ్రాసెదము. భక్తికర్మయోగజ్ఞానమార్గముల దెలుపుట కిది కల్పవృక్షము. మతభేదము లీచరిత్రమును జదివిన సమూలము నశించునని గట్టిగా జెప్పగలను. ఇతర దేవతాదామణము లిందుండవు. ఇట్టి యుత్తమగ్రంథము చక్కగా ముద్రించి 820 పుటలకు దక్కువగాకయుండ బ్రేండుచేయించి మూడురెలలకొకసారి 1-8-0 లకు వి. పి. గా పంపబడును. 12-0-0 లు దయచేయించువారి పేరులు పోషకుని ప్రకటింపబడును, 8 సంపుటలకు దక్కువగాదు. 1-0-0 అద్వాన్యతో జందాదారులు తమ సమృద్ధిని దెలుపవలెను. ఈసత్కార్యము నాంగ్రదేశీయులగు సజ్జనులు నాచేతజేయించి కృతకృత్యులు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆంగ్లశ్రీమద్రామాయణము ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటలములు ధర రూ 12-0-0. 2203 వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, ఆంగ్లప్రధానపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ ల నుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునంగరి తమకు తెలిసియుండవచ్చును.

ప్రతి సం॥ రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయానేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరను నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి వచ్చుచున్న మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు పిరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశత్రుములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రకల్లలయాద్యు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పల్లెనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకోప్లాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు జేనకువేలు గలవు. ఒకడళా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెవ్వడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు జేరు. 6 బుడ్ల వల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్లు రూ. 3-12-0. 3 కే బుడ్లు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దినపత్రికాసమయము వ్రాయుడు.

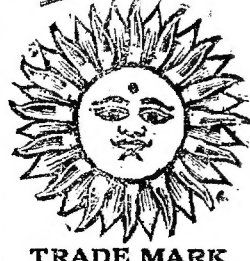
ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు మొకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల మైసూరు.

సూర్యుని మార్కుగల గొడుగులనే (Sun Brand) ఉపయోగింపుడు.

హెడ్ ఆఫీసు: పరిశ్రమశాల, కల్కికోట.

సేట్ నాగ్జీ పురుషోత్తం అండు కంపెనీ

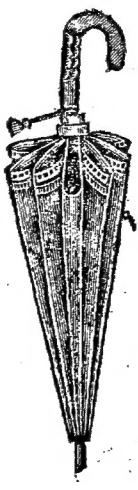
ధర సతతము సామానులు గట్టిగా నుండును. చాలకాలమువరకు గట్టిగా నుండును.

గొడుగులు, బనీనులు చేతిబెత్తములు (Walking sticks)

మొదలగు వ్యాపారస్థులు,

నెం. 21, చైనాబజారురోడ్, మద్రాసు.

దక్షిణేశ్వరు బాంబుకేసు

డాక్టరు రాబ్బర్క్ సాక్ష్యము

కలకత్తా, డిసెంబరు 3:—నేను ఆలీపూరు స్పెషల్ కోర్టులో దక్షిణేశ్వరు బాంబుకేసు సంబంధమున మందుగుండు సామానుల ఛీఫ్ యిన్ స్పెక్టరు డాక్టరు రాబ్బర్క్ గారి పరిక్షయే జరిగెను.

ప్రశ్న:—కాల్తెటనగానేమి?

జవాబు:—అందులో ప్రత్తి, నైటరు, గ్లెస్సెస్ మిన రలు జెల్లి అన్ని కలిసియుండును.

ప్రశ్న:—అది భగ్నమందేనట్లువా?

జవాబు:—అవును.

అభ్యర్థుడు:—అది వ్రాసియున్నట్లున్నాడు.

అభ్యర్థుడు జనరలు:—(పైపుచేయబడిన పుస్తకమును చూపి) కార్టెయిటును చేయుట కిందులో తెలుపబడినవి సాధారణవిధములా?

జవాబు:—అవును.

ప్రశ్న:—ఇందులో తెలుపబడినంతవరకు యీవిషయములన్నియు సరియైనవేనా?

జవాబు:—అవును.

ప్రశ్న:—కాని యిందులో పూర్తిగా తెలుపబడలేదు. తెలుపబడినంతవరకేని ప్రయోజనకరము లేనా?

సవిక్ సెక్టరు సాక్ష్యము

పిమ్మట జిల్లాద్రాఫ్ట్ గుహి అను పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు అభ్యర్థుడు జెనరలుచే పరిక్షింపబడెను. ఇతడు తాను సర్వీసారంటు తీసుకొని డక్యుమెంటుగారిలో దక్షిణేశ్వరు కెల్లు పోయినదయ్యి, ఉదయము 8 గంటలు మొదలకొని రాత్రి 7½ వరకు సర్వీ యెట్లు జరిగినదియు, రివాల్యరులు మొదలగునవియు ఎట్లు బయటపడినదియు ఎంతమంది కచ్చట జబ్బుగానున్నది యువారెట్లు ఆస్పత్రికి పంపబడినదియు అన్నియు తెలియజేసెను

ప్రశ్న:—నీవు వారి నేమి అడిగితివో స్పష్టముగా చెప్పెదవా?

జవాబు:— అచ్చటివస్తువులన్నియు అచ్చటి కెల్లువచ్చి నవని ప్రతివానిని అడిగితిని. "నేను నీకు జవాబు చెప్పను. చెప్ప దలచుచున్నది కోర్టులోనే చెప్పెద"నని ప్రతివాడును నాతో ఖలికెను.

క్రిందఆరలో నొక బాంబును చూచినట్లును అదియొక సిలెండరువలెనుండి కాగితము లో చుట్టబడియుండెననియును సాక్షి చెప్పెను.

ప్రశ్న:— బాంబును కనుగొన్నప్పుడు మద్దాయిలలో నెవ్వరైన ఏమైన ననిరా?

జవాబు:— అది యిలా లే. నేను జాగ్రత్తపెట్టెదనని ఒకడెదను

సాక్షి మద్దాయి రాజన్ లాహిరిని గుర్తించెను.

ప్రశ్న:— వానిని బాంబును ముట్టుకొన నిచ్చితివా?

జవాబు:— లేదు.

ప్రశ్న:— రివాల్యరు సరియైన స్థితిలో నుండేనేమో చూచితివా?

జవాబు:— అది పూర్తిగా దెట్టింపబడియుండెను.

మద్దాయి ప్లీడరు డాక్టరు ఎ. సి. ముఖర్జీగారు— టె గార్డు ఆంప్రాంగుగార్డు అచ్చట నున్నట్లుగా నీవు అభ్యర్థులు జెనరలుతో చెప్పితివి. బాంబును చూచినతరువాత టెగార్డు గారక్కడికి వెళ్లిరా? అంతకు పూర్వమే అచ్చట నుండిరా?

జవాబు:— బాంబును చూచిన గంటనేపటి కాయన అచ్చటికి వచ్చెను.

ప్రశ్న:— రివాల్యరునుగూడ చూచినపిమ్మట టెగార్డు ఆంప్రాంగు గార్డుచ్చటికి వచ్చినట్లు నేను తలచెదను.

జవాబు:— టెగార్డుగారు దానిని చూచినతరువాత వచ్చెను. అటుపిమ్మట ఆంప్రాంగు వచ్చిరి.

అభ్యర్థుడు:— ఆంప్రాంగుగారు టెగార్డు కు. కె. మందు వచ్చిరిని నీయభిప్రాయమా?

జవాబు:— అవును.

అప్పుడు కోర్టు ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

చేతిమగ్గము వర్తకులకు మాత్రమే

చేతిమగ్గమునకు కావలసిన పరికరములన్నియు న్యాయ మైనధరల చొప్పున మేము సరఫరా చేయుచుము. తక్షణశ్రీ ఒకడళా ఆర్డరును ఈదిగవ విలాసమునకు పంప కోరెదము.

Messrs. Industries Stores Supply Co.
434, Thakurdwar, Bombay No. 2.

దక్షిణేశ్వర బాంబుకేసు

ముద్దాయిలపై నేరస్థాన చేయబడెను

కలకత్తా, డిసెం 4:— దక్షిణేశ్వర బాంబుకేసులో నేడు స్వేచ్ఛలు కోర్టువారు ముద్దాయిలపై ఆయుధ శాసనము 19 (ఎ) (యఫ్) సెక్షనుల క్రిందను మందుగుండు సామానుల శాసనము 4 (బి) సెక్షనుక్రిందను నేరస్థాన చేయబడెను. అనగా ఆయుధశాసనములలో నున్న ప్రకారము ఆయుధములు మందుసామానులు మొదలగు వానిని తయారుచేసి వాటిని కలిగి యుండవలెనను ముద్దాయిలు చేసినవియు ఆందు వలన 1878 2-వ ఆయుధశాసనము 19 (ఎ) (యఫ్) సెక్షనులు గుండు సామాను 4 (బి) సెక్షను ఇంజియను పినలు కోడ్డు సెక్షనులక్రింద వారు శిక్షాపాత్రులనియు తెలియ చేయబడెను.

దక్షిణేశ్వరలో సోదా జరుగుచున్నప్పుడే సోదా బజారులో ఒక యింటిని సోదాచూచి రివాల్యరు తోటలు మొదలగు వాటిని పట్టుకొనినప్పుడు పోలీసువారిచే అరెస్టు చేయబడిన ప్రమోదచౌదరి అనంతదత్తవర్మ యను మరియు వరుగు బంగారీ యువకులు ఆలీపూరులో నేడు స్వేచ్ఛ కోర్టు యెదుటికి గొని రాబడిరి. వీరు 17 తేదీవరకు రిమాండులో నుంచబడుదురు.

(ఆ. ప్రె.)

పంజాబు పోలీసు పరిపాలన విచారణసంఘము

విచారణ సంఘ సభ్యులపేర్లు

విచారించవలసిన విషయములు

లాహోరు, డిశంబరు 8:—పంజాబునందు పోలీసు పరిపాలనయందలి కొన్ని విషయములను విచారించుటకు పంజాబు దొరతన మొకసంఘమును నియమించెను. పింఛను తీసికొనిన సి. పి. లెవెన్సుజేను, ఐ. సి. ఎన్. గా రధ్యక్షులుగను, ఇంఫీరియరు యిండియనుపోలీసు ఉద్యోగి కుక్కు, శాసనసభ్యులగు సికిందరు హయితుఖానుగాడ్డు సభ్యులుగను, పంజాబుపోలీసుకాఫోద్యోగి యగు లాలా గురుదయాలుగారు కార్యదర్శిగను విచారణ సంఘ మందు గలరు. 1926 జనవరి 2-వ తేదీన విచారణ ప్రారంభమగు ను. 1926 ఏప్రియలు మాసాంతమునకు నివేదికను సంఘము దాఖలుచేయును. పెక్కు జిల్లాలను సంఘము సందర్శించి పోలీసు పరిపాలన ముఖ్యవిషయములగురించి సాక్ష్యముతీసికొనును.

సంఘము విచారించవలసిన అంశములు

లాహోరు, డిశంబరు 8:—పంజాబు గవర్నరు మెంటుచే నియమింపబడిన పోలీసువిచారణసంఘము ఈదిగువ ప్రకటింప బడిన అంశములగురించి విచారణసల్పును:—

1. ప్రతిజిల్లాయందును గల పోలీసు సిబ్బంది, రైల్వేపోలీసు ధర్మములను శక్తిసామర్థ్యములతో నెరవేర్చుటకు చాలువా లేదాయనియు, పోలీసుదళము హెచ్చించుటగాని లేక తగ్గించుటగాని అవసరమా, 2. ప్రకృతమందు పోలీసు సల్పుచున్న కృత్యములందు అనగా సమనుబంధించేయుట్లు ఖజానాను భద్రముగ సంరక్షించుటకు వెళ్లుట మొదలగు కృత్యములందు తగ్గించుట కవకాశము గలదా, 3. ప్రస్తుతమందు నగరములలోను కంప్లెనుమెంటులలోను పోలీసుగావించిన రక్షణమువిషయము విచారించి, యితరపట్టణములందు కూడ పోలీసు జోక్యము గలిగించుకొనుటగాని లేక నగరరక్షకుల నియమించుటగాని అవసరమైనచో సిఫార్సులుగావించుట, 4. నూటికి పదిహేనుమంది రిజర్వ్లోనుంచుట చాలునదియు లేనిది, సెలవులు, జబ్బులు, ఖాళీలు వచ్చునప్పుడు యిరిజియర్లు చాలునదియు లేనిదియు విచారించుట, 5. పోలీసుదళములకు శక్తిసామర్థ్యములను హెచ్చించుటకును, పోలీసుదళముయొక్క సత్త్వరత్నమునం దుంచుటకు అవలంబించవలసిన మార్గముల సర్వేషించి రిపోర్టు చేయుటకు పోలీసువిచారణసంఘమును పంజాబు దొరతనము నిర్ణయించెను.

మహమ్మదీయ పత్రికాసంబంధీకుల సభ

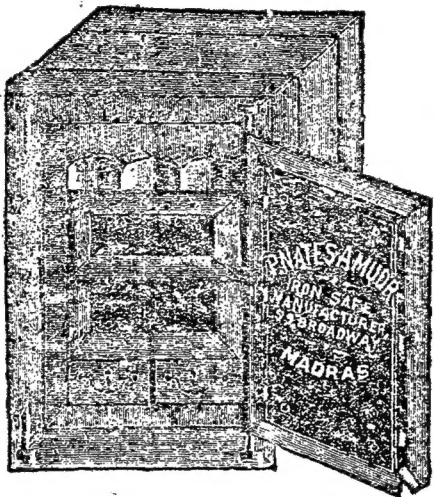
ఆలిఫురు, డిసెం 8:—ఆలిఫురులో జాబితావారమున మహమ్మదీయ పత్రికాసంబంధీకుల సభ జరుపవలెనని తలంపబడినది. అందుకుగాను సన్మానసంఘ మొకటి ఏర్పాటైనది. దానికి మాల్యే షెర్వానీ(మస్లిం యూనివర్సిటీ గవర్నరు) గారు అధ్యక్షులుగాను ప్రొఫెసరు రషీదు అహమ్మదుగారు కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

(ఆ. ప్రె.)

శ్రీవాసు హోటలు

తెలిగ్రాము యెస్సెనేడు మద్రాసు తెలిఫోను 3190
శ్రీవాస్ -మద్రాసు ఆంధ్రులచే నడుపబడుచున్నది!
ఆంధ్రభోజనము!
ప్రసిద్ధిపడసిన హిందూ బ్రాహ్మణుల భోజన హోటలు
ఫలహారములు గూడ ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడును.
నివాసవనతి!! విద్యుద్దీపములు పంకాలు గలవు. భోజనవనతి!!
నగరమధ్యమున నున్నది!!! ఆరోగ్యమైన భోజనము!!!
ఇతరచోట్లనుండి వచ్చువారికి యోగ్యముగా ఆదర్శక నియమములతో నడుపబడు హోటలు. హోటలుమార్గమును చూపువారు ప్రతి రైలుదగ్గరకు వచ్చుచుందురు.
అద్యుతమైన యేర్పాటులు
ఇతర రాష్ట్రములనుండి వచ్చు చెద్ద మనుష్యులకు సమయానుకూలముగ ప్రత్యేక సౌకర్యములు చేయబడును.
శేట్లు విస్తారముగా తగ్గింపబడినవి.
(2497)

సరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

ఇప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నవి.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.
(1429)

పి. న. టే శ. మొదలియార్,

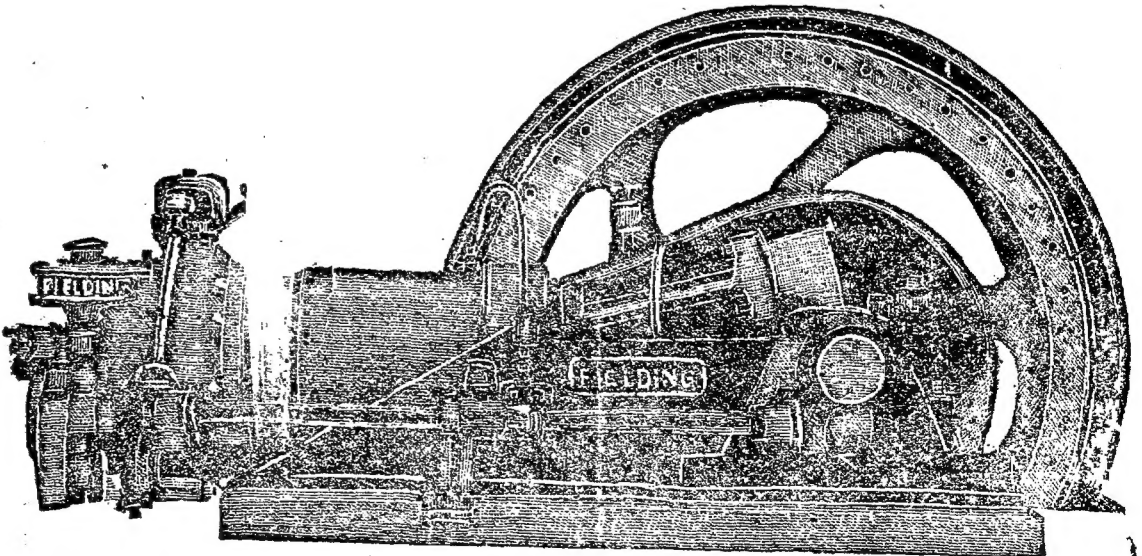
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రావైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైలుమిల్లుకుకావల్సి నిలండ్రు, సోల్డింగు నట్టులు సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పి శిల్పి, పెద్దనాయక్ పేట మద్రాసు. మెషినులను సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చి, తయారుచేసియివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

The safest, simplest, strongest and the most advantageous Oil Engine with many improvements.

“ఫిలింగు”

వేటెంటు సేప్టిక్విక్ స్టార్లింగు శమిడిశల్ క్రాడు ఆయిలు యింజను
వేపరైజరు స్ట్రుతో కాల్చవలసిన అవసరములేకుండగనే
రెండే నిమిషములలో స్టార్టుకాగలను.

వీటిసామానులుచాలా బలముకలవిగానుమంచి టెంపరు కలవిగాను వుండుటవల్ల చాలాకాలము అరిగిపోకుండా పనిచేయుటలోను లోడ్లు లాగుటలోను యీ యింజనులు చాలా ప్రసిద్ధిచెందివున్నవి.

క్రాడ్డు ఆయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. ఎటువంటిమడ్డి క్రాడ్డు ఆయిలుతో నయినను బహు చక్కగా పనిచేయును. 52 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్ని పైజాలు యెవ్వడున్న స్టాకులో వుంచ బడును. ధరలు బహుసరసముగావుండును.

సోల్ వ కెంట్రు:—డి.ఎల్. శాస్త్రి అండుకో, 12, తంబుచెట్టి వీధి, మెద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, కొత్త అగ్రహారం, విజయనగరం.

పెద్దబహుమానము
5 లక్షల మార్కులు

మీకొక గొప్ప అదృష్టము
రానున్నది

బహుమానములన్నియు
జర్మనీ ప్రభుత్వమువారి
గ్యారంటీ గలిగినది.

గొప్ప బంగారపు ద్రవ్య లాటరీకి

జంబాల నిచ్చుటవలన మీకీ అదృష్టము లభించును మొదటి డ్రాయింగు 1926 జనవరి 21 తేదిన జరుగును. ఈ లాటరీయందు 70,000 టికెట్లుగలవు. ఇందులో 27600 టికెట్లు ముందు జనవరినుండి జరుపబడు ఆరు డ్రాయింగులలో (నెలకొకమారు డ్రాయింగు) జయమునందగలవు.

మొత్త బహుమానములు

49,76,000 బంగారపుమార్కులు లేక 248,800 పౌనులు.

మొట్ట మొదటి గొప్ప బహుమానము 500,000 మార్కులు

లేక 25000 పౌనులు

మరిన్ని ఈ క్రింది గొప్పమార్కులుగల బహుమానములు గలవు

200,000	120,000	70000	60000
100,000	80,000	50000	40000

Samuel Heckscher, senr , Banker
Dammtor Street 14 Hamburg (Germany)

.....Cut off here.....
Order From. Please send me.....

Ticket for first, second and third drawing. Amount of is enclosed herewith by British Postal Order.

Name and Address (Plainly and in fully) :

Date :

Postage on ordinary letters is 3 d.

యితే ప్రకారం మాల్ట్టప్రకారం యింకను బహుమానములుగలవు. జాబితా కోరువారికి పంపబడును.

మొదటి మూడు డ్రాయింగులలో వుండగలవారు టికెట్లు ఖరీదు నిండుటిక్కెట్లు 8 పౌనులు, ఆరటిక్కెట్లు 80 పిల్లింగులు, కాలుటిక్కెట్లు 15 పిల్లింగులు. తక్కిన మూడు డ్రాయింగులకుకూడ టికెట్లు యధేచ్ఛరయుండును. ప్రతి టికెట్టుకు రిజిష్టరుపొస్తూ ఖర్చు 6 పెన్సీలు.

సామ్యుల్ హెక్సర్ డి. టి. టికెట్లు పంపబడును. డ్రాయింగు కావడమతోనే బహుమానము పంపబడును. జనవరి డ్రాయింగు త్వరలో రానున్నది గనుక వెంటనే టికెట్టుకు సామ్యుల్ పంపవలెను. ఆడ్రసు యిక్రింది ప్రకారము ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

మాతన ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల మాతన ప్రచురము

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

పోతానామాత్య ప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బాగుగముద్రించుచున్నారము

12 సంపుటములుగల సంపుటము గ్లాజాకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్డుపేరు వెల రూ 6-0-0

సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్డుపేరు రూ 8-0-0

2080 సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్డుపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

నీలవర్ణము శాలువలు జర్మనీతో తయారు చేయబడినవి.

మిక్కిలి అందముగాను, సన్నగా నుండును. తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు.

6 మూ X 3 మూ రూ 10-0-0. 6 మూ X 3 మూ అన్నిరంగులలోను గలదు 1-కి రూ 10-8-0.

కె. ఎస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, తపాలు పెట్టె నెం. 99, మదరాసు.

నీకు కావలసినదియు, నీవుచూడవలెనని
దీర్ఘ కాలమునుండి వెదకిన శాస్త్రమిదియే
శ రీ ర మ ర్త శాస్త్రము

ఆంధ్రభాషయందంత పూర్ణమైన రహస్య శాస్త్రము ఇంతవరకు ఎవరివలనను బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. ఇందులో శ్రీ, పురుష లక్షణము, వాటియొక్క సరియైన యువ యోగములను, మొగ, ఆడ, శిశుత్వ త్రి వివరమును, శ్రీ పురుషులకు కలుగువ్యాధులును, వాటిని పోగొట్టు చికిత్సలును, మహర్షులు మర్మముగా పూర్వము వ్రాసిన సంసార సుఖరహస్యములును బహుచక్కగా వ్రాయబడియున్నది. ఇది వివాహమైనవారికిని ఇకమీద వివాహము చేసుకొను శ్రీ, పురుషులకు శ్రేష్ఠమైన శాస్త్రము. తప్పక ప్రతిగ్రహస్తుడును చదివి తీరవలెను.

పీ. వి. ఖర్చు 5 అణాలు.
64 చిత్రపటములతో ధర రూ. 1-0-0
ఎం. ఎస్. సరస్వతి అండ్ కంపెనీ.
నెం. 9 ఆరుముగంపేటి, సామకూరుపేట, పోస్టు మదరాస్.

ఫెర్గసన్ కళాశాల సాంవత్సరికోత్సవ తదనంతర కథ

విద్యార్థుల తీర్మానములు

ప్రధానాచార్యునితో సంప్రతించుటకు

విద్యార్థు లంగీకరించుట

పునహా, డిశంబరు 31—గత రెండు దినములందు కళాశాల అధికారుల కఠిన చర్యకు పాలైన విద్యార్థుల విద్యార్థినుల యొడ సానుభూతిని జూపుచు తీర్మానములు కళాశాలవిద్యార్థులు గావించిరి. కె. ఎస్. కే. కళామండల పరం జీ పాయి, కెల్కారు కన్యలు కళాశాల అధికారుల ఆగ్రహమునకు గురియైరి. గత సోమవారమునాడు జరిగిన కళాశాల సాంవత్సరికోత్సవముందుండి యింటికి వెళుచున్నప్పుడు ప్రాంతుగారికిని వారి యిద్దరు యూరపియను మిత్రులకును గాగిన వివాదసంభవమునకు విద్యార్థులు విచారమును వెలిబుచ్చుచు తీర్మానమును గావించిరి. లోకమాన్య తిలకు గోక్షేవంటి మహాశయులచే స్థాపించి ప్రతిష్ఠాపనాభివృద్ధికొరకు మిక్కిలి సేవ యొసర్చి జీవితమును కళాశాల కొరకు వినియోగించిన పరంజీపాయిగారిచే సామర్థ్యముగనడుప జేసినట్టి ఫెర్గసన్ కళాశాలయొడ విద్యార్థులకుగలభక్తినిగౌరవమును ప్రకటించు మరెయ్యక తీర్మానము గావించబడెను. విద్యార్థులు తమతో గలసి సంప్రతింపవలసినవని ప్రధానాచార్యులు గారు గోరిన కోరికను మన్నించి సంప్రతించుటకు విద్యార్థులు యిరుకొనిరి.

బహిష్కరమువలన నిన్నును డాక్టరు మాన్ గారు కళాశాలయం దీయవలసిన ఉపన్యాసములను ప్రధానాచార్యులు రద్దుచేసిరి.

ప్రధానాచార్యుని చర్యగురించి పాలకవర్గముం దభిప్రాయభేదములు

కాలేజి జమ్ఖానా మేనేజింగు కమిటీసభ్యులు లీలుగారిని వెడలగొట్టినందులకు రాజీనీయుట

పునహా, డిశంబరు 4:—పునహా ఫెర్గసన్ కళాశాలయందు వివిధతరగతులందలి విద్యార్థ్యసనము సరిగ జరుగుచున్నను, సాంవత్సరికోత్సవ బహిష్కరమువలన బయలుదేరిన ఆవేశము విద్యార్థులకు విడువలేదు. కళాశాల పరిపాలనవర్గముతో సంప్రతింపబడు విద్యార్థులు యింక పెట్టియేర్పాటును గావించలేదు సభ్యులకు యావత్తుసంగతులును విద్యార్థుల డిప్యూటీవను వివరముగ తెల్పినను, విద్యార్థులపై ప్రధానాచార్యు లవలంబించిన చర్యనుగురించి పాలకవర్గముందును, కళాశాల స్టాఫునందును అభిప్రాయ భేదములు గలవని తెలియుచున్నది.

కళాశాల జమ్ఖానా మేనేజింగు కమిటీఖండనము

పునహా, డిశంబరు 4:—సహపాతులపై ప్రధానాచార్యుడు జూపిన కారిత్యమును ఖండించుటకు ఫెర్గసన్ కళాశాల బహిష్కర కార్య నిర్వాహక వర్గ సభ్యులు రాజీనీచ్చిరి. కాబట్టి జమ్ఖానా ప్రయత్నములన్నియు కట్టిపెట్టబడెను.

స్వామి శ్రద్ధానంద

బొంబాయి హిందూ మహాసభకు పయనమైరి

బెంగళూరు, డిసంబరు 4:— బెంగళూరులో ఒసంగిన సన్యాసమునకు జవాబుగా పంచవట్టి ని హిందూమతము నుండి తొలగిపోకుండ చూడమని పిలువ జేసిన స్వామి శ్రద్ధానందుడు లజపత్రాయి గారి క్షేత్రము వహించుచున్న బొంబాయి హిందూ మహాసభకు నిష్క్రమించుచున్నాడు. (ఆ. ప్రె)

భారత శాసనసభలు

జనవరి 20, ఫిబ్రవరి 8 తేదీలలో జరుగును

ఢిల్లీ, డిసం 3:— భారత శాసనసభయొక్క మొదటి సభ జనవరి 20 తేదీనను క్రితస్థైర్య శాస్త్రిలుయొక్క మొదటి సభ ఫిబ్రవరి 7 తేదీనను జరుగునట్లు గ వర్మ రు జె న ర లు నిర్ణయించెను. (ఆ. ప్రె)

మదరాసు శాసనసభ

డిశంబరు కార్యక్రమము

డిశంబరు 14వ తేదీన ప్రారంభము కానున్న శాసనసభ యందు చర్చింపవలసిన ఉద్యోగశీతర తీర్మానములు బిల్లులను కార్యదర్శి రా. బి. ఆర్. వి. కృష్ణయ్యగారు నిన్న సాయం కాలము బాలిటు చేసి యొందిరి. ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, ఆర్. శ్రీనివాసను గారు ప్రభుత్వకాళు ప్రతినిధులయెదుట బాలిటు చేయుట డెను. సభ 6 రోజులు జరుగవచ్చును. అందు 3 దినములు ఉద్యోగశీతరుల మాచనల చర్చకు వినియోగింపబడును.

చట్టములు

ఏడు బిల్లులు చర్చింపబడునున్నవి. ఈదినవ వరుసను చర్చింపబడును:—

1920 సం॥ మదరాసు స్థానిక సంఘముల చట్టము, జిల్లా మునిసిపల్లు చట్టమును సవరించు బిల్లును జి. ఎ. ఫల్కనాగారు ప్రతిపాదించెదరు. చర్చ అంగీకరింప బడినచో సెలవు కమిటీకి ఒప్పగింపబడినది. రా. బి. ఎస్. కృష్ణరావుగారు గూడ స్థానిక సంఘముల చట్టము సవరించు బిల్లును ప్రతిపాదించెదరు.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, మదరాసు నగరపాలక సంఘచట్టమును సవరించు బిల్లు ప్రతిపాదించెదరు.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు మదరాసు, హిందూ ధర్మాదాయముల చట్టమును సవరించు బిల్లు ప్రతిపాదించెదరు.

వీరయ్యనగారు స్థానిక సంఘముల చట్టమును సవరించు బిల్లు సూచించి అంగీకరింబడినచో సెలవు కమిటీ కంపగో రెదరు

సత్యమూర్తిగారు మదరాసు నగరపాలక సంఘచట్టమును సవరించు బిల్లు ప్రతిపాదించెదరు.

జి. రామేశ్వరరావుగారు, స్థానిక సంఘముల చట్టమును సవరింప గోరెదరు.

తీర్మానము

బాలిటు ఫలితముగా 39 గురు సభ్యుల పేర్లువచ్చినవి. ప్రతిపక్షకు ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించుదురు.

కె. సర్వారాయుడుగారు, లెక్చరరుకుమిటీ వారికి పుస్తకముల పంపుమండ వలెననియు, రాజకీయ కారణములచే పుస్తకము నిరాకరించరాదనియు విద్యార్థులు దైర్యముకానింప గోరు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు.

తిరుచనాపల్లినంటి పెద్దపట్టణములందు ఆరకు, నల్లయందు కల్లు గంజాయి బ్రాండ్లనుకాణములను మునిసిపల్లు ఆవరణకు చెలవల నుంచవలెనని జి. ఎం. వారాయణస్వామి పిల్లగారు గారు ప్రతిపాదించెదరు.

నిమ్మజాతిబాలరును అన్ని పాఠశాలలో ఉచితముగ గాని ప్తనంతు తీతములు పుచ్చుకొనిగాని చేర్చుకొనునట్లు విద్యార్థులు నిబంధనలలో 92వ నిబంధన మార్చవలెనని ఆర్. వీరయ్యనగారు ప్రతిపాదించెదరు.

మర్నతులు ఎన్నిక ప్రచారమునకై సంచారము జేయరా దనియు, సాయనకు రూ 10000లకు ప్రయాణాభ్యర్థులు మించ రాదనియు, జి. ఎ. పాలనానాగారు ప్రతిపాదించెదరు.

మద్యపానముల ఆక్రమణి కయము జరుగకుండ ఎక్సైజు ఉద్యోగులకు సహాయముజేయు సహాయసంఘములను శ్రీ తా లూకాలోను నియమించ వలెనని సి. సి. వెంకటపతి రాజుగారు గోరెదరు. ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, ప్రభుత్వమువారు ఎక్సైజు విధానమును ప్రకటించి మద్యముల తయారు జేయుటను నిషే

ధించుట సంపూర్ణ నిషేధము జరుగగల యేర్పాటుల సెలవరకూడించెదరు.

చర్యను విచారింపు స్కూలులో ప్రభావోపాధ్యాయుని ఆ దరు. కి తొలగించిన మునిసిపల్లు ఆధ్యక్షుని

న్యాయశాఖను, క. రెడ్డిగారు ప్రతిపాదించె దరు.

కల్లు దుకాణములను వేలంపాడు నేరుజేయవలె నిర్ణయించి గుత్త కీయవలెనని బిల్లుంగిరి గాంధీరంభించె దించెదరు.

శాసనసభ్యత్వము అర్హతకు స్త్రీపురుష భేదము ఎం. కృష్ణకృ నాయుడుగారు ప్రతిపాదించెదరు.

మ ద రా సు మున్నగు స్థలములందు రిఫర్మేటు స్కూల్స్ను (బాల్య నేరములకు) స్థాపించవలెనని రా. బి. ఎ. సి. రాజుగారు ప్రతిపాదించెదరు.

అనుభవము గలవారికి జి. డి. ఎ. (లెక్కలపట్టము) పరీక్షకు హాజరుగుబకు అనుజ్ఞ నీయవలెనని ఆర్. శ్రీనివాస య్యంగారు శిఫార్సుజేయుదురు.

సహకారోద్యమము యెంతవర కభివృద్ధి జెందినదో ఆ లోచించి ప్రభుత్వ సంపర్కము తొలగించు మాచనల జేయుట కై ఉపసంఘమును నియమింపవలెనని జి. ఆదినారాయణ చె ట్టిగారు తీర్మానించెదరు.

స్థానిక సంఘముల ఎన్నికలలో అవినీతి తొలగించుటకై ఉపసంఘము నేర్పరచమని విశ్వనాథ దాసుగారు ప్రతిపాదించెదరు.

వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు, మమ్ములను మరువకుడు.

ఆశాభంగము గలుగదు! } చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద స్టాకులో నున్నది!! { శ్రీశ్రీకరముగా నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారుఉంగరములు, పువ్వరాగములు, కంపులు పొడిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిడ్యూములకు కావలసిన మోపులు, పలురకముల చేతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడకలు, నాగరలు, మల్లె మొగ్గలు, రోజుపువ్వులు, పెండ్లెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, సవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వరాగములకు, కంపులకు, పూచీ నిచ్చెదము. నగలభవయములో ఏసహాయము కావలసినను చేసెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో పైకము వాపసిచ్చెదము. ఒకడళా మానమృతమును చూడగోరెదము.

ఉమ్మడిరామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద పలురకముల లోలాకులు, దుద్దులు, అంటుపోగులు, చంపనములు, పతకములు, మోపులు, బంగారుమెడలెయిములు, చెయిను అడ్డిగలు, వెంకి కాలు గొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, మొలతాడులు, టంబుర్లు, కాఫీ సెట్లు మొదలగునవి తయారుగనున్నవి. వివరములకు ఈదినవ విలాసములకు వ్రాయుడు.

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు.

ప్రాప్తేతురు: డి ఆంధ్రజ్యోతి ల రి మాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. 1597 (4) బ్రాంచి: 51: చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

యిదివరలో జార్జి డ్రాయి లైను సబ్బును వాడకుండిన తప్పక వాడిచూడుడు

యిదివరలో దీనిని వాడినవారిని అడిగిన దీని సుగుణములు తెలియును. మరియు మీరొకసారి స్వయముగా వాడిన తప్పక ఆనందము తృప్తి కలుగుటయే గాక మీ స్నేహితుల కందరికిని సిపార్సుచేయుదురు.

సువాసనయందును యితర గుణములయందును దీనికి సమానమైన దేదియు లేదు. శ్రతి పట్టణములో నుండు దుకాణములందు ఇది దొరకును. లేనిచో, ఈ దిగువ విలాస మునకు వ్రాసిన పంపబడును.

ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను

పోస్ట్ ఏజంట్లు:—

ఎ. వి. ఆర్. ఎ. అడికప్ప చెట్టి, 52, బందరువీధి, మద్రాసు.

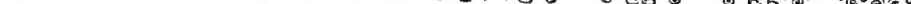
(ప్రకటన)

కౌ ను థి యే ట రు

ప తి భ క్త

కరాచీ సముద్ర వ్యాపారము

ప్రశ్న

A vertical chain with a large hook at the top and a circular ring at the bottom. The chain consists of several links, including a large circular ring near the top and a smaller circular ring near the bottom. The chain is shown in a slightly curved, hanging position.

బుగారు గడిచారపు గొలుసు రు 35-0-0 మొదలు

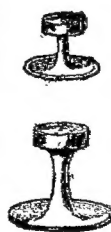

బంగారు

లింకులు (జత)

6 16-0-0

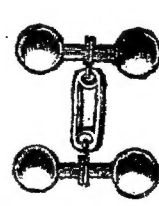
మొదలు

4. భౌ.తముల

మొదలు

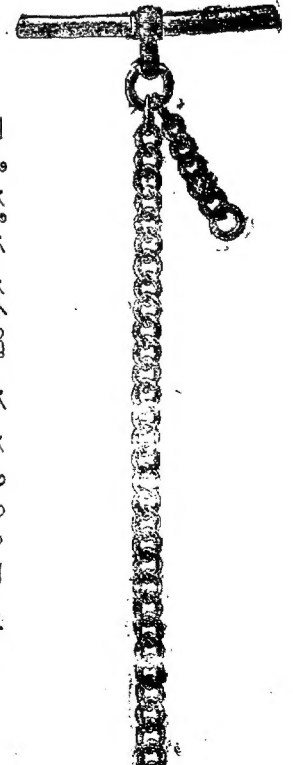
ಬಿಂಜಿ

13/2

వింశత్య (జుల)

5100

వైండి గడియారపుగోలును రు. 3-8-0 మొదలు

కోటా మునిరత్నం శైలి అందు నన్ను

తెలిసిన సం 1470, 1471. జ్యోతిషులు, సీమకమలముల వర్తకులు, 217 చైనాబారు, మదరాసు.

హోకోర్టు వార్తలు

పార్థసారథిస్వామి కోవల దావా

స్వామిను గురించి చర్చ

“నామినేషనులూ? ఎన్నికలూ?”

తిరువల్లిక్రేజీ పార్థసారథి స్వామి దేవస్థాన పరిపాలనకు ఒక స్క్రీము సేర్పరచు పరిశీలన గోరుచు ప్రస్తుతంలో గొంధరిచే దేవదేవ దావా ఈదినమున హోకోరునందు న్యాయమూర్తులు కమారస్వామి శాస్త్రి, మాగవన్ నాయకు, వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగార్లయెదుట తుది పరిష్కారమునకు వచ్చినపుడు, సూపరువైజింగు బోర్డునకు సభ్యుల సేర్పరచుటలో నామినేషను పద్ధతి నవలంబింపవలెనా లేక ఎన్నికల పద్ధతివలంబింపవలెనా యను విషయమునుగురించి దీర్ఘమగు చర్చ జరిగెను. ఇదిగాక వోటరుల అర్హతగురించియు, బోర్డు సభ్యుల అర్హతగురించియుగూడ చర్చ జరిగెను. ప్రస్తుత బ్రష్టిలకుపైన నొక సూపరువైజింగు బోర్డును నియమించు విషయమున సంకటను అంగీకరించిరి.

పి. వెంకటరమణ రావుగారు, దేవస్థానము వోటరులకేరవున వాదించుచు, సూపరువైజింగు బోర్డునకు సభ్యుల నియమించుటకు ఎన్నికల పద్ధతి నవలంబింపవలసినదని సూచించిరి.

పి. నరసింహాచారిగారు ధర్మకర్తలలో నొకరితరపున వాదించుచు, ఎన్నికల పద్ధతివలన మంచి అర్హతలు గలవారు సభ్యులగుటకు పిలువబడవనియు, నామినేషను పద్ధతియైనయెడల మంచికేక్రి సామర్థ్యములు గలవారు సూపరువైజింగుబోర్డుసభ్యులగుటకు పిలువబడవనియు నుడివిరి.

ఎం. బి. పార్థసారథి అయ్యంగారు మూడవ ప్రతివాది తరపున హాజరయి నామినేషనులపద్ధతి నవలంబించునెడల-ఎన్నికలలో ఓడిపోయిన వారినిగూడ బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపవచ్చునని నుడివిరి. (పకపకనవ్వు)

టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యంగారు: కోర్టువారంత బుద్ధికిక్కువపని కేసెదరని ఎందు కనుకొనవలెను.

వి రాధాకృష్ణయ్యగారు అధ్యక్షుల తరపునహాజరై, నామినేషనుల పద్ధతికి తామేమాత్రము సంగీకరింపమనిరి

పి. నరసింహాచారిగారు తన సూచనకు కారణముల చెబుచు, 1884 సం॥న హాచిన్సన్ దొరగారు స్క్రీము సేర్పరచినప్పటినుండియు దేవస్థానపు బ్రష్టిపత్రులకు ఎన్నికలు జరుగుచుండవనియు, ఈఎన్నికలగురించి ఎల్లప్పుడును దావాలు వచ్చుచునేయుండవనియు పినికొర కపారమగుభనము స్పష్టా యగుచుండవనియు నుడివిరి. అంతియగాక సమగ్రలగు రిటైర్మెంట్స్ గుండు మొదలగు వ్యవహారదక్షులు, ధనప్రయోగలకోర్కీ ఎన్నికలందు పోటీజేయుటకు ముందుకురారు. నామినేషనుల సంవర్గమున నీ వృధావ్యయప్రయాస లుండవు. కోర్టువారో, అధ్యక్షులు జైనరలో, మరే ఇతరాధికారియో ఈనియోజనముల నొనర్పవచ్చును

న్యాయ వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు:—నామినేషను. విషయమున నాయమభిప్రాయముగూడ నదియే. కాని ఇది మెజారిటీ, మైనారిటీ కాలముగదా. (నవ్వు)

తిరుమలాచారిగారు:—కొందరు బ్రష్టిలతరపున హాజరై కోర్టువారొక పర్యెనెంటు సూపరువైజింగుబోర్డును నియమించి, అందు ఖాళీలు వచ్చినపుడు ఎన్నికలచే పూర్తిచేయవలె ననియు సూచించిరి.

న్యాయ కమారస్వామిశాస్త్రి:—నామినేషనులు జేయుట మంచిదే గావచ్చును. కాని ప్రజాప్రాతినిధ్యము గావలెనని పోరాడు ఈదినములలో నామినేషనులకు తావిచ్చుటెట్లు? (నవ్వు)

ఎం. ఓ. పార్థసారథి అయ్యంగారు:—మొట్ట మొదటి బోర్డునకు మాత్రము నామినేషనుల జేసినను తరువాత ఎన్నికలే జరుగవలెననిరి.

టి. ఎం. కమూరిగారు:—సూపరువైజింగు బోర్డునందు వడగలెలను కొన్ని స్థానములకు నామినేషను జేయవలసినదని గోరిరి.

న్యాయ కమారస్వామిశాస్త్రిగారు:—మీరు నిమ్మ జాతుల వారు గాదే! (పకపక నవ్వు) నామినేషను లేమిటి!

తరువాత నన్ని పక్షములవారికిని అంగీకారముగ మండు నట్టి, 7 గురు సభ్యులను సూపరువైజింగుబోర్డుగ సేర్పరచుటకు నిర్ణయించిరి. ఈ బోర్డు సభ్యులు 7 వ తేదీ రముల కాల మీ పదవులందురు. మొదటి బోర్డు

నందు నామినేషను జేయబడిన సభ్యులలో రెండేసి సంవత్సరముల కిర్దురు చొప్పున తమపదవుల ఖాళీ కేసెదరు అట్లు ఖాళీయైన స్థానములకెల్ల ఎన్నికలు జరుగును.

వోటరుల అర్హతలు

తరువాత వోటరుల అర్హతల గురించి చర్చజరిగెను చిత్తుస్క్రీము నందు తిరువల్లిక్రేజీలో నివసించు వైష్ణవులలో 21 వత్సరములుకు తక్కువగాని పురుషులందరను వోటరులుగ జేరుటకు హక్కుగలదని సూచింపబడెను.

పి. ఎఫ్. వెంకటాచారిగారు:—ను పరువైజింగు బోర్డునకు వడగలెలుగూడ ఎన్నుకొనబడుటకు హక్కు నొసకవలదనిన దనిగోరిరి.

న్యాయ కమారస్వామి శాస్త్రిగారు:—అట్లుజేయుట తొడుగుకొనిన కోటులో నల్లని వేసుకొనినట్లుండును (పకపక నవ్వు) ఆనూచ సంగీకరించినయెడల వారు కొట్టుకొనుట దప్పదేవాలయ వ్యవహారములు సాగవు.

వోటరులగువారు వ్రాయుటను నేర్చి యుండువలెనను సూచనకు పి. వి. నరసింహాచారిగారు అంగీకరింపలేదు.

టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యంగారు:—వైసూచనకు తన ఆసక్కుతిని చెబుచు, దేవాలయమున గావలసినది భక్తిగాని, వ్రాయగలిగి యుండుట గావని నుడివిరి. విద్యావంతులలో నూటికి 75 వంతులు, దేవాలయమునకే బోరు. దేవాలయమునకు బోవువారును, దేవక్షేత్రలవారు విద్యార్హులుకే అందుచే చదువను వ్రాయను దెలియవలె మాత్రమున వారి హక్కును నిరాకరింపరాదు. భారతదేశమునందు రాజకీయ సాంఘిక సంస్థలం దెచ్చుటను వోటరుల కిట్టి అర్హతను నిర్ణయింపలేదా అట్టి సందర్భమున ఈయొక్క తిరువల్లిక్రేజీలో మాత్రకే ఎందు కీయర్హత సేర్పరచవలెనో తెలియకున్నది.

దావా విచారణ ఇంకను జరుగుచున్నది. ఇంతలో న్యాయమూర్తులు ఫలహారములకు లేచిరి.

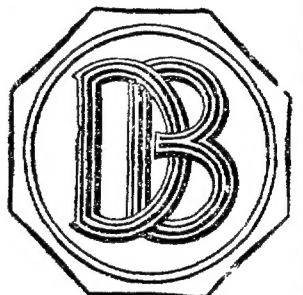
చుండుకునూనె సీసా 1-కి 0-6-0

ఈ నూనెను రాచిన మండు, పొట్టురాలుట, జిలగోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన చెండ్రుకలకుహాని గలుగక చక్కగ బెరుగ గవు.

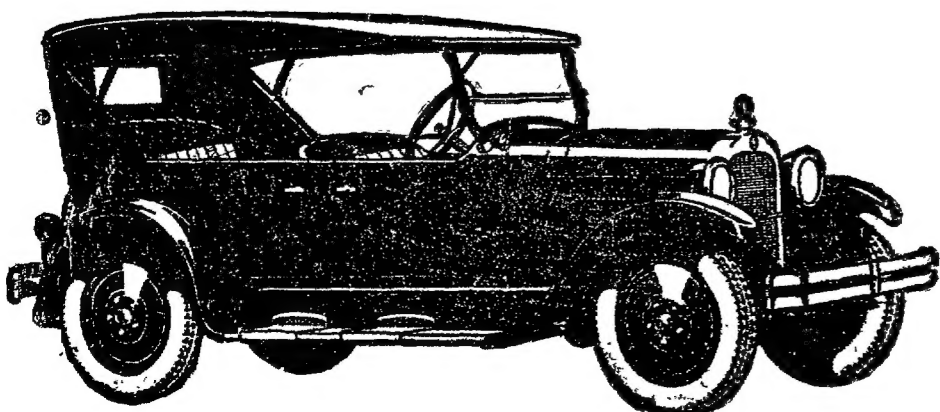
మృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

DODGE BROTHERS TOURING CAR

Leadership

స్పెషల్ టూరింగుకారు రు 5000

టూరింగుకారు రు 4750

మర్రానునందు 100 కి 5 చొప్పున

నగదు తగ్గించి యివ్వబడును.

SOLE DISTRIBUTORS:

Addison & Co Ltd.,

BANGALORE, MADRAS, TRICHINOPOLY,
and MADURA.

DEALERS IN EVERY DISTRICT

స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల రాజీ

కాంగ్రెసు అయ్యేవరకు ప్రచారము నాప నంగీకరించుట

(ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయి, డిసెంబరు 4:—

స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు సమావేశమై సమాధానము జేసుకొనిరి. కాన్పురు కాంగ్రెసు పరకును మాట్లాడవద్దనుకొనిరి. కాలక్రమేణ స్వరాజ్యపక్షమునందు వివిధ శాఖలమధ్య శాశ్వతముగ సుహృద్భావ మేర్పడునటుల నేర్పాటుజేసికొనిరి. సమాధాన మీడికింది విధముగ నుండెను. “కాన్పురులో త్వరలోనే కాంగ్రెసు జరుగనున్నది గావున (1) కాన్పురు కాంగ్రెసు సమావేశ మయ్యేవరకును స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానమును గూర్చిన ప్రచారముగాని వివాదముగాని ఉభయ పక్షములును మానివేయుటకును (2) కాన్పురు కాంగ్రెసైనవిధవ కాన్పురులో నీడము నిర్ణయించిన ప్రకారము బద్ధులై శాసనసభల యెన్నికల కుండవలసిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించుటకును కాలము వచ్చువరకును నీ పక్షమునందలి సభ్యులు తమతమ యభిప్రాయములను స్వతంత్రముగ దెలుపుటకును ఉద్వేగముల నంగీకరించు విషయముగాని అట్టి మరియేవిషయముగాని యికముందు పార్టీ యెన్నికల కార్యవిధానమును నిర్ణయించు నుద్దేశముతో జరుపునభలందు దేవచ్చు ననియు నంగీకరింపబడెను.

నాయకుల సమావేశము

బొంబాయి, డిసెంబరు 4:—

స్వరాజ్యపక్ష క్రొత్తయిన నాయకులకును, రెస్పాన్సివు సహకారవాదులకును సమావేశము ఉదయం 11 గంటలమొదలు మధ్యాహ్నమువరకును జరుగుచు నేయుండెను. ఈసమయమున పండిత మోతీలాలు, టి. సి. గోస్వామి (కలకత్తా) సోజీ నాయకుడు, లాలా లజపత్తాయు, యం. ఆర్. జయకరు, యస్. సి. కేల్కర్, రంగస్వామి అయ్యంగారు, యస్. శ్రీని వాసయ్యంగారు, అభయంకరు, డాక్టరు మాండే, డాక్టరు వాల్కర్, జమ్నూదాసు-మెహతా, డి. వి. గోకేలు, ఆనీగార లుండిరి. కార్యక్రమములను రహస్యముగనే జరిగెను. కాని సాయంత్రమున కేదోవిధముగ పరిష్కారము జరుగననుకొనని పట్టికి సమాధానపత్రములు సంతకముగటకు సిద్ధముగనుండగా క్రొత్తపక్షములు వచ్చెను. మరల. నీవిషయము చర్చకువచ్చెను. అది జరుగుచున్నది. ఉభయపక్షములును రెండువోట్ల బహిరంగ సభలను ప్రత్యేకముగ నేర్పాటుజేసిరి. అప్పుడు సమాధానపత్ర తములు దొరుపబడును.

సభ లాగుట

బొంబాయి, డిసెంబరు 4:—

సాయంత్రము 6 గంటలకు స్వరాజ్యపక్ష క్రొత్తయిన నాయకులును పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారును జమ్నూదాసు మెహతాగారి అధ్యక్షతన గెయిటీనాటకశాలలో ఉపన్యసించ వలసియుండగా నది ఆగిపోయెను. జమ్నూదాసు మెహతాగారు ఆ హాసనద్దకు వచ్చి స్వరాజ్యపక్షమునం దుభయపక్షములకును సమన్వయము గురిచె ననియు, ఆప్రకార మభయపక్షములను కాన్పురు కాంగ్రెసయ్యేవరకును తమతమ పక్షముల ప్రచారము నాపుటకు సమ్మతించె ననియు చెప్పిరి.

సమాధానవివరములు

బొంబాయి, డిసెంబరు 4:—

ప్రభుత్వోద్యోగముల నంగీకరించువిషయమై వచ్చినతగా దాలకు సరిపుచ్చుకొనుటకు సమావేశమైన రెస్పాన్సివు సహకార వాదులయొక్కయు, స్వరాజ్యపక్ష క్రొత్తయినయొక్కయు సమావేశము మలబారు హిల్స్ నందున్న ఆర్. డి. తాతా బంగ శాలలో ఈమధ్యాహ్నము జరిగెను. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు రచట టి. సి. గోస్వామిగారితో బసజేసి యు న్నారు. సోజీనాయకుడు, లాలా లజపత్తాయుగారితోగాక, సభయందు మోతీలాలు నెహ్రూ, గోస్వామి, యస్. శ్రీని వాసయ్యంగారు, ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, జమ్నూదాసు మెహతా, యస్. సి. కేల్కర్, యం. ఆర్. జయకరు, అభయంకరు, డాక్టరు మాండేగారులుండిరి. సభలోనికి ప్రతికా విలేఖరులనురానియలేదు. సభయైనవిధవ ప్రతికలక్రిందిప్రకటన మీ య బ డె మ. “కాన్పురు లో కాంగ్రెసు కొద్ది లో నే జరుగ నున్నది. గావున అంతవ రకు సుభయపక్షములును స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానమును గూర్చి వివాదప్రచారములను జరుప రాదనియు, కాన్పురు కాంగ్రెసైనవిధవ అచట పార్టీనిర్ణయించినప్రకారము శాసన సభల యెన్నికల విధానమును నిర్ణయించు కాలములోపుల సభ్యు లందరును స్వతంత్రముగ తమ తమ యభిప్రాయములను దెలుప వచ్చుననియు, ప్రభుత్వోద్యోగముల నంగీకరించు విషయము మాన్పు నని యెన్నికల కార్య విధానమును నిర్ణయించుట పార్టీ సమావేశము జరుగునపుడు చర్చింపవచ్చుననియు నిర్ణయము గావించబడెను.

స్పీను కమిటీలో రాజీ నిచ్చుటలేదు

సభయైనవిధవ పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిని స్పీను కమిటీలో సభ్యత్వమునకు రాజీ నిచ్చు విషయమై వందలకు వ్యాపించియుండెనని యడుగగా అందు సత్య మేమియు లేద నియు, తాను గాని పక్షేలు గారు గాని తమ తమ స్థానముల నుండి రాజీనామాలు చెప్పి నుద్దేశింప లేదనియు జెప్పిరి. ఈ సమాధానము గురతుబలన పండితీగారు మహారాష్ట్రములో రెండవసారి సంచారము జేయవలసినది మానివేసి సరా సరి అలహాబాదుకు బోవునున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

సమాధానముపై నాయకుల

అభిప్రాయము

బొంబాయి, డిసెంబరు 5:—

నిన్నటి సమాధాన సభాభివృత్తులు రాజకీయపక్షముల వారందరకును తృప్తిగరముగనుండెను. కాన్పురు కాంగ్రెసులో నభయపక్షములవారికిని తుదకు సమాధానము బాగుగా కుదు రుట కిది మొదటిమైపురి అందరును దలంచిరి. సమావేశమునకు వచ్చిన సభ్యు లందరుగూడ సంకృష్టులైరి. కాని పండిత నెహ్రూ ‘పైప్పు ఆఫ్ ఇండియా’ కిట్లు చెప్పెను ‘నేనునుత్ర ము యిదివరకే స్థితిలోనుండినో యిప్పుడును అట్లేయున్నాను. అది చెప్పి యీవిషయము కాన్పురు పార్టీసభ డిసెంబరు 25 కేదీని జరుగనప్పడు వచ్చునని చెప్పిరి.

జయకరుగారు

తమపక్షమువారు పార్టీలోనుండి పోకుండనే పార్టీ కార్యవిధానమునుగూర్చి తమ యభిప్రాయములను దెలుపుటకును సంపాదించుకొనుటకై పోట్లాడుచుండిరినియు యీ ప్రతి పత్తిలన నా హ మ క్క వారికి జే కూ ర వ ని యు జ య క రు గారు జెప్పిరి. కాన్పురు లో పార్టీ యెట్లు నిర్ణయించునో దేవకార్యవిధానమును నిశ్చయించునో వారు వేచిచూడవలయును.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

ఈసమాధానమువలన పార్టీ దృఢపడగలదనియు, ముఖ్య మగు విశేషములన్నియును గాఢముగ జేకట్టి ముందు అంగి పోయి మాయమగునని శ్రీనివాసయ్యంగారు తలంచిరి. ఈసమా ధానమువలన ముఖ్యమగు ఫలితము క్రొత్తగా జిన్నాగారు చెటి కివచ్చుచున్న ఇండి పెండెంటు కెంటరు పక్షము ప్రస్తుతమునకు ఆగిపోయినదని అభిప్రాయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి రాష్ట్రీయ హిందూ

మహాసభ

లాలా లజపత్తాయుగారు అధ్యక్షుడుగ నుందురు బొంబాయి, డిసెం 4:— రేపు ప్రారంభింపవచ్చు హిందూమహాసభ సమావేశమున కధ్యక్షులగు లాలా లజపత్తాయు గారు నేడు 11 గంటలకువచ్చిరి. ఆహ్వానసంఘమువారు వారికి సత్కారము నొసంగిరి. వారే గాక స్వరాజ్యపక్షసమాధాన సమావేశమునకైనవచ్చిన యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఏ. రంగ స్వామిఅయ్యంగారుగూడ స్వాగతముసంగిరి. ఈసభ మలబా రు హిల్స్ లో జరుగను. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్షము శాసనసభలు

కార్యవిధానమునందలి పరిణామము

ప్రాఫెసరు జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారి యుపన్యాసము

కరాచీ, డిసెం 4:— శాసనసభలందు స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానమునుగూర్చి క్రిందటిరాత్రి కాశ్మీరీ నా హాయిలో స ర్పజరిగినపుడు సభ క్రిస్టిరిసిపోయెను. ఆర్. కే. సిన్హాగారు అధ్యక్షత వహించిరి. కలకత్తానుండి వచ్చిన ప్రాఫెసరు జితేం ద్రలాల్ బెనర్జీగారు ప్రధానోపన్యాసకులుగ నుండిరి.

ప్రాఫెసరు బెనర్జీగారు దీగ్లోపన్యాసము గావించుచు స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రభుత్వమును ప్రభుత్వమును స్తంభింప జేయవలెనను నుద్దేశ్యముతో నుండిరి చెప్పిరి. తరువాత శాసన సభలందు అనవరత నిరంతర ప్రతిష్టంభములద్వారా ప్రభుత్వ మును స్తంభింప చేసెమనిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి చరణంగ పు ఆట అంతయును వెనుకకు బోవుటతో సరిపోయెను. స్వరా జ్య పక్షమువారికి రెండు సంవత్సరము లెట్లు చేసి చూచెద రోవ్చి యని పరీక్షించుటకు వ్యర్థమని చెప్పిరి. వారికెంతయవకాశ మిది. నను నిరుపయోగ మయ్యెను.

హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయము స్వరాజ్యమునకును సంబాధ మేముని ఆయన అడిగెను. నేడు మహమ్మదీయులు జెనక ద్వరి. కావున అధికారవర్గముతోను మహమ్మదీయులతో గూడ వారు మాట్లాడవలసియుండెను. ప్రస్తుతము దేశ ములో స్వరాజ్య పక్షము ప్రాముఖ్యము పహించుచుండుటవలననే వ రియూప జయము లగుచ్చి మాట్లాడుటయు, ఆ పక్షమున కతే నీ ముఖ్య ము నిచ్చుటయు సంభవించెను.

అసహాయోద్యమమే స్వరాజ్యము నిచ్చును

స్వరాజ్య పక్ష విధానమువలన స్వరాజ్య పె ప్పు టు ను రాదు. కాని అసహాయోద్యమమువలన చది వచ్చునని ఆ య స దలంచెను. శాసనసభలందు స్వరాజ్యపక్షమువారే యధిపత్యంబు కులుగ నున్నారనుకొన్న ను వివిధియనులయొక్కయు కి ఫా ముల యొక్కయు జీతములను వోటుజేయకుండ నుండురా? స్వరాజ్య పక్షమువారు అధిపత్యంబుకును నున్న మధ్యరాష్ట్రములందు ప్రభుత్వపు పనియంతయును జరిగిపోవుచునేయున్నది గా రన టు ద్వంద్వవిధానమును ధ్వంసము జేసెనను మొత్తంపపులు నద్దన్న నుమధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వము జరుగుచునేయుం డె ను దానుగారు వారికి శాసనసభలో నిగ్రహము లెక్కరంప నుండ నలసివదిగ హెచ్చరించెను. నిగ్రహమువలన వారికెప్పుడులు గలెక్కవు. సత్వర లాభములను లెక్కజేయరాదని ఆయన జెప్పెను. ముందుసంకల్పవారికి పుట్టునున్నవారి లాభమును వారు చూడవలయును. ఎన్నిసంవత్సరములో సంరంభ ముజేసి యేచ్చినగాని స్వాతంత్ర్యపతాకమును వ్రేలాడ గట్టజాలరు. స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు తొగ్గము ముఖ్యము. ఏవిధ మన జూచినను స్వరాజ్యపక్షమువారే రహజయము గాంచిరి.

ప్రాఫెసరు బెనర్జీగారు పర్యవసించుచు దానుగారు కొన్ని సంవత్సరములక్రింద, శాసనసభలందు స్వల్పసంఖ్యాకులుగనున్న యెడల ఆసానములకు రాజీనామా నీయులె నని నలకా నిచ్చినటుల జెప్పిరి. గాంధీగారు స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానము నంగీకరింపి అసహాయోద్యమమును చంకిరి ఆయనవ్యభాషి ప్రాయమై యుండెను. ప్రాఫెసరు బెనర్జీగారు ముగించుచు స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలోనికి బోయినయెడల అధి కారవర్గమున కది నరకముజేసి నవారిజీవితములు దుఃఖములను లుగ జేయవలెను. వారి ఆచర్యము ఆవరతప్రతిష్టంభము దప్ప మరేమియు నుండరాదు.

వీరి యుపన్యాస మైనవిధవ గుర్తుగాను ఏ. అవ్వనీగా రును, కే. పున్నయ్యగారును, స్వామి గోపాలాచంద గారును, ఆర్. కే. సిన్హాగారును ఉపన్యసించిరి. (ఆ. ప్రె.)

అఖిల భారత హిందూమహాసభ

ధిల్లీ యందు సమావేశమగును

ధిల్లీ, డిసెంబరు 4:—ధిల్లీ యందు జరిగినప్రతి అఖిల భారత హిందూమహాసభా సమావేశమున కధ్యక్షుల బొంబాయి టకు కొన్ని రాష్ట్రములు అధ్యక్షులుగ నుండిరి గా న ల పేరుల బంపు చున్నవి. భాయి మహాసభ, హిందూమహాసభ, లాలాజై రామదాసు కలకత్తా గాంధీయి యంత వరకును బంపబడెను. ఇంకను ఇంకొన్ని పార్టీలు నామినే షను లంఘనలసి యున్నది.

మహానామ వార్తలు

గుట్టపు పంచెములు:-- నేడు వర్షముగా నుండుట చే గిండిలో జరుగవలసిన గుట్టపు పంచెములు నిలచిపోయెను.

కృష్ణగాననభ:-- కారవాహిలో 81 వీరరాఘవ ముదలిపి, తిరువళ్ళీక్షేత్రమున శ్రీమతి సి. సరస్వతిభాయి గారు ప్రాసమానసంరక్షణం కథాకాలక్షేపము, రేపు సాయం కాలము 4 గ. జరిపెదరు.

సీమటపా:-- పోట్లలు ఎక్సెస్సు రైలు నిన్న సాయంకాలము 4గం. బొంబాయిలో బయలు దేరినది. సీమ టపా జనరలు పోస్టాఫీసువద్ద రేపురయము 7గం. బట్యాదా చేయబడును. తపాలపెట్టెలు గలవారికి నేడు సాయంకాలము 5గం. బట్యాదయగును.

వాతావరణము:-- నిన్న సాయంకాలమునుండి మ దరాసులో వర్షము పడుచుండినను సమాద్రములో వాతావరణ ము అనుకూలముగనున్నట్లు స్త్రీమరల నుండి వార్తలు దెలియవ చ్చుచున్నవి. హార్బరులో అనుకూల వాతావరణపు జండా కట్ట బడెను. నిన్నటికన్న నేడు బెరామిటరు కొలత కొంచె మెక్కువగనే యున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వంటజేయు నపుడు ప్రమాదము:-- పెరంబూ రులో 17 ఏండ్ల స్త్రీ అగ్ని ప్రమాదముచే ఒడలుకాలి చనిపో యెను. పుష్పవతమ్మయన నీమె రైలు పనివాని భార్య. గురు వారమునాడు వంటచేయుచోపుడు నిప్పుముట్టిండుటకై పొయ్యి లో కిరసనాయిలు పోసి వెలగించునదికి చీరకు మంట తగిలి కా లిపోయెను. ఆమె కేకలు విని యితరులువచ్చి బట్ట తీసివైచి రాయపురం ఆస్పత్రిలో వేసిరి. కాని జీవించలేదు.

మదరాసు ఆర్యమక్క బు-రామస్వామి ముద ల్యారుగారి ఉపన్యాసము:-- ఈసభవారి 27 వ వార్షి కోన్సము 6 వ తేదిన 5 గ. తిరువత్తురు హోలోడు, చాకలి పేటయందు ఉత్తర మదరాసు స్కూలు హాలులో జరుగును. డి.కే.కే. జి. డి. త్యాగరాయచెట్టిగారి పటము స్థాపించబడును. ఎ. రామస్వామి మదల్యారుగారు ఉపన్యసించెదరు. గా. ఎం. రత్న స్వామిగారికి అభినందన పత్ర ముసంగబడును. గా. పాన గలు రాజాగారు అధ్యక్షులుగ నుండురు:--

రాకపోకలు:-- ఆరోగ్యశాల డైరెక్టరు రసెలుగారు, మే. జ. పాస్సనీగారు, రైల్వే పోలీసు నూపరైంటు రైటు గారు, కష్టము కలర్లకు స్త్రీవర్తగారు, ట్రాము కంపెనీ డైరెక్ట రు స్ట్రీసుగారు, రామ్మదురాజుగారు, ఫారస్టు కన్సర్వేటరు ఫైరుమనుగారు నేడుదయము వచ్చిరి.

మదరాసు రైల్వే ఆఫీసుల సీంతుగారు అలహాబాదునకు, ద. ఇ. రైల్వేసబ్ డివిజన్ రోధరాగారు పొదనూరునకు, ఎ. ఆర్. క్రైస్టుగారు రాజమండ్రికి నిన్నరాత్రి బోయిరి. గా. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు సోమవారము వత్తురు.

డా. లక్ష్మీపతిగారు నడిగూడెం నుండి నేడుదయము వచ్చిరి.

సి. ఎస్. హైస్కూలువిద్యార్థులసంఘము:-- ఈ సంఘమువారు గా. జేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి ఆధ్వర్యక్రింద కుక్రవారమునాడు సభజేసిరి. రాజమండ్రి హైస్కూలును శాస్త్రోపాధ్యాయులను రామచంద్రరావుగారు "సంధ్యావందనం, యోగాభ్యాసము" గూర్చి ఉపన్యసించిరి. అనుదినము సంధ్యవార్తయండిన గలుగుమేలు దెలియజేసిరి. శుంద్యవార్తనపుడు సరియగువార్తను నమసరించిన శరీరము ఆత్మయు పవిత్రములగును. శాస్త్రోపాధ్యాయ మంజి ధరిం చినచో ఆరోగ్యముచేహరును. ఆరోగ్యముగనుండవలెనన్న అది అవశ్యకము. అని ఉపన్యాసములు దెలిపిరి. అధ్యక్షుడు ప్రస్తుత యువకుల షీటులతో విచారించి, అభివృద్ధిసాధనముల జేయవలె ననిరి. విద్యార్థు ఆరోగ్యాభివృద్ధికై ఉదయం 10 గ. లోపున సాయంకాలము 2 గం.లపాత బజిపెట్టుచుండవలెను. ఆరేతిగా గడియలు మార్చుట అధికారముల గోరి తగు యేర్పాటుల జేయింతుననిరి. హైస్కూలుప్రధానోపాధ్యాయు లగు ఎ. కె. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు, యిష్టపట్టు మార్చుటకేమి అభ్యం తిరములేవనియు. మైలాపూరులోని విద్యార్థులు వారితోదలడు య గోరినచో తా. నట్లు మార్చుచేయగల ననియు జెప్పిరి.

వ్యాయామసంఘవార్షికోత్సవము:-- జూబిలీ టౌను బాడుమంటను క్లబ్బువారు నిన్న సాయంకాలము సా. వి వెంకటాచలంచెట్టిగారి ఆధ్వర్యక్రింద వార్షికోత్సవము జరి పిరి. సంఘము యొక్క వార్షిక నివేదిక చదివిన పిదప సి. ఎస్. శ్రీనివాసచారిగారు ఎం. ఎ. దేహపరిశ్రమ వ్యాయామముల గూర్చి ఉపన్యసించి విద్యార్థులందు పాల్గొనవలసిన అవశ్యక తను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట సభ్యుడొకడు వెంకటా చలం చెట్టిగారు కార్పొరేషను అధ్యక్షుల లైసెండు కలిగి నంది చెను. అధ్యక్షుడు ప్రస్తుత మిచ్చుచు సంఘమువారి పనిని మెచ్చుకొనెను. విదేశపు ఆటలలో బాటు జేయు ఆరోగ్యవరి శ్రమలను గూడ జేయు చుండువలెనని హెచ్చరించి విద్యార్థులు యిట్టి వ్యాయామములందు పాల్గొని తమశరీరముల దృఢముగ నుండుకొన్నచో వారికే గాక ముందు తరమునకు గూడ చాల మేలు కలుగుననిరి. ఆరోగ్య పంతులగు శిశువులు జన్మించును. శిశుమరణము లట్లే యుండువు. ప్రస్తుత విద్యా విధానము విద్యా ర్థులు దేహపరిశ్రమలయం దెక్కువ పాల్గొనుటకు పిలుగ లేదు. కాన విద్యార్థిధానమును మార్చి విద్యార్థుల కష్టమును తగ్గించ వలసియుండును. ఈసగరిలో విద్యార్థుల ఆటలకై తగినస్థలము లేదు. ఎప్పుడో ఆటల స్థలము మిలిటరీవారి స్వాధీనమునందు న్నది. వారినుండి నివిలు వారికి వచ్చుటకు చాల కాల ము పట్టును. తగిన స్థలము యేర్పాటు జేయుటకు యేర్పాటులు జరు గుచున్నవి. మదరాసు కలెక్టరుగారి విషయమున శ్రద్ధవహించుచున్నారని అభ్యుత్సాహము దెలిపెను.

ఇండియన్ బ్యాంకు	
నవంబరు మాసాంతమునకి ఆస్తి అప్పు వివరము:--	
అప్పు	
చెల్లింపబడిన పెట్టుబడి	రు 1279280-0-0
నిలువనిధి	686000-0-0
డిపాజిటులు	9680982-7-11
బిల్లు చేరుకాంట్లా	117984-12-7
ఇతరములు	886749-4-8
మొత్తము	12100896-9-2
ఆస్తి	
అవరైజాకాబడిన మూలధనము	9870295-11-6
బ్యాంకు ధనములు	108998-15-3
డెబ్టుస్టాకు	42180-5-2
రానున్న బిల్లు	117984-12-7
ఇతరములు	120878-4-8
బ్యాంకుదలవద్ద నగదు	1848058-8-5
మొత్తం	12100896-9-2

What to take for Dyspepsia

అజీర్తికి యేమి తీసుకొనవలెను

అజీర్ణము, ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులకు బైసురేటెడ్ మెగ్నీసియా "Bisurated Magnesia" సమానమైన ని వారికి మరేదీయలేదు. భోజనానంతరము నొప్పి, అయాసము, వానము, జబ్బుగానుండుట, ఆకలి మందగించుట మొదలగునవి అన్నియు అజీర్ణకోశమునకు సంబంధించిన అవయవములు అపాయ కరమైన పులుసుచే బాధించబడుచున్నవనియు, ఆహారము పులి యుటకు కఠినవ్యాధులు ఒకటివెంబడినొకటి ప్రారంభమగుటను నూచిండును. ఒక మోతాదు బైసురేటెడ్ మెగ్నీసియా "Bisurated Magnesia" పుచ్చుకొనిన తక్షణమే పులుపు సంబంధమైన వ్యాధులన్నియు తక్షణమే నివర్తియగుటయేగాక, ఆకలిని మంచినీటిలో నుంచును. మంచి ఆరోగ్యమును గలిగించు ను. మీరు భోజనముచేసి ముఖము గానుండుటకును, మీకు భోజ నమువలన మంచి ఆరోగ్యము గలుగుటకును బైసురేటెడ్ మెగ్నీ సియాను "Bisurated Magnesia" వాడుడు. మీరు జని నైకే ఆశించెదరో అది తప్పక గలుగును. ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులకు సరసమైన ఔషధము. ప్రపంచమందు అంతటను అందరి కెమిస్టులచే బైసురేటెడ్ మెగ్నీసియా "Bisurated Magnesia" విక్రయించబడుచున్నది. అయితే కొనుగోనప్పుడు బుడ్డిమైన చుట్టబడియుండు నీలము కాగితముపైన "Bismag" అను వర్తక గుర్తుయుండుటను గమనించి మాడుడు.

శ్రీయుత ఆవటపల్లి నారాయణ రావుగారు (ఎం. ఎస్. సి.)

బర్మా దొరతనమువారు మరల శాసన సంఘ సభ్యునిగా నియమించుట

ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో నారాయణరావుగారు క్లగ జాలక పోవుటలన ప్రజలకు వారిపట్లసానుభూతి మెండైనది. బర్మాలలో కార్మికసమస్యలనుగూర్చి శ్రద్ధగా పని చేసిన భార తీయులలో నారాయణరావుగారే. మొదటివారు కంట్లాక్టు రులు చేయు అక్రమములను వెల్లడించుటలన నారాయణరావు గారికి చాల చిక్కులుగూడ తలపించెను. నారాయణరావు గారు శాసనసభలోను దేశములోను చేసిన పనిని చాల ప్రశం సించుచు దేశీయ పత్రికలును ఆంగ్లో-యిండియను పత్రికలును గూడ దీర్ఘ వ్యాసములను ప్రకటించెను. దేశీ నారాయణ రావుగారిని ఎన్నుకొనకపోవుట గొప్పసారబాటు. దానివలన చాలనష్టము కలుగును. నారాయణరావుగారు నిష్కపటి ఉ న్నదున్నటుల తెలిపెదవారు. ఆయనకు ధనికులును బీదలును గూడ సమానులే. వ్యాయమే ఆయనకు ప్రధానము" అని రంగూను డెయిలీన్యూసు వ్రాసెను.

"నారాయణరావుగారి నిష్కపట్యమును నిర్మలస్వభా వమును ఆయన శాసన సభలోను దేశమునందు చేసిన సేవను బట్టిచూడ ప్రజాప్రతినిధిగా ఎన్నుకొనబడుట కాయన అ గ్గ తగలవాడనుట కెట్టి సందేహమును లేదు. కార్మికలపక్షమున నిలిచి ఆయన శ్లాఘనీయులుగా పోరాడెను. రంగూను నగర మున కార్మికల నుద్ధించి ఆయన సర్వోత్తముల ధారపోసెను. ఆయన క్లగజాలకపోవుటలన కార్మికలకును భారతీయులకును గూడ అధికమున నష్టము కలిగినది" అని రంగూను మెయిలు వ్రాసెను.

"నారాయణరావుగారు మిక్కిలి మర్యాదగలవారు. శా సనసభలో శక్తివంతులన లేకుండ పనిచేసిరి. అన్నిపక్షములవారి వలననుగూడ గౌరవింపబడిరి. ఆయనను ఎన్నుకొనకపోవుట చాలపొరబాటు. కార్మికలనుద్ధించుటకు భారతీయులలో శ్రద్ధ గా పని చేసినవారు నారాయణరావుగారికే.

వీరిని మరల ఎన్నుకొనకపోవుటలన ప్రజలకందరికిని చాల విచారము కలిగినదిగాని శ్రీ బర్మాగవర్నరుగారు వీరిని శాసనసభలో కార్మిక ప్రతినిధిగా నియమించుటలన ప్రజలంద రును గవర్నరుకు కృతజ్ఞులుగానున్నారు. నారాయణరావుగారి స్వార్థత్యాగమును సామర్థ్యమును దీక్షను గవర్నరుగారు సరిగా గ్రహించి వారిని మరల శాసనసంఘసభ్యుని గావించుట చాల ప్రశంసనీయును. (ఒక విలేఖరి తంతివార్త)

వకీలును సస్పెండు చేయుట
అలహాబాదు, డిసెంబరు 5:-- అలహాబాదు హైకోర్టు లో వ్యాయమార్దులు వాల్సు లిండ్సేబాయిసుగార్లు బాదాను నివాసియు వకీలును అగు మహమ్మదు ఫజలాల్ గారిని ఒక సం వత్సరము వరకు బాదానులో తిరిగి అనుమతి యిచ్చేవరకు వకీ లు గా పని చే. య కూడ ద ని స సె ఎం డు చే సి రి. వీ రి నే ర మే ను న గా - న వా బు మేతుఅబ్దుల్ గుఫూర్ సెన్సత్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో వకీలుగా పనిచేయుచు ఒకసంవత్సరమునుండియు మేజిస్ట్రేటుగారికి సల హజిప్పి తీర్పులను తమ యిష్టము వచ్చినట్లు చేయుచును పలు కుబడిని సంపాదించి ఫజలాల్ గారు వ్యాయమార్దులను క్రమ మార్చుటలోనికి దింపిరి, (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరు డి. ము. కోర్టులో
అ న లు 54/25
వాది:--చింతపల్లి కృష్ణశాస్త్రి
ప్రతివాదు:--1. నాగావర్షు, నాగభూషణం
2 యీ సత్యనారాయణ.
సాక్షి కృష్ణాజ్ఞా నందిగ్రామ.
యీ సెంటులో వాదిపేరటికి 1 వ ప్రతివాది వ్రాసి యిచ్చినది 29-4-19 వ ప్రోకోటునుబట్టి రు 340-0-0 లకు 1, 2 ప్రతివాదులల్ల రాబట్టుకొనుటకు దావా దాఖల చేసియు న్నారు కోర్టుద్వారా యెన్ని పర్యాయములు నోటీసులు చేసి నను ముట్టక తిరిగి వచ్చుచున్నందు, కోర్టువారు ది 15-12-25 వాయిదావేసియున్నారు గనుక సదరు వాయిదాకు హాజరుఅయి ఆక్షేపణలు తెల్పుకోవలెను. లేనియడల పరోక్షమున తీక్యా నింపబడునని తెలియచేయడమయినది.
డి. వెంకటేశ్వరరావు.
వాదితరపున స్టేడరు.

ప్రభుత్వము ముమ్మారోడిపోవుట

అహారపదార్థములందు కల్తీ చేయ నిరోధించు చట్టము ఆచరించినది

బెంగాలు శాసనసభా కార్యక్రమము

కలకత్తా, డిసెంబరు 4:—పేడు జరిగిన బెంగాలు శాసన సభాసమావేశముందు ప్రభుత్వము ముమ్మారోడిపడెను తీర్మానములపై విశేషము చర్చ జరుగలేదు. చర్చ మిక్కిలి శీలముగ నుండెను. సభయందు సభ్యులు మెండుగ లేరు. వోటుల నిచ్చుటకు లాచియందు వారు నిరసించు చుండిరి. బెంగాలు మునిసిపలు చట్టమును ప్రవేశ పెట్టుటకు నాడిమా మహారాజు గారు సభ సెలవును గోరిరి. కాని మహారాజుగారి కోరిక నిరాకరింపబడెను. 36 గురు సభ్యుల సుకూలముగను, 60 మంది సభ్యులు ప్రతి కూలముగ ను వోటుల నిచ్చిరి. తదనంతరము మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షునిచే ప్రాసెస్యమను కుత్తపుర చేయబడిన వారలపై అభియోగమును జరుపుటకు అధికారము నొసంగునట్టి ఆహారపదార్థములందు కల్తీ చేయకుండ నిరోధించు చట్టము సభయందు ఆమోదింపబడెను. ప్రస్తుతము అస్సాము నందుగల సిల్వెటు జిల్లాను బెంగాలు రాష్ట్రములో గలుపుటకు యిండియా ప్రభుత్వ మెట్టిచర్యను గావించవలదని గోరుచు నొక తీర్మానమును సర్ హ్యూస్టన్ ఛెన్ సన్ను గారు ప్రతిపాదించిరి. అధికారములచే వలదని గోరుచుంటిరని సర్ స్పెన్సర్ సన్ను గారు నుడిచిరి. తీర్మానమునకు అనుకూలముగ 41 వోటులు ప్రతిపూలముగ 64 వోటులు జేయబడెను. బల్లిగంజివ ద్ద హుగ్లీ నదిపై వంతెన నిర్మించుటకు తనపాలు ధనము యిండియా ప్రభుత్వము నీయవలసివదని గోరుచు డోనాల్డు గారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. హుగ్లీ నదిపై వంతెన నిర్మించుటకు రెండు సంవత్సరములక్రితము కాంగ్రెసు కాబడెననియు, కాని యుద్ధముచే నది నిర్మింపబడలేదనియు, హారావంతెనకును బల్లిగంజివంతెనకును సంబంధము లేదనియు ప్రతిపాదకుడు నుడివెను. కాని తీర్మానము ఓడిపోయెను. మంగళవారమువరకును శాసనసభా సమావేశము నిర్వీణముబడెను. (ఆ. ప్రె.)

డమాస్కుసు సహాయసంఘము

చందాల వసూలు చేయుటకు సంఘోద్యోగులు ఎన్నిక జరుగును

డీల్లీ, డిసెంబరు 4:—డిసెంబరు 8-వ తేదీన హాకిమ్ అజ్మల్ ఖానుగారి గృహముందు డమాస్కుసునుండు ఫ్రెంచివారి క్రూరకృత్యములచే బాధనొందు చున్న వారలకు సహాయముచేయునిమిత్త మేర్పాటు గావించుటకు సమావేశము జరుగును. అప్పుడు డమాస్కుసు సహాయక సంఘోద్యోగులెన్నుకొనబడెను. ధన సహాయము చేయుటకు సామ్య సమూహులునుగరించి విచారించబడును.

స్త్రీలు శాసనసభ్యుల నెన్నుకొనుటకు హక్కు నీయవలయును

లాలా బోధరాజ్ గారి తీర్మానము పంజాబు శాసనసభ కార్యక్రమము

లాహోరు, డిసెంబరు 4:—పంజాబు శాసనసభయందలి అనధికార సభ్యులు వారివారిజిల్లాలందు గల జైలుకమిటీలందు అనధికార ప్రతినిధులుగ (నాన ఆఫీసులు విజిటరుస్) నియమింపబడవలయునని ప్రతిపాదించబడిన అనధికార సభ్యుని తీర్మానముపై మాడుగుంటలనేపు చర్చ జరిగిన పరప తీర్మానమెల్లరిచేత సంగీకరించబడెను.

పంజాబు శాసన సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు హక్కుగలవారెల్లరును లింఠిభేదము లేకుండ ఎన్నుకొనుటకు వీలు గలుగునట్లు పంజాబు శాసనసభ ఎన్నిక నిబంధనలను సవరణ గావించవలయునని లాలా బోధరాజ్ గారిక తీర్మానమును శాసన సభయందు ప్రతిపాదించిరి. స్త్రీల హక్కులను గుర్తించుటకు కాలము పరివక్తముగ నున్నదనియు, లింగవిభేదము రాజకీయ హక్కుల చెలాయించుటకు ప్రతిబంధకముగ నుండరాదనియు, పూర్వాచారపరాయణత్వమును సాంప్రదాయములును అనుదొంగమాటలచే స్త్రీల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము చేయరాదనియు ప్రతిపాదకుడు డుపన్యసించెను. బోధరాజ్ గారింక నుపన్యసించుచుండగనే మధ్యాహ్నమువరకును సమావేశము నిర్వీణముబడెను.

బర్మామంత్రులు

రాజీనామా నొసంగుట

క్రొత్తమంత్రులు నియమింపబడుట

రంగూను, డిసెంబరు 4:—పేడు ప్రభుత్వసభలో గా|| యు. మాంగ్లీగారును గా|| యు. పూగారును తమమంత్రీపదవులకు రాజీనామాలు నొసంగిరి. గవర్నరు రాజీనామాల సంగీకరించుచు వాకు చేసినవేలను కొనియాడెను.

విద్యాంగమంత్రీయు కాన్సిలుకార్యదర్శియు నైన హెచ్. సి. ఖాగా రొసంగిన రాజీనామానుకూడ గవర్నరంగీకరించెను. (ఆ. ప్రె.)

రంగూను డిసెంబరు 4:—స్థానిక స్వపరిపాలన, విద్య, ప్రజారోగ్యమంత్రీయు మాంగ్లీ గారును పార్లెస్టు ఎక్స్ ప్రెజ్, న్యవసాయ మంత్రీ గా|| యు. పూ గారును రాజీనామా నొసంగినందున గవర్నరు డాక్టరు బాయినుగారిని యల్. హామెన్ గారిని మంత్రులుగా నియమించెను. డాక్టరు బాయినుగారిదివరలో రంగూను కార్పొరేషను అధ్యక్షులుగానుండిరి. బాయినుగారిపూర్వద్యక్షులు. బాయినుగారు ప్రభుత్వములో డాక్టరుగా పనిచేయుచు జాతీయవాదులలోనికి ఎన్నుకొనబడిరి. కాని యిప్పు డాపక్షములో సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చెను. యెన్ గారు స్వతంత్రవాదులు. శాసనసభలో చీనా వాణిజ్య సంఘప్రతినిధులుగా నుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబుగవర్నరు వర్యుటనము

లాహోరు, డిసెంబరు 4:—గురువారమువాడు గవర్నరు ఫజిల్ గావుతువల్లె ఆస్పత్రిని ఇతర ప్రభుత్వముండిరములనుచూచి జెయిలుదారులును కలనుకొని చాలమంది వట్టావాగులకు నర్తనము సంగెను. మధ్యాహ్నము ముక్తానరుకువల్లె దారిలో ఆస్పత్రిని హైస్కూలును చూచి కొత్తగా కొలాయి లేర్పరప బోవుచున్న నీటియంత్రము లవద్దకువల్లిరి. అచ్చట గవర్నరుగారిచే తెలిపింపక పూర్వము మున్యసి సీ పలు కమిటీవా రొకసన్నాసప్ర మొసంగిరి. ఈ యుదయమున గవర్నరు సవరివాడు డైలాహోరుకు వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

SLOAN'S LINIMENT

వాడుడు

అన్ని నొప్పులు, బాధలు నివర్తియగును

పక్షవాతము, నాడినొప్పి, బెణుకులు, గాయములు, విపునొప్పి, మాంసపుకండలకు, నరములకు సంబంధించిన నొప్పులు, మొదలగు వాటిలో మీరు నేనిచే బాధపడుచుండినను స్లోన్స్ లైమెంటు ఎంతత్వరలో బాధను నివర్తించునది పరీక్షించి చూడుడు. ఒకదఫా చేసినచే నొప్పినితీసివేసి, నుఖము నిచ్చును. ఇది నేరుగా నొప్పిగల స్థలమునందు ప్రవేశించి, నరములకు ఉష్ణమును కలిగించును. నొప్పితోకూడినవాపు, వాపు, కఠినత్వము మొదలగునవి ఉన్నప్పుడు మీరు బాగుగా తెలియును. బాధక్రమముగా తగ్గి, తరువాత పూర్తిగా తొలుగును.

స్లోన్స్ లైమెంటును వాడిన మీరు రుద్దవలసినది లేదు. ఇది ప్రవేశించి తక్షణమే బాధను నివర్తించును. మీరు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వాటిచే బాధపడునప్పుడు తక్షణమే దీనిని వాడుడు.

పక్షవాతము
విపునొప్పి

బెణుకులు, గాయములు మాంసకండలకు, నరములకు సంబంధించిన వ్యాధులు.

డాక్టరు స్లోనుగారి
పటమును

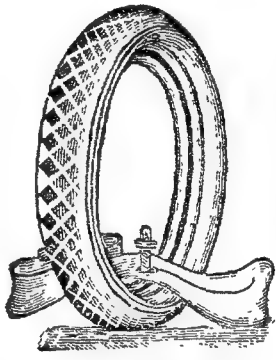
గమనించి తీయుడు

అందరు కెమిస్టులవద్దను, అన్ని దుకాణములందును దొరుకును.

మోటారుబండ్లు, బస్సులు, సొంత వారలకు

క్రొత్తటయిర్లు, ట్యూబులు (Tyres & tubes) కొనుటకు త్వరపడకుము.

టయిర్లు, ట్యూబులు, బర్బుల్స్, పంచర్లు అయిన గాని మేము క్రొత్తవిగా తయారుచేసి, గ్యారంటీతో పంపుదుము.

వల్కనైజింగ్ (Vulcanizing) చార్జి మిగుల సరసముగ చేయబడును. వెంటనే వల్కనైజింగ్ చార్జి వివరములజాబితా పంపబడును.

ఎడిస్సన్ అండు కో., నెం 174, బ్రాడ్వే, వ(దాసు).

కమలాక్షి

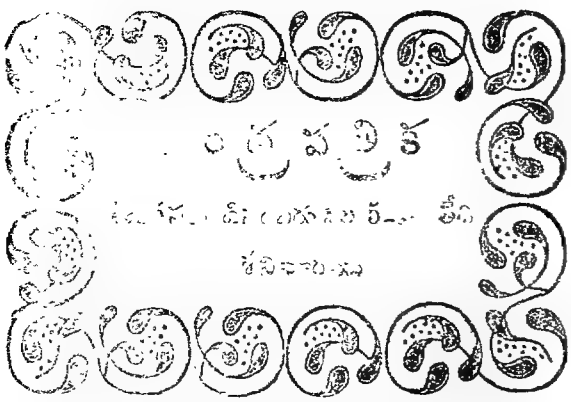
(విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:—నల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు ఎం. ఏ., ఎల్. టి. సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంస్థలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణశీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు, కెడర్నెక్టుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0.

మేనేజరు.

7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

సమాధానము కుదురులు

నిన్నటి దినము బొంబాయి నగరమున జరిగిన స్వరాజ్యపక్ష నాయక సమావేశమునందు అనుకూల సమాధానము గుడిరినందు కెంతయు సంతసించెదము. ప్రస్తుత సమయమున దేశమందంతటను కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు ప్రయత్నము జరుగవలసియుండ, అనవసర వాగ్వివాదములతో ప్రోద్బలంబుట జూడ, విచారము గలుగక మానదు. స్వరాజ్య పక్షమున ఏకగ్రీవ గిరిగిరినందులకు ప్రత్యక్షులకు మితిలేని సంతసము గలుగుచున్నది. కాంగ్రెసు పలుకుబడియంత రించుట, ఏరికి పరమ సంతోషము. ఇట్టి యవకాశమును తొలగించి ఉభయపక్ష నాయకులును దూర దృష్టితో బ్రవర్తించిరి. కాన్పూరు కాంగ్రెసుసభ జరుగునరకు, ఉభయపక్షములలో నెవరును స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును గూర్చి చర్చగాని ప్రచారముగాని జరుప గూడదు. కాంగ్రెసు సభ జరిగిన పిమ్మట శాసన సభల ఎన్నికల నిమిత్తము కార్యక్రమమును నిర్ణయించు వరకు వ్యక్తులు తమ యభిప్రాయములను దెలుప వచ్చునట. ఎన్నికల కార్యక్రమమును నిర్ణయించు సభలలో, ఉద్యోగ పదవి స్వీకారమును గూర్చి చర్చింప వచ్చును. వీనిలో మొదటి వరకు నాటేపింప వీలు లేదు. ప్రస్తుత స్థితిలో ఆదియే యుత్తమ మని దోచును. ఒకరు ఉద్యోగములు కావలయుననియు, మరియొక రక్కర లేదనియు దెలుపుట వలన, స్వరాజ్య పక్షమునకు మిగుల నష్టము గలదు.

కాన్పూరు కాంగ్రెసుసభ త్వరలో జరుగ నుండుటచే యీలోపుగ నలుడగిన ప్రచార మేమియులేదు. ఇంతియగాక, కాంగ్రెసునందలి స్వరాజ్యబహిష్కారపక్షముల మధ్య రాజీగుదిరె నని సంతసించక ముందే, స్వరాజ్య పక్షమునందంతటను లేర్పడుటచే, ప్రజలు చీకాకు బయలున్నారు. దారితెన్నగానక పరితపించుచున్నారు. సరిగ్గనవయమున తమ ప్రధాన నిర్ణయమును వదులుకొని నిరర్థక సంస్కరణములను చేపట్టవలయు నని కొందరు కోరుటచే, దేశ మితరవరకు జూపిననిరోధము వ్యర్థమగును. అందుచే శాసనమువలన కొంతమేలుండును. ఈలోపుగ కాంగ్రెసు సభ్యులందఱును నూలువడుకుటకును కర్షణను ప్రోత్సహింపవలయును తమ కాలమును వినియోగించుచో, బొంబాయి సమావేశమువారిచ్చిన విశ్రాంతి సార్థకమగును. కాన్పూరు కాంగ్రెసుసభలో సీఎంపియమును బాగుగ చర్చించి నిర్ణయము గావించుట యుక్తముగ నుండును. అటుల చేయక, కాంగ్రెసుసభకు

పిమ్మట మరల వివాదములను కొనసాగించుట భావ్యముగ దోషదు. దేశదురదృష్టమేమో తెలియదు గాని గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధానంతరము పరిస్థితు లేక విధముననే నడుచుచున్నవి. గయాకాంగ్రెసు నిర్ణయమును ఛక్కరించి ప్రతికూలప్రచారమును స్వరాజ్య పక్షనాయకులు గావించినపుడు చేయునదేమియు లేక బహిష్కారపక్షమువారును స్వరాజ్య పక్షము వారును రాజీపడవలసి వచ్చెను. కాంగ్రెసు నిర్ణయములను మార్చవలసి వచ్చెను. ఉభయపక్షముల వారును ప్రచారమును మానుటకుబదులు, బహిష్కారపక్షమువారు ప్రచారము సలుప వీలులే కుండుటయు స్వరాజ్యపక్షమువారు తీవ్రప్రచారము నలుపుటయు తటస్థించెను. బహిష్కార పక్ష మిట్టి పరిస్థితులలో కడు నిగ్రహముతో మెలగవలసి వచ్చెను. అప్పటికన్నను ప్రస్తుత సమాధానము కొంత వడి మేలుగనున్నది. ఉభయపక్షముల వారు ప్రచారము నలుపగూడదు గాన ఎవరికిని ఎక్కుడులాభముండ జాలదు. కొంతకాలమునరకు వివాదములంతగ వినుపించ కున్నను కాన్పూరు కాంగ్రెసునందు స్థిర నిర్ణయము గావించినగాని ప్రయోజనముండదు. కాంగ్రెసు సభ యాజమాన్యము క్రిందనే రాజకీయ కార్యక్రమ మంతయు జరుగుచో భావి పరిణామ మనుకూలముగ నుండగలదు. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠయు హెచ్చును. స్వరాజ్యపక్షము యిచ్చవచ్చినటుల సంచరించుటకు పీలుడదు. పాట్నా కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానముల ప్రకారము కాంగ్రెసునందలి రాజకీయ కార్యక్రమము స్వరాజ్యపక్షమునకు వప్పగింప బడెను. స్వరాజ్యపక్షము వెనుకటివలె బలముగ చున్నచో, భీతి కవకాశముండెడిదిగాదు. నేడు చీలిక గలుగుటయు వ్యక్తుల యభిప్రాయములకు ప్రాముఖ్య మేర్పడుటయు తటస్థించుటచే, స్వరాజ్య పక్షము కాంగ్రెసు తరపున వ్యవహరింప గలుగునా యని సందేహము పొడముచున్నది. అందుచే కాన్పూరు కాంగ్రెసునందు నిర్ణయముగావించునపుడు పూర్వ పర సందర్భములను బాగుగ యోచింప వలయును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభ దేశమున కిదివరకే నరియగు మార్గము జూపినది. దాని నవలంబించుచో, కాంగ్రెసు సభ యొక్కటియే ప్రాముఖ్యముగ నుండును. ఏ కారణముచే నయినను, ఉద్యోగపద స్వీకార వాంఛనుండి స్వరాజ్య పక్ష నాయకులు బయల్పడ లేనిచో, శాసన సభలను బహిష్కరించుటయే యుత్తమ మగును. అందుచే కాన్పూరు కాంగ్రెసు సభ పరిష్కరింప వలసిన సమస్య సామాన్య మయినది గాదు. పాట్నా తీర్మానములను స్థిరపరచుటతో వ్యవహారము ముగియునని ఇంతవరకు తలంప బడుచుండెను. కేల్కూరు ప్రభృతులు దెచ్చి పెట్టిన నూతన పరిస్థితులవలన, రాజకీయ సమస్య మరల తీవ్రమయి నది. కాన, కాంగ్రెసు నాయకు లందఱును యావచ్చక్తిని వినియోగించి దేశ గౌరవమును కాంగ్రెసు గౌరవమును గూడ నిలువ బెట్టవలయును. బొంబాయిలో గుడిరిన సమాధానము స్థిర నిర్ణయమునకు మార్గముజూపి, ఐకమత్యమును కాపాడు గాక యని కోరెదము. దేశబంధు దాసు గారిని కోల్పోయినను, పండితమోతీలాల్ నెహ్రూ

గారు అకూరిత దీక్షతో స్వరాజ్యపక్ష నౌక నొంటరిగ నడుపుచున్నారు. వారి ప్రయత్నములకు సభ్యులెల్లరు తోడ్పడుటకు మారుగ, నిరోధము గలిగించుటమిక్కిలి యనుచితము. ఇకముందట్టి ప్రయత్నము విరమింపబడు గాకయని గోరెదము.

సినేటరు రీడుగారు: హిందూదేశము

ఆస్ట్రేలియా కామెన్స్ పార్లమెంటునందు సినేటరుగ రీడుగారు చెప్పచురికిపుడు విచ్చేసియున్నారు. వీరు ఆస్ట్రేలియా సెనేటుకు వైస్రె ప్రతినిధి తో ముచ్చటించుచు హిందూదేశము గూర్చి దెలిపిన సంగతుల నించుక గమనింపవచ్చును. ఆస్ట్రేలియాలో రంగు భేద మంత తీవ్రముగ లేదనియు, ఆర్థికపు యిబ్బందులవలననే భారతీయులపట్ల వ్యత్యాసము జూపబడెననియు మున్నగు సంగతులను వీరు దెలిపిరి. తెల్లవారు దెలిపెడి మామూలు వాదమిదియే గాన, ఆవిషయమునుగూర్చి తర్కింప నవసరము లేదు. హిందూదేశముగూర్చి ఆస్ట్రేలియావా రాలోచింపరని, రీడుగారు సూచించిరి. ఇందు విశేషమియు లేదు. హిందూదేశము ప్రాముఖ్యము వహించుటకు అవకాశమే లేనపుడు, ఆస్ట్రేలియాగాని మరియే యితర దేశముగాని ఏల యోచించును? హిందూదేశము తన హక్కులను పూర్తిగ సంపాదించువరకు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము సంపూర్ణతను గాంచలేదని రీడుగారు ఖండితముగ బలుకుచున్నారు. ప్రాచ్యఖండమున శాంతిని నెలకొల్పుటకు ఇండియా ఆస్ట్రేలియాలు బలపడవలయు ననియు, సామ్రాజ్యమున కివి కావలి గాయవలయుననియు, రీడుగారు తలచుచున్నారు. హిందూదేశమున కొక ప్రత్యేక సందేశము గలదని రీడుగారు నమ్ముచున్నారు. దానిని నిర్వహించుటకు హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే గుర్తింపవలయు నని వీరి యుద్దేశ్యము. భారతీయుల కిపుడు ముఖ్యముగ గానలసినది ఐకమత్యమని వీరు దెలిపిన విషయము అతిశయోక్తిగాదు. ఇంతకాలము నుండియు స్వరాజ్యసిద్ధి నాటంకపరచినది ఐకమత్య విహీనతదప్ప వేరుగాదు. ఏతరుననయినను జాతీయ సంయోగమును భద్రపరచుట ఎల్లర పరమధర్మము. సినేటరు రీడుగారు దెలిపిన హితవును మనస్సునందికొని దాని నాచరణలో బెట్టుటమేలు. విదేశ ప్రముఖులుగూడ హిందూదేశమునకు స్వరాజ్య మిచ్చుట యవసరమని హెచ్చరించుచున్నారు. అధినివేశ రాజ్యముల స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించుటకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి కెట్టి సంకోచము లేకుండెను. అర్హతా నర్హతలతో బని లేకుండెను. హిందూదేశ విషయమున మాత్రము అన్నియు అభ్యంతరములే యగుచున్నవి.

జాన్స్టన్ గారు: బెంగాలు అడ్మినిస్ట్రేషన్

పార్లమెంటు నందలి లేబరు పక్ష సభ్యులగు జాన్స్టన్ గారు కలకత్తాలో నిచ్చిన సంపూర్ణోపన్యాసమును వేరొకచోట ప్రచురించితిమి. ఎట్టి విచారణయును లేక బెంగాలు అడ్మినిస్ట్రేషన్ క్రింద నూరు మందికి బైగ నిర్బంధింప బడిరను సంగతియే వీరికి దెలియదట. ఇట్టి అజ్ఞానము లేబరుపక్ష సభ్యులలో గూడ వ్యాపించి యుండుట విచిత్రము.

ఇట్లు ప్రవాస మంపుటకు కారణ మేమియో, జాన్మనుగారికి కనుమీడిన బ్రతిమ వారెవరును జెప్పజాలక బోయిరి. తుదకోకరు అనత్యపు. ఆరో వణలను భారతీయ నాయకులపై నారోపించగ, నేను గుప్తాగారి ఎదుట నీ సంగతులను రుజువుచేయ వలయునని జాన్మనుగారు గోరిరి. సమావేశ సమయమున కతడు తప్పించుకొనెను. ఇట్టి విధానము అభాగరికమును, క్రూరము నని, జాన్మనుగారు గంభీరముగ వక్కాణించిరి. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు శ్రద్ధగుటకును, నిర్బంధితు లందరును విడుదల యగుటకును కృషి నలుపునట్లు లేబరు షతమువారిని జాన్మనుగారు ప్రోద్బల పరచెదమనిరి. నిరంకుశ పరిపాలనము చౌకయనియు, ప్రజా పరిపాలనము వ్యయకరమనియు చెలిపెడి యభిప్రాయమును జాన్మనుగారు నిరాకరించుచున్నారు. హిందూ దేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధి కారమును వెంటనే సమర్పించ వలయునని వీరు గట్టిగ బలికిరి. లేబరు షతమువా రధికారమునకు రాగనే, హిందూదేశ మునకు అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్య మిచ్చెదరని, జాన్మనుగారు వాగ్దానము జేయుచున్నారు. ఇది ఎంతవరకు సార్థకమగునో చూడ వలయును.

కూలీ మరణపు కేసు

కూలీమరణమునకు సంబంధించిన మరియొక కేసు రెండువందల రూపాయల జరిమానాతో ముగిసెను. ముద్దయి విల్సను అనుయారపియను. విల్సనుగారిచ్చిన స్టేటుమెంటు ప్రకారమే, కూలీ వాని మరణమున కితడు కారకుడని తెలియగలదు. కూలీవాడు పని తిన్నగజేయక, నవ్వుతుండె నట. అంతట విల్సనుగారు వానిని చెంపపై కొట్టి రట. అంతటితో కూలీ క్రిందపడిపోయెనట. ఆపిమ్మట విల్సనుగారు రాక త్రోపుతోసిరట. లేచి పనిజేయ వలయునని గోరిరట. కూలీవాడు లేచి కొంచెము దూరము నడచి మరల క్రిందపడిపోయెనట. పది గంటలకీ పనిజరిగెను. పండ్రెండు గంటలలోపల కూలీవాడు చనిపోయెను. ముద్దయి చెప్పిన యాకథవలన నేమని గ్రహింపవలయునో జెప్ప నక్కర లేదు. ఇంత ఘోరకృత్యమును జరిమానాతో వదలిపెట్టుట కడు విచిత్రము. కూలీవాని మరణమునకు అతని శరీర దౌర్బల్యమే కారణమని సమాధానము జెప్పవచ్చును. కాని యిట్టి సమాధానములు మామూలుగటచే విశ్వాసము గలిగింప జాలవు. తెల్లవారు ముద్దయిలుగనున్న కేసులను విచారించవలసి వచ్చినపుడు న్యాయ చట్టము తారుమారగుట సామాన్యమయినది.

ప్రాన్సు : ఆర్థికచట్టము

ప్రాన్సునందు నూతనముగ నేర్పడిన బ్రయండు ప్రభుత్వము సయితము సంపూర్ణ విశ్వాసమును ప్రభుగొనలేదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపాదించిన ఆర్థిక చట్టమునకు 257 వోట్లు అనుకూలముగను, 229 వోట్లు ప్రతికూలముగను చేకూరెను. ప్రభుత్వమువారిపక్షమున స్వల్పసంఖ్యాకులే యధికముగ నుండిరి. ఇట్టి సందిగపిత్తిలో బ్రయండు ప్రభుత్వ మెంతకాలము నిలుచునో జెప్ప వీలులేదు. ప్రభుత్వము నెదుర్కొనిన సమన్య ఆర్థికసమన్యయే. ప్రాన్సుదేశము దుర్భరస్థితినుండి బయల్పడు

టెటులు? బ్రయండుగా రయినను ధనముమీద ప్రత్యేకపు పన్నును విధించుటకు సాహసించక బోయిరి. ధనికులతో విరోధము బెట్టుకొనుట దుర్లభము గద. నోట్లను ఇంకను పౌచ్చుగ ముద్రించుటకు ఆర్థికచట్టము సమ్మతించుచున్నది. ప్రస్తుతపు పన్ను లింకను వృద్ధి జేయ బడెను. బాంకు లీయదగిన అడ్వాన్సులమొత్తము పౌచ్చు జేయబడెను. పాతబాకీలను వెంటనే పనులుజేయుటకును, క్రొత్తపన్నులను నాలుమాసములలో పనులుజేయుటకును నిశ్చయింప బడెను. ఆర్థికచట్ట మెంతవర కుపయోగపడునో చూడవలయును.

సిరియా

క్రొత్త కమీషనరుగ డిజోవిన్లుగారి ధోరణి భావ్యభివృద్ధికి అనుకూలముగ దోషదు. యుద్ధము వలయువారికి యుద్ధమును, శాంతి వలయువారికి శాంతిని ఇచ్చెదమని వీరు వెలిబుచ్చిరి. ఇట్టివాక్యములు సిరియా పరిస్థితులను చక్కబరచునా యని నందేహము గలుగుచున్నది. సిరియా రాయబార మొకటి కమీషనరుగారిని సందర్శించెనట. రాయబారులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరిరి. మాండేటును రద్దుజేసి ప్రాన్సు సిరియాలమధ్య సంధి జరుగ వలయునని వేడిరి. సిరియాను నానారాష్ట్ర సంఘమున జేర్చవలయునని యడిగిరి. కమీషనరుగారు సిరియా ప్రముఖుల విన్నపములను నిరాకరించుచు ప్రెంచివారు మాండేటును వదులుకొనరనియు రాయబారమునకు వచ్చినవారి చర్య మరింత విషమస్థితికి కారణమగుననియు మందలించిరి. ఇట్టి దృక్పథము సిరియాప్రజలను సమాధాన పరచుటకు తోడ్పడునని వోచదు. నానారాష్ట్ర సంఘమునను వెంటనే జోక్యము కలుగజేసికొనుట మేలు.

పార్లమెంటుపథ: ప్రెస్సు రిపోర్టరులు

కామన్సు సభ వాణిజ్య రక్షణమును గూర్చి చర్చించునపుడు, సభ్యులుగానివా రందరును వెడలిపోవలయునని లేబరు సభ్యుడు గోరగ, అందరను బైటికి పంపించిరి. రిపోర్టరులు గూడ వెడలిపోవలసి వచ్చెను. యుద్ధ సమయమునం దిట్టి రహస్యపద్ధతి యవలంబింప బడినను పిమ్మట నెన్నడును యవలంబింప బడలేదు. రిపోర్టరులను గూడ రాసీయివో, పార్లమెంటు సభవారి రిపోర్టులు సంపూర్ణముగ నుండజాలవు. ప్రభుత్వమువారు ప్రచురింపదలచిన విషయములు మాత్రమే బయల్పడును. పార్లమెంటునం దేమి జరుగుచున్నదో గ్రహించుటకు ప్రజలకు హక్కుగలదు. ప్రజలనుండి విషయములను దాచి పెట్టుట కవసరము గనుపింపదు. పార్లమెంటుసభ సాత్ప్రదాయములు సయితము రానురాను సంకుచితమగుట విచిత్రము.

బెంగాలు ప్రభుత్వపజయము

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిన్న జరిగిన శాసనసభలో ముమ్మారోడిపోయిరి. బెంగాలు మ్యునిసిపలుచట్టము, ఆహారపు కల్తీ చట్టము, సిల్హెటు ట్రాన్సుఫరు తీర్మానము, యామూటిని ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపాదించగ, శాసనసభవారు నిరాకరించిరి. బెంగాలు శాసనసభ జూపుచున్న నిరోధమార్గము ఇతర సభలకు మార్గదర్శకముగ నుండగలదు.

వల్లెండు సరిహద్దు

ప్రస్తుతపు సరిహద్దును మార్చని పరతుమీద వల్లెండు తగాదా పరిష్కరింపబడెను. ఒడంబడికపై సన్నిపక్షముల వారు సంతకము జేసిరి. సరిహద్దును మార్చిన యథా, గొప్ప కలనర ముదయించెడిది. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు పరిస్థితులను కనిపెట్టి జాగరూకతతో మెలగిరి. సరిహద్దు విచారణసంఘమును ప్రేరేపింప నొచి అసలు వ్యవహారమును చెప్పగొట్టిన మార్నింగు పోస్టుపత్రిక చర్య తుంతవ్యము గాజాలదు. ఆంగ్లో ఐరిషు ఒడంబడిక ననుసరించి, వల్లెండు చెల్లింపవలసిన పబ్లిక్ ఋణము, యుద్ధపు వెన్సులు మున్నగు భారముల నుండి శ్రీశ్రీలు ప్రభుత్వము వారిని విముక్తులగావించిరి. ఇక ముందు, వల్లెండు అల్పస్వర తగాదా లంతరించి సక్రమాభివృద్ధి జరుగుననియు, మనోమాలిన్య మంతరించిన పిమ్మట ఉభయ భాగములును ఏకమై సంయుక్త వల్లెండుగ మారుననియు నమ్మెదము.

కొన్నూరు దేశీయమహాసభ

ప్రేక్షకుల రుసుము 10 రూపాయలు

సభామందిరము సిద్ధమైనది

కొన్నూరు, డిసెం 4:—కాంగ్రెసుకు రాదలమకొనిన కార్మికులను, అసలైన యేకేంటును, రాజకీయ కారణములచే శిక్షనొందిన వారికిని తక్కువరేట్లు నిర్ణయింపబడినవి. ప్రేక్షకుల రుసుము 10 రూపాయలు నిర్ణయింపబడెను. డేరా యెత్తబడెను. ఇవటకాంగ్రెసులో పనిజేయుచున్న వారందరును తిలకునగరులోనే యున్నారు. ఆఫీసులన్నియును యిచ్చటికి మార్చబడినవి. కాంగ్రెసుగాక యితరసభలకుగాను ప్రత్యేకమందిరము నిర్మింపబడినది.

అఖిలభారత హిందూస్థాని సేవాదళసభ డిసెంబరు 25న లేదీ నిర్ణయింపబడెను. కాంగ్రెసువారుములో సిక్కు ధార్మిక సభ జరుగును. సిక్కు మతగ్రంథములనుండి ముఖ్యమగు భాగములను చదివెదరు. ఉచితముగ భోజనములుగూడ లెట్టబడును. ఇందులకు భారతదేశమంతటనుండియు విరాళములను కొన్నూరుకు ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శి బంప ప్రార్థింతులు.

(అ. ప్రె.)

కొన్నూరు జిల్లాబోర్డు యెన్నికలు

స్వరాజ్యపక్షసభ్యుని విజయము

కొన్నూరు, డిసెం 4:— జిల్లాబోర్డుయెన్నికల ఫలితములు కొన్ని తెలిసినవి. శాసనసభ్యులును జిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షులు నగు పండిత బలభద్రతివారీగారు పెద్దజూపాదాడులు ఓడిపోయిరి. టూరు స్వరాజ్యపక్షసభ్యుడు భోగీలాలుగారు ఆయనకు ప్రత్యర్థిగనుండిరి. వోట్లు సంపాదించు వారు పురప్రముఖులనాయకత్వమున ప్రతిరాత్రియును దివిటీలు పుచ్చుకొని బయలుదేరి తమ తమవక్షములకు మార్చుచున్నారు. చుట్టు ప్రక్కలను పట్టణములోనున్న హడావిడి వలక లాతీలు పుచ్చుకొని తిరుగుట న్యాయవిరుద్ధమని ప్రకటింపబడెను. (అ. ప్రె.)

అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీ

సభ్యుల ఎన్నికలు

ధిల్లీ కాంగ్రెసువాదుల కలపరము

ధిల్లీ, డిసెంబరు 4:— జిల్లాసంఘములు అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యుల నెన్నుకొను విషయమై ధిల్లీ కాంగ్రెసువాదులందు కొంత గండరగోళము కలుగుచున్నది. ఖండనముమండనము గావించుటకు పెక్కుసమావేశములు జరిగెను. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు పావలా నిర్ణయసభ్యుల కవకాశ మిచ్చులేనని వదంత్తిగలదు.

విదేశవాతలు

పరిష్కారము కుదిరెను

రాజీనామా వివరములు

లండన్, డిశంబరు 8:—జూలై 11 తేదీనుండి 1923 మే 12 తేదీవరకు దురవ్యాయముగ కలగజేయుచున్న ఆసికి పరిష్కారమును నూటికి ఇంకొక 10 చొప్పున హెచ్చుగ నిర్ణయము చేయబడినది.

ఒడంబడిక వివరములు

1921 డిశంబరు 6 తేదీన జేయబడిన ఆంగ్లో-ఇంగ్లండు ఒడంబడిక సరిహద్దు సంఘమువారికిచ్చిన యధికారమును విరివిగా 2 దంబడిక రద్దుజేయుచున్నది.

యూనైటెడ్ కింగ్డమ్ ఇన్వాలిడిన ఋణమునకు తమ వంతు ఇవ్వవలసిన విధిని విస్తరింపజేయు తప్పించిరి. యుద్ధ ఖరీదలను గూడ ఇవ్వనక్కరలేదనిరి. 1919 జనవరి 21 తేదీ నుండి ప్రీవీటులోనున్న ఆర్డీనెన్సును దురదృష్టవశాత్తూ పాడు జేసినందువలన గల్గిన నష్టమునకు పరిహారము నడతను ప్రభుత్వమువారి భరించదలచినది.

సర్ జేమ్స్ క్రయిగుగారి ఆశ

లండన్, డిశంబరు 8:—విరివి సరిహద్దును గూర్చి సంబంధమున్న మూడుపక్షములవారికిని ఒడంబడిక కుదిరినది.

సంతకముజేసినవారందరు కూర్చున్నప్పుడు లండన్ నే మరణిరి. ఇంగ్లండు అంతటను అన్ని తెగలవారికిని ఎక్కువ స్నేహము అలవడుననియు శాశ్వతమైత్రీ ఏర్పడుననియు క్రయిగుగారు ఆశించుచున్నారు.

పత్రికాభిప్రాయములు

లండన్, డిశంబరు 8:—విరివి సరిహద్దును గూర్చి పత్రికలలో భిన్నాభిప్రాయము లున్నవి. కొందరు పూర్తిగా ఒప్పుకొనిరి. కొందరు పూర్తిగా ఖండించిరి. బ్రిటిషు ప్రజలపై 25000000 పానుల పన్నుల భారమును మోపుట పాడిగాదనుచున్నారు.

అల్పసంఖ్య అంగీకరించదలం

డబ్లిన్ లో ఒకవంక సంఘము మోకవంక అల్పసంఖ్య అంగీకరించదలం అశాశ్వతమున డబ్లిన్ లో ప్రజల మనమున కొట్టుపాటుకొందుటలు జేయుననుచున్నది. బ్రిటిషువారు సిన ఫీకర్లకు లొంగిపోయిన కొన్ని సత్రిక లనుచున్నవి.

కాన్గ్రెసుగారి సందేశము

విరివి ప్రెస్సుపత్రికకు కాన్గ్రెసుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—జేడు మనము శాంతినిజములను నాటివారము. మైత్రితో సంతకముజేసిన ఒడంబడికను సంపాదించితిమి. కాన్గ్రెసు కాన్గ్రెసు మాత్రమును ఈ ఒడంబడిక జూపుచున్నది. దానిని విస్తరించువలెను స్వీకరించవలెనని కోరుచున్నాము.

ఇండియా కమ్యూనిస్టు మహాసభ

యం. సింగార్వేలుగారధ్యక్షులుగ నెన్నుకొంటిరి

కాన్పూర్, డిశంబరు 8:—కల్యాణాగారు రాజుల సందున కమ్యూనిస్టు మహాసభకు యం. సింగార్వేలుగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొంటిరి. (అ. ప్రె.)

కామన్వెల్త్ కలకలము

పత్రికాపత్రికలను వెదలగొట్టుట

కార్యకపక్షమువారి ఆశ్చర్యము

లీఫ్టు, డిశం 8:—వర్తకసంఘాధ్యక్షులగు సర్ ఫిలిప్ కెన్సింగ్టన్ గారు ఎగుమతి సుంకములనుగూర్చి తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. చర్యలలోగాని ఉన్ని లోగాని పూర్తిగాని కొంతవరకుగాని జేసిన చేతితోడుకొనను సందులపై రిఫండ్స్ సుంకములను నూటికి 83 1/3 చొప్పున విధించవలెనని తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి.

ఈపత్రికకు మొత్తముమీద చాలమందినియు ముఖ్యమైనవనియు చర్యలలోగాని నూటలోగాని జేసిన చేతిసందులకు ఎక్కువ గిరాకీ గలవనిరి. దిగుమతులు విస్తారముగ నున్నవనిరి.

1920 లో ఈపత్రికకు నూటికి 84 చొప్పున దేశములో ఉపయోగించు సరకును తయారుచేయుచు మండెను. నూటికి 16 చొప్పుననే దిగుమతులు అయివవి. నేడు ఈపత్రికకు నూటికి 11 చొప్పుననే తయారుజేయుచున్నది. నూటికి 88 చొప్పున దిగుమతులే జరుగుచున్నవి. ఈసంవత్సరము 1700000 డబ్బుల జతలు దిగుమతి అయినవి. 1924 లో 954000 జతలు దిగుమతి అయినవి.

బ్రిటిషువారి రాజసలు ఖరీదుకంటె తక్కువకు ఈచేతి మేజోల్స్ దిగుమతి జేయుచున్నారు.

1918 లో 9800 పనివాండ్లు పూర్తిగా పనిచేయుచుండిరి. 1904 లో వారమునకు 40 గంటల పనిచేయుచున్నారు. 7000 పనివాండ్లు మాత్రమే పనిచేయుచున్నారు.

ఇటలీ, జర్మనీ, బెల్జియం, ఫ్రాన్సులలో వేతనములు తక్కువగనున్నవట. దీనికితోడు పశ్చిమ గంటలుగూడ ఎక్కువనే జేయుచున్నారు. కత్తులు కత్తెలను ఒప్పించి తక్కిన సామానుమీద పన్నును 83 1/3 నుండి నూటికి 5 దింకితి తగ్గించుటకు కార్యకపక్షము ప్రయత్నించుచున్నారు.

పత్రికాపత్రికలను రానియలేదు

చర్య జరుగుచున్నపుడు పత్రికాపత్రికలను బయటకు బంపివేసిరి. యుద్ధమైనప్పుడు పార్లమెంటు రహస్యముగ తలుపులువేసికొని సమావేశమగుట ఇదియే ప్రథమము.

ప్రతిపక్షము ఈచర్యనంపెను సాధ్యమైనంత వరకు బహిర్యము జేయవలెనని రాత్రినుండి ప్రయత్నించుచుండ ఇట్లు వ్యతిరేకముగ జరుగుట ఆశ్చర్యముగనున్నది.

కత్తుల పన్నువిషయమై తీర్మానము నెగ్గెను. చేతి మేజోల్స్ పన్ను తీర్మానముగూడ అంగీకరించబడెను.

గాజిలో దిగుమతులు పెట్టి మ్యాంటిలై వస్తువేరుటకు తీర్మానించిరి.

పైచి ఆర్థికచట్టము

పార్లమెంటు ఆమోదించుట

బ్రియండుగారి గంభీరవాన్యసము

లండన్, డిశంబరు 8:—పైచి పార్లమెంటువారు ఆర్థికచట్టమును ఆమోదించిరి.

700000000 నోట్లను హెచ్చుజేయుటకు అంగీకరించిరి. నూటికి 20 చొప్పున ఆదాయపుపన్నును హెచ్చించుటకు ఒప్పుకొనిరి. వాణిజ్యమునకు సంబంధించిన లాభములపై నూటికి 25 చొప్పున పన్ను జేసెదరు. గనులపై పన్నును రెట్టింపుజేసెదరు. ఆదామీద పన్నును, వ్యవసాయపు లాభముల పన్నును నూటికి 28 చొప్పున హెచ్చించెదరు. భూస్వాములను కొందరిని పన్ను లేకుండ తప్పించెదరు రాత్రిమంటయు వడ్డ్యాహ్లాదులకు పార్లమెంటు చర్చించుచు నేయుండెను. కొశాగాలమునకు 600000000 ప్రాంతముల సీయవలెననిరి. అంగీకరించిరి. ఇదివరలో వసూలు కావలసిన ప్రాంతములను తక్షణము వసూలుజేసెదరు. క్రొత్త పన్నులను 6 కలలో వసూలుజేసెదరు. పరోక్షపు పన్నులలో హెచ్చుపన్నులను జేయుట కంగీకరించలేదు. లేదా నూటికి 10 చొప్పున ఆవరాధముతో వసూలుజేసెదరు.

పాపతిష్టాను కమ్యూనిస్టులు ఆర్థికచట్టమును విధించరాదని ఓటుజేసిరి. పైచియందు ఆస్తిని విక్రయించినపుడు ఆ మొత్తమును నూటికి 20 చొప్పున పన్ను వేయుటకు నిశ్చయించిరి.

యూనైటెడ్ స్టేట్స్

బ్రిటిషువారి యవలసిన యుద్ధముగము

లీఫ్టు, డిశంబరు 8:—యూనైటెడ్ స్టేట్స్ కు ఇటలీ ఇన్వాలిడిన ఋణమును తీర్చుటకు జేసిన ఏర్పాటులనే బ్రిటిషు ఋణమును తీర్చుటకుగూడ జేసినదో బ్రిటిషువారి యవలసిన 16000000 డోలరులకు బదులు 110000000 డోలరులనే ఇన్వాలిడి యవలసిన కామన్వెల్త్ నుడిచిరి.

ఇండియనుసివిలుసర్వీసుచట్టము

కామన్వెల్త్ ద్వితీయ ప్రవేశము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిశంబరు 4:—కామన్వెల్త్ ఇండియను సివిలు సర్వీసు చట్టమును రెండవ పర్యాయము ప్రవేశపెట్టిరి. దీనిని ప్రోసెయవలెనని స్కూరుగా రుపపాదించిరి. సకలత్వాలాగారు దానిని అనువదించిరి. సకలత్వాలాగారు యుద్ధసర్వీసు చురుండ చర్యను ఆపుజేసిరి. పని విస్తారముగ నుండుటచే వచ్చే వారముగూడ ఈబిల్లునుగూర్చి చర్య సాగను. ఈబిల్లును ప్రవేశపెట్టినపుడు వింటున్న ప్రభువు ప్రభువుల సభలో ఏటలు మొదలు తేదీని లెక్కకొనాడే ప్రభు విచ్చిన యుద్ధసర్వీసును ఏకలుపుపెట్టెను. 'లీకమిషను' సిఫార్సుల నంగీకరించిన దివ్యముగ నుండుననిరి. బ్రిటనునుండి బ్రిటనుకు రాకపోకలకు శిబిరము ఆఫీసరుల పయనపు బత్తెలను నిరాకరించుటకు భారతకాశన సభవారి కున్నదని తలంచుచున్నాడననిరి. 'లీకమిషను' సిఫార్సులనుగూర్చుచే సివిలు సర్వీసు లో ఎక్కువ మంది జేరిరి. మొన్నటి సివిలు సర్వీసు కరీక్షలను బట్టిజూడ పూర్వపు ప్రావీణ్యమునకు లోటులేదని దెలియుచున్నది. ఆసావర్థమునే నిలబెట్టగలననిరి. 800, 000000 ప్రజలను బాధించు ఈచట్టమును కుక్రవారమువాడు ఆఖరు సమయమున ప్రవేశపెట్టుటచే ప్రోసెయవలెనని స్కూరుగారు పపాదించిరి. ఇండియాకు డొమినియను ప్రతిపక్షిని నిచ్చిననే మన బాధ్యతలు నిర్వహించినవారమగుదుము. ఇదియే మార్గము ప్రపంచములో కడుగమరతతో పనిచేయుచున్న వారిలో సివిలు సర్వీసుకాని వారికని కొనియాడిరి. చేసినవనికి సరిగా సామ్యు ఇచ్చెదమన్న కార్యకపక్షము వారెవరును నిరోధముజూడరనిరి. కాని ఆబాధ్యత ఇంగ్లండుమీదనే యున్నది. ఇండియా కెంత మాత్రములేదు. అందుచే ఈవ్యయమునంతను బ్రిటిషు కోశాగారమునుండి భరించవలెననిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు కట్టిపెట్టరాననిరి.

పసిపికు కార్మికసభ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

మెంబర్స్, డిశం 4:—1926 నవంబరులో హానోల టాచగర పసిపికు కార్మికసభ గూడును. మొదట ఆసుకొన్న ప్రకారము సిడ్నిలోగూడదు. కనడా, దక్షిణఆఫ్రికా, సింగపూరు, ఇండియా, యూనైటెడ్ స్టేట్స్, ఫిలిప్పైన్స్, హావాయి, చీనా, జపాను ప్రతినిధులు సభకు ఆహ్వానించబడిరి.

రూటరు కంపెనీ

క్రొత్త ఏర్పాటులు

సర్ రోడెరిక్ గారు అధ్యక్షులుగను మ్యానేజింగు డైరెక్టరుగ నుండురు. చాలమంది వార్తాపత్రికల ప్రతినిధులు బోర్డుసభ్యులుగ నుండురు. రూటరు కార్మికసభగా మారుచుగాని ఏజెన్సీలోగాని మార్కెట్టియు యుండును. 60 సంవత్సరములనుండి సాగించినటులే నిష్పాక్షికముగ పాపిష్టు పిడేశాంగ వ్యవహారములందు ప్రవర్తించెదరు. యుద్ధమొప్పుటి నుండి అమలులో పెట్టిన విధానములను సాగించెదరు రూటరు ఏజెన్సీలో వార్తాపత్రికలను భాగస్వాముగ జేర్చవలెనని సర్ రోడెరిక్ జోన్సుగారు 10 సంవత్సరములనుండి ప్రయత్నించుచున్నారు. నేటి కది చేశారెను.

పత్రికాసంఘము లేరపున అధ్యక్షులకు అధికరింంగు గారు విజేతనారలు పాడుగామంద ప్రచారము చేయుననిరి

మొయిలు స్త్రీముగ

బొంబాయి, డిశంబరు 4:—నేటి యువయుం 10 గంటలకు "చీనా" అను పి అండు ఓ.మొయిలుస్త్రీముగ చాలమంది ప్రయాణికులతో బొంబాయిచేరెను. వారిలో డబ్బీ విజలు దంపతులు, బ్రిగేడిరు జెనరలు బెయిల్, సర్. ఆర్.ఎస్. షర్, జె. కె. రెండవకుటుంబ, గాం. ఎ. హెచ్. జే, గాం. పి.ఎస్.ఎం, పి. హెచ్. వి.త్రా.గార్డుండిరి. కడపటివారు పాపిష్టు అంతర్జాతీయ పెర్మిట్ట సభకు ఇండియాకు ప్రత్యుధి. (అ. ప్రె.)

ఆస్ట్రేలియా భారతీయులు

సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట

సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట
సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట
సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట
సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట
సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట
సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట
సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట
సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట
సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట
సెనెటరు రీడుగారిని సందర్శించుట

ఆస్ట్రేలియాలో భారతీయులగుర్తి చెలువును, గత
పార్లమెంటు సభయందు ఆస్ట్రేలియాలో నున్న భారతీయులంద
రికి శ్రీకృష్ణులైలరకు సమానరాజకీయహక్కుల నొసంగు చట్ట
మామోదించబడెను. ఆసభయందు వారికి ముసలితనమునందు ౪౫
వ ఏట వారమునకు ఒక పాను (రూ॥ 15) వా॥ పింఛన్ ఇచ్చు
టకుగూడ చట్టమునందు దవకాశమేర్పడినది. శ్రీలకు 60 ఏటనే
ఒకంగబడును. పనిజేయలేనివారికి డాక్టరు సర్టిఫికేటుపై వార
మునకు ఒక పాను ఇచ్చుటకును, బిడ్డలు 5 పా॥ వా॥ ఇచ్చుట
కంగీకరింపబడెను. ఛెడరలు లేక కాకునువెల్లు (కేంద్ర)
ప్రభుత్వ కాసనము లమలుజరుగుచోట్లమూత్ర మీసాకర్య ముం
డును. కామనువెల్లులో చేరిన 6 రాష్ట్రములందు కొన్నియిం
కను యీశారత్వపు హక్కుల నొసంగలేదు.

భారతదేశము యెడల వారిసానుభూతి

భారతదేశ రాజకీయాందోళనముపట్ల ఆస్ట్రేలియా వారి
సానుభూతిగుర్తి సెనెటరు రీడుగారిట్లు చెలిపిరి:—“ఆస్ట్రే
లియా దేశములందరు మొత్తముపై నెట్టి అభిప్రాయము కలిగి
యున్నారని అడిగినచో తటస్థముగ నుంచురనియే చెప్పవలెను.
కాని నేను మాత్రము ఇండియాకు అధినివేశస్వత్వము వెంటనే
యొసంగవలెనని అభిప్రాయపడుచున్నాను. ఇండియాకు సామ్రా
జ్యాంతర్గత సంపూర్ణ అధినివేశస్వత్వము పొందుహక్కు గలదని
నేను పార్లమెంటులో సమయము చిక్కినపుడెల్ల వాదించుచుం
డును. ఇండియాహక్కులను ఖాయపరచునచో బ్రిటిషు

సామ్రాజ్యము పూర్తికానేరదు ప్రపంచమునందు తన కార్య
మును నెరవేర్చుకొనజాలదు. ఇండియా ఆస్ట్రేలియాకు చేరువగ
నున్న దటచే తూర్పు ప్రాంతములందు శాంతిలుగవలెనన్న
సామ్రాజ్యవిషయములందు ఇండియాకు యితర దేశములతో సరి
సమానమున హక్కు లుండవలెను. ఇండియాయును బ్రిటిషు
సామ్రాజ్యమునకు కొలుబురుజులువంటివి. ఇవి వికమత్వము కలి
గి యు న్న చో రం గు భే ద పు స మ వ్య వ ల న
గలుగనన్న అశాంతి నివారించబడ గలను. స్వపరిపాలనం
దున్న భారతీయుడు తన దేశముల హక్కులనుగూర్చి స్వదే
శమునందు గాని బహుటనుగానియెక్కువ అధికారపూర్వకముగ
మాట్లాడగలను. సామ్రాజ్యంతర్గత స్వాతంత్ర్యమున్నచో ఉభయ
జాతులవారికి మనస్ఫుల్లకలుగవు.

ఆస్ట్రేలియాలో ఖాళీస్థలముగూర్చి కొంత చూడముకల
దనుచుందురు. నస్త్రీసేయాలానికి విదేశీయులనురానియరని అవ
వాదుగలను. ఆస్ట్రేలియనులకు యితర జాతులెవ్వరిపై ద్వేష
ములేదని నాకు ఆస్ట్రేలియాలో గల 40 ఏళ్ల అనుభవముబట్టి జె
ప్పగలను. చాలకాలమునుండి ప్రయత్నించుచుండగా శ్రేణికి కా
ర్మిక పరిస్థితులు బాగున్నవి. ప్రపంచములో నెట్టి పనివారికైన
ను ఆస్ట్రేలియాలో అనుకూలముగనుండును. పనివారు వారమున
కు 44 గంటలు పనిజేయుదురు. నాలుగైదుపానులు కూలి సం
పాదించుదురు.

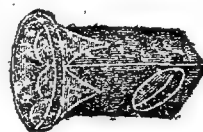
ఇండియా కామనువెల్లు చట్టము

ఇండియా కామనువెల్లుచట్టము నందు నూచింప బడి
నట్లు, ప్రతిగ్రామములోని వారికిగూడ ఎన్ని అధికార మిచ్చు
పద్ధతికి చాల యోగ్యముగ నున్నదని నాకు నస్త్రీలియాలో
గల ప్రజాపాలనా సంస్థ యనుభవమునుబట్టి చెప్పగలను. భారత
దేశీయులకు అనుకూలముగ నుండును. పాశ్చాత్య పరిపాలనా
విధానము లందుగూడ యిట్టియేర్పాటు చేసినచో చాల ఉప
యోగకరముగనుండును. కేంద్రప్రభుత్వమునందున్న అధికా
రాలు యీవిషయమును గుర్తించి త్వరలో ఇండియాకు వ్యాయ
లుగ రావలసిన హక్కుల నొసంగెదరని దమ్ముచున్నాను. ఇండి
యాను గూర్చి 60 ఏండ్లకుండి తెలిసిన వాడ నగుటచే, భారత
దేశ సాహిత్యమును కొంతవరకు చదివిన వాడనగుటచే, ఇం
డియాకు సామ్రాజ్యమునందు ముఖ్యస్థానము గలదని చెప్పగలను
కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఆస్ట్రేలియా స్వపరిపాలన విధాన మే

ర్వరుమకొనుట కడంచెప్పకుండినను, సొంత ఉపయోగముకై
ఆ స్ట్రే లి యా వి క మ త ర్త ము
గలిగియుండుటకు చాలయెండ్లు ప్రయోసపదవలసివచ్చెను. నేను
బహుటవాడనయినను పరిచయస్థుడనగుటచే భారతీయులకుసలహా
జెప్పచున్నని భావించెదను. సంపూర్ణ అధినివేశ స్వత్వముకొర
నపును అన్ని పక్షములవారు దమ్ముగనుండివికమత్వముతో ప్రయ
త్నము చేయవలెను. మధ్య నెట్టి ప్రతిబంధకములువచ్చిననుభయ
పడరాదు. అనుభవింప దగ్గవన్నియు సాధించి సంపాదించుకొన
వలెను. ఎట్టి సంస్కారములైనను వాంఛించినవారు చివరవరకు
పోట్లాడిన గాని రాతేదు. ఆస్ట్రేలియావారు ప్రస్తుత మనుభ
వించు చున్న స్వాతంత్ర్యము చేకూరువరకు భారతీయులు నిరుర
పోరాదు. జాతీయ స్వాతంత్ర్యమునకు సోరాడునపుడు, పట్టు
దల, ఓర్పు, వికమత్వము ముఖ్యముగ గలిగి యుండవలెను.
(అ. ప్రె.)

ఒక ఆశ్చర్యము

ఒక విమోచన

పాకెట్టు డిస్కరీక్

అనుభవాస్వాదులను కనిబెట్టుటకును
20 వ శతాబ్దమైన కలియుగమింత

దీని ఉపయోగము యేమనగా, ఒకరు చేయువటువంటి
కార్యములను వ్రేయురాళ్లు అంతింగమున చేయువటువంటి
రహస్యకార్యములను దీని మూలముగా తెలుసుకొనవచ్చును. ఇది
మిక్కిలి ఉపయోగకరమైన వస్తువు కాబట్టి దీనిని జేబులలో
ఉంచుకొని ఎక్కడికైనను వెళ్లవచ్చును.

ధర 1 కి రూ 1-8 0 కి ఒకేసారి తీసుకొనిన రూ 4.

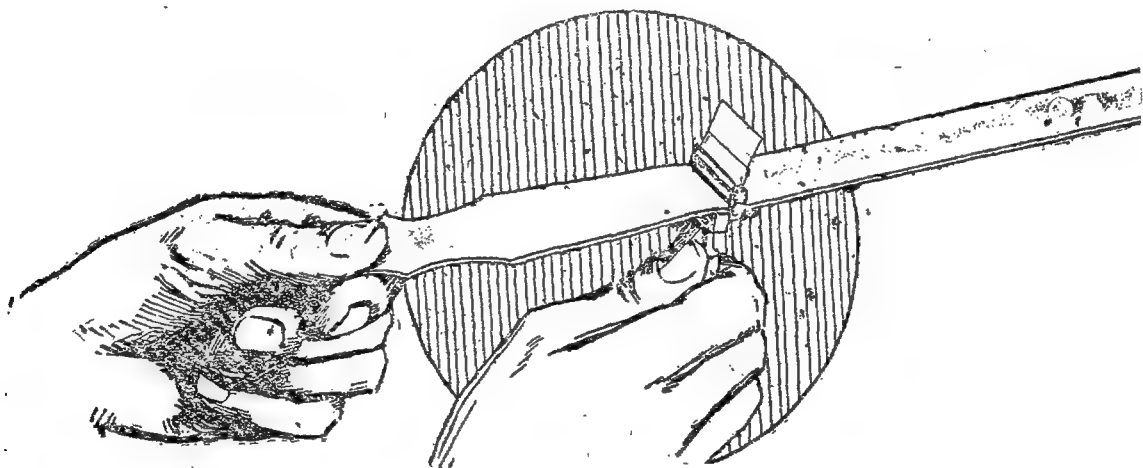
The East India Novelty Stores,
19th, Beet Madras.

గజ్జి కి తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

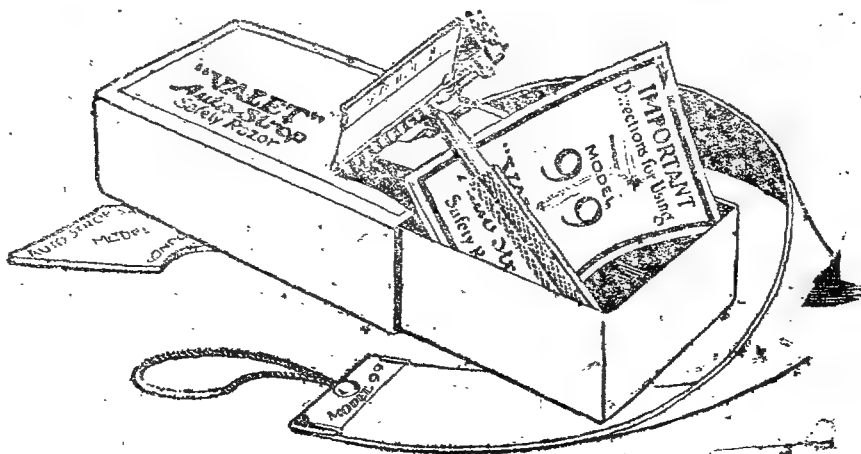
గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్ల
లకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు
పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశిం
చును. తప్పక పనిజేయును. వెలకన్న పోష్టుఖర్చు లధికమునను
గాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

దానియొక్క కత్తులను అదేస్వయముగా వదును వెట్టుకొను సేస్పిరేజరు యిది యొక్కటియే
వదును వెట్టుటకు ప్రత్యేకతోలు, లేక శుభ్రముచేయుటకు యేమియు అవసరములేదు.

“VALET”
Auto-Strop
Safety Razor

మంగలకత్తి వదునువెట్టుటకుతోలు,
జేడు (కత్తులు) మొదలగునవి
పూర్తిగాగల నెం 99 రు వెట్టును
మీవాడుక మకాణాదారుని
అడుగుడు.

ధర రూ 2-12-0

19 పడవటి మాదాగుడి

రాయపురము, మద్రా

బెంగాలు యిన్సూరెన్సు అండ్ రియల్ పాపరిటీ కో, లిమిటెడ్.

(ప్రధాన కార్యాలయము - కలకత్తా)

మానవ ప్రపంచమున అన్ని లోకాల వారలకును తగిన విధములు గల స్థిరములు గలయు ప్రధాన సందాయము యిన్సూరెన్సు కంపెనీ.

దరఖాస్తుపై వివరములపత్రము

చాలతక్కువ ప్రీమియములు, నమ్మక మైన ధరావత్తు, అనుకూలముగ కమిషను పైనను జీతమునకును జిల్లా యేజిస్ట్రేటును ప్రత్యేకపు యేజిస్ట్రేటును వరఖాస్తులంపును. (2498)

బార్నలీ హౌసు ఫీల్డ్ యేజంటు, కీల్వకు, మద్రాసు. (మద్రాసు రాజధాని.)

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1922-1924 గత మూడు సంవత్సరములుగ కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:

లాభములు రూ 51,00,000

జీవ భీమాలపై రూ

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 22½ చొప్పునను

యెండ్లమెంటు భీమాలపై రూ

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 18 చొప్పునను

అధికమైన బోనసులు.

అభ్యుదయాభిముఖమునం దుండు ప్రజాభిమానమును కంపెనీ బడసినందులకు నిరూపణము.

నూతన భీమాలు { 1923 - రూ 1,74,00,000
1924 - రూ 2,37,00,000

ఈ సంఖ్య లింక సధిక మగుచున్నది.

ఆదాయకరముగ జీవ భీమాలయందు

ధన ముంచుట కిదియేతరుణము.

వివరముల కీక్రింది విలాసములకు వ్రాయుడు:-

బ్రాంచి సెక్రటరీ

ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు

తపాల పెట్టె 8, మదరాసు

బెంగుళూరు బ్రాంచి:

నెం 3, సాత్ వెరేడు, బెంగుళూరు
టివండ్రం బ్రాంచి: ట్రివండ్రం.

ఆంధ్ర దేశమునందు

తక్షణమే 5000 మంది తెలవిగల
విక్రయదారులు కావలెను

జిల్లుపాదించుటకు ఇష్టమునవారి కిది మంచి తరుణము. ఇదియలో అనుభవ ముండవలసినది లేదు. రూ 5 నుండి 50 లవరకు ప్రతిపాదము లాభమును గడించవచ్చును. స్త్రీలు సారము చేయవచ్చును. మీరెవరితో మాటాడవలెను? దేదే ఒక ఆజా

వాతావరణ స్థితి

1925 వ సం॥ డిసెంబరు 5-వ తేది శనివారము

మాఖ్యజిల్లాలు	మొత్తం వర్షపాతం గత 24 గంటలలో	మొత్తం వర్షపాతం గత 24 గంటలలో	మొత్తం వర్షపాతం గత 24 గంటలలో	మొత్తం వర్షపాతం గత 24 గంటలలో	మొత్తం వర్షపాతం గత 24 గంటలలో
గోపాలకం	79.9	68.6	...	26.65	44.96
విశాఖపట్నం	79.5	69.4	...	12.29	87.09
కాకినాడ	79.5	67.7	...	18.88	89.99
మచిలీపట్నం	82.1	69.5	...	18.96	41.59
కర్నూలు	88.0	67.6	...	7.17	28.01
బళ్లారి	86.2	68.2	...	4.44	20.51
కడప	79.0	71.4	0.28	9.20	31.28
నెల్లూరు	80.1	72.8	2.16	30.77	87.98
మద్రాసు	85.0	74.2	2.14	37.40	50.74
కడపూరు	88.9	73.7	0.59	31.56	52.94
నెలమ	81.9	71.6	0.08	4.98	39.80
కోయంబట్టూరు	81.3	71.1	0.06	11.81	22.39
తిరుచనాపల్లి	88.5	74.1	...	11.89	38.18
నాగపట్టణము	82.0	71.5	0.31	35.80	54.38
మధుర	87.2	74.9	...	15.18	38.58
పాంబల్	81.8	74.1	0.26	26.64	37.00
తిరునల్వేలి	0.02	27.99	28.34
తిరువేండూరు	88.7	76.3	...	28.14	64.51
కొచ్చిక్	85.6	75.7	00.1	25.97	114.51
కాలికట్టు	89.8	75.1	...	20.80	117.16
మంగళూరు	91.7	73.7	...	12.55	125.68
బెంగుళూరు	82.5	66.7	...	8.16	35.87
మొక్కాగ	76.0	68.0	...	18.12	125.46
కొడెకనాటి	59.4	50.2	0.07	34.84	62.18

సర్కారులు:- ఆకాశము మేఘచ్ఛానముగ లేదు. మచిలీపట్నములో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:- కడపలో మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. కర్నూరులో నిర్భలముగానే యున్నవనమైనను. కడపలో అద్భుత ఎక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 4½ డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూరులో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:- కడపూరులో 0.31 మద్రాసులో 0.18 వర్షించెను. నెల్లూరులో చినుకులు పడెను. మేఘములు తిస్తారము గనే యున్నవి. మద్రాసులో అద్భుత ఎక్కువ పగటివేడిమి 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 నుండి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. వచ్చే 24 గంటలలో అంతమాల్సైదయు నుండదు.

యస్. ఆర్. హెచ్ సావూరు

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

వర పాతము

సిల్లా, డిశంబరు 4:- బంగాళాఖాతముయొక్క నైరుతిమాల కొనయందు స్వల్పముగ వాతావరణపరిస్థితి అస్థిరముగ నున్నది. మదరాసునకు నైరుతిదిశయందు అచ్చటచ్చట స్వల్పముగ వానగరిసెను. ఉత్తరబర్మా, పశ్చిమాఫ్ఘానిస్థాన్ కొంత ముగ వర్షించెను.

తిరువేండ్రము ½, నాగపట్టణము 1 అంగళము వాన గరిసెను.

నూతన:- విశేషము మార్పు కన్పించదు. (అ.ప్రె.)

త్వరపడుడి! కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే! త్వరపడుడి!

బుద్ధ నాటకము

వృందయత్నముల జరిపినచేయు కరుణారస ప్రవాహము జగద్విఖ్యాతులగు వివేకానందలవారి

పరాభక్తియోధము

చక్కని చిత్రపటములతో సహా

సంచిక 0-12-0 డబ్బు 8-0-0

కోటారాజు సత్యనారాయణ,

గాధిపేట, గుంటూరు.

చిత్రసేనోపాఖ్యానము

(నూతననాటకము) రసవంతము. ప్రదర్శనమునకు మిక్కిలి అనుకూలము. బాలుకు, స్త్రీలకు, పఠనీయము నెల 12లకాలు. పోస్టుగుర్తులు ప్రత్యేకం.

డి. వెంకటరమణయ్య, బి. ఏ.

28, కారణేశ్వరగుడివిగి, నైదాపేట, మద్రాస్.

ఆశ్చర్యము జ్యోతిషము అత్యాశ్చర్యము

హనుమాన్ ఆరూఢము

ధర్మన్యాయంబు 5 ప్రశ్నలు వ్రాసింపిన ఎడల సరియగు భవిష్యత్తు ఫలములను దెలిపెదము. జననకాల వివరము లేక ప్రశ్న వ్రాయుకాలమైనను పంపవలెను. 4 ప్రశ్నలకు రూ. 1-0-0, పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0. జయవకీరణి తాయకు 1 కిర్య. 2-0-0 ముఖ్యకార్యములకు స్పెషలు తాయకు 1 కిర్య. 50-0-0 తపాలుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము

చిత్తూరుజిల్లా తిరుత్తణి,

స్టీల్స్ నెట్ వెటి 22.3

ఇది 1862 సం॥ రము నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు ఏదీయు దీనిని మించుటకు పీలులేదు. యిప్పుడే గవర్న మెంటు కంట్రాక్టరు గారైన రామన్ మిసన్ గారి వర్తమండి ఒక యోగ్యతాపత్రక వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గడ్డియుండి, తినివేయుచుండెడు. కత్తులమీ మీ బొంబమును వాడితిని. గడ్డి పోయినది. మైండి గాయాండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు ములనుచున్నవి."

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0.

టోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

పరిశోధింపవలసిన సమయము 8

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా కంపెనీ ప్రారంభించి యిప్పటికి రమారమి 28 సం॥రములైనవి. దీని పరిశీలులు చాల మంచి స్థితిలోనున్నవి. విశేషముగ వాటి జరుగునట్టి మదింపునందు గడచిన 5 సార్లును గొప్పలాభమే తేలినది. దినదినమునకు మంచి స్థితిలోనికి వచ్చుచున్నది. ఈ కంపెనీలో మీకు ఒక పాల్గిని గలవా? పూర్తిగివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co. Ltd.,
POST BOX No. 37, MADRAS.

వసంతకుసుమాకరం

క్షయలకు, అతిమాత్రములకు, శుక్ల మేహములకు ప్రసిద్ధిగాంచిన దివ్యవృక్షము. 20 మాత్రలు సీసా రూ 5-6 0 లు.

శ్రేష్ఠాంతకము

తులం 1-కి రూ 10.

క్షయ, క్వాసకాస మొదలగు అన్ని దగ్ధలకు పనిచేయును. గుణములేదని రుజువుచేయువారికి సామ్యు వాపసుచేయబడును.

మాద్యంధుల పలు ఔషధముల కేటాగు ఉచితము.

చెన్నుభొట్ల సత్యనారాయణమూర్తి,
(అయ్యచ్చేక వైద్యులు) శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ నికేతనము,
పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

మలయచందనము

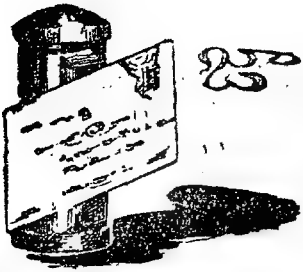
సెగరోగమునకు కుతారము

పక్ష్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూటలలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలమునను. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుసానము చందనతెలము డబ్బా 8-0-0 రెండును ఫ్యాకింగునగై రా ఖర్చులతో 6-0-0.

గంధర్వ ఫార్మసీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

వేలకు మందు వెల సీసా 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన శేలు ఈశి నశించును. చర్మమునకు వెంట్రుకలకుహాని యుండక వెంట్రుకలు పెరుగునట్టి అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

జాబులు.

ఆంధ్ర స్వరాజ్య పార్టీ సభ

ఆంధ్ర స్వరాజ్య పార్టీ సభ నెలవారీ 17 వ డిసెంబరు తారీఖున మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు జరుగునని ప్రచారించబడినది. శ్రీ అయ్యదేవర కాశ్యపరావు పంతులుగారు నాకేర వ్రాసినారు.

4-12-25

దు. గోపాలకృష్ణయ్య.

గోసంరక్షణ సంఘము - గుంటూరు

ధర్మము

శ్రీయత కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావుగారు కారణ నికేతన భవన శిఖాసాధనజేయ విచ్చేసిన దినమున గోసంరక్షణ కాలయమును జూడవిచ్చేసి ఈదిగువ ప్రచారించిన ఉద్దేశమును వ్రాసిరి. శ్రీవారలు అందు కటికవారల పాలిటినుండి సంతోష పడిన 20 గోవులను తిలకించి సంతోషకాలయమునకు ఏబదిరూపాయలు ధర్మము చేసిరి. ధర్మాత్ములైన నాగేశ్వరరావుగారికి వందన శీతంబు లర్పించుచున్నాను. ఇటులనే ఇతర ప్రముఖులందరిని ధర్మము లిచ్చి యెక్కువ వృద్ధిలోకి తేగలదులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

గుంటూరు
4-12-25

సూర్యదేవర సంజీవరాయణం,
ప్రధాన కార్యదర్శి.

* * * * *

ఈసంఘముపై దేశోద్ధారకుని అభిప్రాయము

భారతసంపదలకు మూలాధారము గోవులసంపద. ఆసంపద క్షీణించినకొలదియును ప్రజలకు ఆయురారోగ్యములు క్షీణించుచున్నవి. దేశమునందు పిల్లలకు పాలు లేవు. పెదలకన్న వస్త్రములు లేవు. పిల్లలకు పాలకును పెద్దలకన్న వస్త్రములకును పరదేశము లాధారములైనవి. గోవులను కటికవానికి విక్రయించుట కృతఘ్నులగు నున్నది. అట్టి గోసంపదను సంతోషించుట పరమధర్మముగనున్నది. గుంటూరునందు గోరక్షణమును జేయుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నములు భారత ధర్మాభ్యుదయమునకు శుభచిహ్నులుగ నున్నది. హిందూధర్మ పరాయణులందరును వీరి ప్రయత్నములకు దోడ్పడి గోహింసను నిర్మూలము జేయుటకును గోసంరక్షణమును జేయుటకును దోడ్పడుదురుగాత.

గుంటూరు.

కా. నాగేశ్వరరావు.

అదిహిందువులు

సికిందరాబాదులో నున్న ఆదిహిందూజాత్యున్నతసభ వారు తమ సంఘోద్ధరణమునకై నైజాము రాజ్యమునందు పని జేయుచున్నారు. సికిందరాబాదు చేరువను కాబడి గూడెము గ్రామమునందు కొందరు ఆదిహిందువులుసంస్కరణయందు తాను హముగలవారై సికిందరాబాదునుండి ప్రచారకుల నావ్యవసాగా అరిగ రామస్వామిగారు కార్యదర్శి మరి 50 మంది వెడలిరి. వారు సభ ప్రారంభించు సమయమున పోలీసువారు వచ్చి అనుజ్ఞ లేదని నిషేధింపసాగిరి. అంత వారందరు కొత్తలువద్దకు పోసాగిరి. ఇంతలో కొత్తలు (పోలీసు కమిషనరు) వెంటకెడి గారు ఎదురుపడి సభ కనుజ్ఞనిచ్చిరి. పిమ్మట సభ జరిగెను. గ్రామములో తమ ప్రచారకుల సభకు నిషేధమువచ్చెనని సికిందరాబాదులోనున్న యితర ప్రచారకులకు తెలిసిన వెంటనే బాజీ కృష్ణరావుగారు మున్నగువారు బయలుదేరి వచ్చుచుండగా మొదటివారు సభను జరిపి తిరిగివచ్చుచుండిరి.

(ఒక విలేఖరి)

ఆంధ్రనైషధ సారము

నెల రు 0-12-0

శ్రీనాథునిపై మధము నమసరించి వచనరూపమున వ్రాయబడినది

సుగుణమణి

మనోహరమగు చక్కని నవల

నెల రు 0-8-0

పాండరీక మాహాత్మ్యము

పాండరంగమాహాత్మ్యంతర్గతము

నెల ,, 0-2-0

గ్రంథముల కొట్టు 1-8-0

పాస్టుచార్జీలు ప్రత్యేకము.

అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని.గుంటూరుజిల్లా.

శ్రీ సత్యనామభక్త సంఘము

ద్వితీయమహాసభ

శ్రీ సత్యనామభక్త సంఘము చేయవలసిన చేయుచున్న శ్రీ రామసేవవిషయము ఎల్లరకు తెలిసియే యుండవచ్చు నని నమ్ముచున్నాను. భజనసమాజములు చేయుచున్న అపచారములు మాన్ప సంఘకాఖిల గ్రామాదులందు ఏర్పరచి సుజ్ఞానచంద్రిక మాసపత్రిక ద్వారా, బాలుల ద్వారా, భజన, భక్తి, జాన విషయములు బోధించుచు, ఉచితజ్ఞాన విషయక ప్రచురణ పత్రికలు మహోత్సవములందు, రైళ్లు, పల్లెలందు పంచుతూ, శ్రీరామ స్మరణ ఎల్లప్పుడు చేయుదని బోధించి, శ్రీరామ నామములు వ్రాయించుతూ కొంత యుడతాభ క్రింది కలుగ జేయుచున్నది. ధర్మావరణము అను ప్రకారము ప్రధానాశ్రమమైన తుమ్మపూడిలో ఒక ధర్మ వైద్యశాల ఏర్పరచి చుట్టు గల గ్రామాదుల వారికి ఉచితముగా చికిత్స చేయు చున్నది. సంఘ 2వ ఉద్దేశ్యము పశుసంరక్షణకాలయములను స్థాపించుట యను ప్రకారము గోసంరక్షణకాఖిల ఏర్పరచి తదుపరి వృద్ధిలోకి వచ్చి గుంటూరుకు మార్చబడిన గోసంరక్షణ కాలయము ఎక్కువ వృద్ధిలో నున్నది. పతనాలయము లేని తుమ్మపూడి గ్రామములో 30 దిన వార మాస పత్రికలతో శ్రీరామభాగ్యు నారోజితనాలయ ఘ్న స్థాపించితిమి. చదువురానివారలకు సభ్యుల ద్వారా జ్ఞాన విషయములు బోధించుచున్నది. శ్రీ సత్యనామభక్త సంఘము చేసిన సేవ పలువురభక్తుల సహాయమున రాజమహేంద్రవరమున బ్రహ్మశ్రీ చిలమరెడ్డివరసింహంపంతులుగారి అధ్యక్షతన బహుజన్యప్రథముగా బరువబడినది. ప్రతిసంవత్సరము 'మే' మాసమున మహాసభ జరుపవలసియుండినను తగిన సహాయము లేక జరుప లేకయుండినను శ్రీరామపదనేవ ఎల్లప్పుడు చేయు నుద్దేశ్యముతో ద్వితీయ మహాసభ డిసెంబరు 19, 20, రేడియో సరియగు కేని ఆదివారములు రెండు దినములలో మహాసభ జరుపనిశ్చయించినారము. శ్రీరామభక్తాగ్రగణ్యులైన ఆంధ్ర వాల్మీకి నామ దాసు నావిలి కొలమ వెంకట సుబ్బారావుగారు (రిటైర్డ్ టెలుగు పండితులు ఆఫ్ ఘద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ) అధ్యక్షులుగానుండ అంగీకరించియున్నారు. మహాసభ యన పలువురభక్తాగ్రగణ్యులనుండి భక్తి, జ్ఞానవిషయములు ఉపన్యాస, చర్చల ద్వారా తెలిసి కొనుట యనబడును. భక్తులు విచ్చేసి యుపసన్నితురు.

మహాసభ యన్న గొప్పకార్యము. పలువురసహాయ మత్యవసరము. కావున భక్తమహాసభకు, గుంటూరు పౌరులను, సంఘ సభ్యులను భక్తులను తగినసహాయముచేయ ప్రార్థించుచున్నాను. ఎల్లరు మహాసభకు విచ్చేసి భక్తులనుండి జ్ఞానవాక్యముల విని ఆచరించి ముక్తిపడవి పొందవలెన ప్రార్థించుచున్నాను.

సూర్యదేవర సంజీవరాయణం,

అధ్యక్షుడు.

ఆంధ్రులకే

శ్రీ శే|| రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు గారిచే వ్రాయబడి, పాశ్చాత్యాంగ్ల పండితులనేకులవద్ద మెప్పవడిసిన "Othello" Unveiled & "Hamlet" Unveiled అను సుమారు 700 పేజీల గ్రంథములు, అసలు ధర 15 రూపాయి లయినప్పటికి, మావద్దవున్న కొంచెముస్థాకు అయిపోవు వరకు ప్రతి కిరూలకు యిచ్చుచున్నాము. ఈ పుస్తకములు తిరిగి అచ్చు పడనేరవు.

విక్టోరియా డిపో,

మైలాపూరు - మదరాసు.

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రిలవారి

శ్రీ ఫలామృత తైలము

మెదటికి, కండ్లకు చలువచేయు తిలంబు తైలము
6 డౌన్సుల సీసా 1 కి ధర రు 1-4-0
ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ.

బారువ

మదరాసు విద్యాశాఖమంత్రిగారి రాక

30-11-25 తేది సోమవారము సాయంకాలము 4-30

గుంటలకు విద్యాశాఖమంత్రిగారిగు ఆనరబుల్ సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు బారువ గ్రామము దయచేసిరి. బరంపురం తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యాయసంఘమువారు యూనియన్ బోర్డు సంఘమువారును పలువురు పురప్రముఖులును వారిని బ్యాండు వాయిద్యములతో ఎదుర్కొనిబోర్డుహౌస్ ఎలిమెంటరీస్కూలు నకు ఉత్సవముతో తోడుకొని వచ్చిరి. విద్యాశాఖమంత్రిగారికి శ్రీ జగన్నాథ పాతీఖండంగా మహాశయో. మల్గుదారువారి గృహమందు టీపార్టీ జరిగెను. తరువాత స్కూలు భవనమున కార్యక్రమము ప్రారంభమాయెను. బాలికా పాఠశాల బాలికలచే దైవప్రార్థన జరుపబడెను. ఉపాధ్యాయ సంఘము తరపున మ. రా. శ్రీ మల్లాది సాంబమూర్తి పంతులుగారు సల్వాన పత్రమును చదివి మంత్రిగారికి సమర్పించిరి. యూనియన్ బోర్డు వారి తరపున మ. రా. శ్రీ. తి. తి. బలరామయ్యనాయుడుగారు సన్మాన పత్రమును చదివి సమర్పించిరి. శ్రీ మాన్ సత్య నారాయణ పాడిఖండంగా మహాశయో గారు పంచాయితీ కోర్టువారి తరపున సన్మానపత్రమును చదివిసమర్పించిరి. రాళ్ల పల్లి సత్య నారాయణ గారి చేమంత్రిగారి పై పత్రములు యింపుగా చదువబడెను. మంత్రిగారు ఉపాధ్యాయసంఘమువారు చేసిన సన్మానమునకు సంతసించిరి. సన్మాన పత్రమునకు తగు అనుకూలసమాధానముల నిచ్చిరి. స్కూలు భవనము టీపార్టీ జరుపబడెను. ఆనాటిసభకు సుమారు నూరుమంది ఉపాధ్యాయులు పలువురు తగు మనుషులు హాజరైరి. పి. వి. నారాయణరావు పాత్రులుగారు బి. ఎ. బి. ఎల్., బి. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు బి. ఎ. ఎల్. టి. డిప్టీ కమిషనరుల వారు సోంపేట పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, సోంపేట యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటు స్కూల్ డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు యింకను పలువురు గ్రామ పెద్దలు డాక్టరు మొదలగు వారు మల్గుదార్లు హాజరైరి. ఆనాడు సభకు హాజరైనవారికి శ్రీమాన్ జగన్నాథ పాతీఖండంగా మహాశయో ఉపాధ్యాయ సంఘ రాజపావకులు భోజన సదుపాయమును చేయించినారు. విద్యాశాఖమంత్రిగారు ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుల వేతనముల అభివృద్ధి చేయుట గూర్చి తగినంత ప్రయత్నము చేయుచుమని సెలవిచ్చిరి. ఉపాధ్యాయుల యొక్క బీదస్థితిని పోట్టించి కీరు గౌరవముగా జీవించుటకు తగినంతస్థితికి తెప్పించగలందులకు సంఘమువారు ప్రార్థించిరి మల్లాది సాంబమూర్తి పంతులుగారు, టి. బలరామయ్య నాయుడుగారు సభకు వయచేసిన మంత్రిగారికిని పెద్దలకును వంద నము లర్పించిరి. సభముగిసెను.

రాళ్ల పల్లి సత్యనారాయణ.

ONLY A FEW
World Renowned
"C" (regd)
Time Piece-guaranteed for two years—with one fountain pen free Price **Rs. 2/12.**
SWAN HOUSE, P. B. 508, P. T. MADRAS.

బాగుగా నిద్రపోవచ్చును

భోజనము సిద్ధముగానుండును
పంటచేయునప్పుడు మీరు దగ్గర నుండనవసరము లేదు.
రుక్మణికుక్కరు సామానులతో పొయ్యిమీద వుంచి, నిద్రపోయినను వెంటపూర్తి అయియుండును. కష్టము, తొందర, సంకల్పము మొదలగునవి ఏమియు నుండవు. 1, 2, 4, 6, 8, గురికి అగు సెట్టు రు 18, 18, 22, 27, 33 లకు దొరకును.
చార్జి ప్రత్యేకము. వివరములు తెలుపు పుస్తకము యినాం. ఏజంట్లు కావలెను.
రుక్మణికుక్కరు,
19 పడవటి మాదాగుడిపిడి,
రాయపురము, మద్రాస్

మనోరమ్యమయిన ఆరంభనాటకము—చెన్నపురి ఎస్.ఎస్.సేజ్ థియేటరులో
శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము వారు—వలూరు
గౌరవనీయులగు ప్రధానమంత్రి శ్రీ పానగల్ రాజాగారి సమక్షమున

శకుంతల అనునాటకమును తెలుగున ప్రదర్శింతురు.

1925-వ సంవత్సరము డిసెంబరు నెల 12-వ తేది శనివారము రాత్రి 9-30 ఘంటలకు

ఎడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారు—దువ్వంతుడు.

కె. రత్నయ్యగారు—శకుంతల.

1925-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 13 తేది ఆదివారం సాయంత్రం 5-30 ఘంటలకు

వర విక్రయము

అత్యద్భుతమయిన సాంఘికనాటకము

మోతే నారాయణరావు జమిందార్, ప్రొప్రయిటరు.

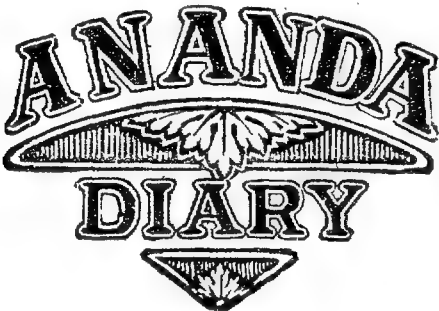
చిరునామా మార్పును గమనింపుడు.
పుస్తకములు తయారైనవి.

వర్తకులకు మంచిమిషన్ యివ్వబడును.

విద్యాధికులచేత ప్రశంసగనినవి. పత్రికారాజములచేత ప్రసిద్ధి కెక్కినవి. సర్వజనాదర
ణీయముగ పాడబడుచున్నవి. స్వరలిపితో కలిపి ముద్రింపబడుచున్నవి.

ఫెదర్వెట్ కాగితము. చక్కని అచ్చు, మంచిబైండు, పుస్తకము వెల రు. 1.

నందూరి వెంకటసుబ్బారావు 71 లయోలాహాష్టలు కేట్రెలుపోస్తు మద్రాసు.

తయారుగావున్నది!

ఆనందా డైరీలు

1926

ఆనందా "పాపుల్" డైరీలు 6½" X 4½" సైజు
చక్కనిబైండు, మూతతోను పెంసలుతోను వున్నది. ఆనందా
"జెం" డైరీలు 2½" X 8½" సైజు చక్కనిబైండు, మూత
తోను పెంసలుతోను వున్నవి. ఆనందా "జెం" డైరీలు డిటో
డిటో సాదా బైండుతోను వున్నవి.

వెంకటేశ్వరు అండు కంపెనీ, లోన్ స్క్వేర్ మద్రాస్.

బంటినాళముతోటా తుపాకి ముద్రపెట్టినది
కంపెనీవారితో చేయబడ్డది.

ధరలు
సరసము.
క్యాటలాగు
ఉచితము.

నానావిధములగు రివాల్వర్లు
ఆంధ్ర లేక విడుదలకాదు యెక్కువవి.

[స్టాపితము ౧౮౬౩ సం.]

నా ము 3౨, 3౩, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టుకోగలిగినవికూడ దొరకును. (8068)
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

"హోమ్ మాస్టర్స్ వాయిస్" గ్రామఫోనులు

ధర రూ 75 అంతకు హెచ్చుధరలలో గలవు. తెలుగు, అరవము, సంస్కృతము, కన్నడము, హిందూస్తాని మొదలగు భాషలలోను, ఇతరభాషలలోను రికార్డులు ఎప్పుడును మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

వ్రాసిన క్యాటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

Homer & Co,

175, Broadway, Madras.

బ్రహ్మ సూత్రార్థ చంద్రిక

తెలుగువచనము

రెండవసంపుటములు ప్రతి 1-కి రూ. 12.
తైత్తిరీయోపనిషత్తు, సటీక " " 8.
ద్వాదశోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెలుగు 8.
అప్పకవియను, నూతనముద్రితము రావుసాహెబు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము పరిష్కర్తలసీతతో నున్నది. ప్రతి 1 కి రూ.

వాదిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు

అండు నన్ను,

292, ఎస్.ఎస్.సేజ్, మద్రాసు.

క్షీరబలా తైలము

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతిని పొందినది. శ్రీ ముక్త్యాల రాజావారు బహుధనము వ్యయించి చేయించినారు. వాతకోగములకు ప్రజాయుధము. సరములకు బలమును గలిగించి, శరీరదార్ధ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారికు, సకలశక్తిని గోల్పోయినవారిలకు చాలామంచిది. వాత కోగ లనేకమంది దీనినించి విముక్తులై నారు. సంస్కారాధిక్యమున మూడు విధములుగా తయారయినది. ఏది కావలసినవారు దానిని తెప్పించుకోవచ్చును. వాడు విధము మందుతో నుండును.
7 సాగ్ల ఆవర్తము 4 అవున్సులు 2-0-0
21 " " " 4-0-0
101 " " " 1 అవున్సు రు 8/- 4 అవున్సులు రు 12-0-0
ఆర్నరసాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

వృత్తాంతలేఖలు

భారత చిత్రకళా ప్రదర్శనము (స్వకీయవిలేఖరి)

ఇతర వివరములు

కాకినాడ, డిసెంబరు 2:—నిన్నను ఆంగ్ల చిత్రకళా సంఘపు భారతచిత్రకళా ప్రదర్శనము బహిర్గతము చేయు సమయమున శ్రీయుత న్యాయపతి సుబ్బారావు పంతులుగారి యభివందన మైనపివస కార్యదర్శియగు శ్రీయుత కొమ్మిరెడ్డి కేశవరామమూర్తి నాయుడుగారు పితాపురముమహారాజాగారిని బహిర్గతము చేయవలసినదని కోరుచు నీ క్రింది విషయములను ఇంగ్లీషున చెప్పిరి.

"హి. ఎ. గవర్నరు సంచారము రద్దుచేయబడుటవలన పితాపురమునుండి కాకినాడకు ప్రదర్శనమును మార్చవలసివచ్చుట మీ రెఱింగియుండురు. పితాపురములో బెనుహాలునందు ప్రదర్శనమును బహిర్గతము చేయుటకు బెనుహాలును గవర్నరు బహిర్గతము చేయనిదే వీలులేకపోయినది. ప్రదర్శనమును కొంత కాలము ఆపివేయుదమంటే, చిత్రకారులకు వారివారి పటములను ఒకవారములో పంపివేయవలసియున్నది. చిత్రకారులు తమ పటములను కలకత్తా, లక్నో, కాన్పూరు, అడియారు మున్నగు ప్రదేశముల జరుగు కళాప్రదర్శనములకు పంపించుకొనవలసియుండుటచేత వానిని ఇక్కడ చాలకాలము ఉంచుకొన వీలులేదు. ప్రదర్శనము పితాపురములో జరుగుననియు గవర్నరు బహిర్గతముచేయననియు అందువల్ల తమపటములు విలువగాంచుననియు నుద్దేశముతో భారతదేశమునందలి గొప్ప చిత్రకారులందఱును తమ లేఖనములను పంపియుండిరి. దురదృష్టవశముచే ప్రతిహాలమైనది. గవర్నరుగారు రారని స్థిరముగా తెలియుటతోనే ప్రదర్శనము ఆపుటకు వీలులేదని పితాపురం మహారాజాగారిని తెరువవలసినదని కోరియుండగా సంకోచించుచు తుదకు అంగీకరించిరి. తలవనియూర్చుస్థితినుండి మమ్ములకు కాపాడిరి. మహారాజాగారికి మాయెడలగల ఆత్యంతప్రేమకును సానుభూతికిని వారికి వందనము లర్పింపవలసియున్నది.

సంఘచరిత్ర: రామారావుగారి దిగంతకీర్తి

కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఆంధ్రులయందు నూతనోజ్జ్వలము కల్లుచున్నది. అందు కళావిషయమై కూడ ఉత్సాహము బహుదేరి యువకులైన చిత్రకారులు ఈ మధ్య స్వరస్థుడైన శ్రీయుత దామెర్ల రామారావుగారి నాయకత్వమున బహుదేరి యాయాంధ్రకళాసంఘమును 1922 సంవత్సరములలో స్థాపించిరి. ప్రథమప్రదర్శనము రాజమహేంద్రవరములో మహారాజాగారి భవనమునందు 1923 సంవత్సరములో జరిగెను. దానిని ప్రసిద్ధికెక్కిన వంగదేశ చిత్రకారులను భవననిర్మాకర్తయనగు ఆర్యకుమారచాధురీగారు బహిర్గతముచేసిరి. ద్వితీయప్రదర్శనము గలసంవత్సరమున ఈకాకినాడలో జరుపబడి దాక్షరు కళిన్సుగారిచే బహిర్గతము చేయబడెను. నేటిది తృతీయప్రదర్శనము. ఇప్పుడే దానిని ఈసంఘమునకు ముఖ్యపోషణకర్తయగు శ్రీ మహారాజాగారు బహిర్గతము చేసెదరు.

ఆంధ్రకళ ప్రత్యేకవిభేదమును పొందియున్నది. వంగదేశపు కళాచిహ్నములు కొన్ని దీనికి ఉండుచు వానితోపాటు ఆకారము (బొట్టలైక్) సరిగా ఏమాత్రము తప్పకుండ నుండును. రంగులు చెరుట్లలోను ఆటెక్నిక్ లోను ఒకవిధమైన సహజధర్మము నొందియున్నది. ఎన్నడును మరపునకురాని ఆ రామారావుగారి లేఖనములు చూచినయెడల అం దీవిశేషములు కన్పింపగలవు. ఆంధ్రకళయొక్క కీర్తిని ఐరోపాఖండమునకు గూడ ప్రాకింపజేసెను. పాక్ష్యమములు ఆయనపేరుతో ప్రతిధ్వనించుచుండ నూతనసృష్టి కల్పించు నావేశమునందు అద్భుతములు తమలేఖనముల ప్రకటింపుచుండ 27 ఏండ్ల ఆల్పవయస్సునందే ఆయన మనలను విడిచి దివికేగెను.

ఈచిత్రకళాసంఘము ఆంధ్రదేశరాజులు జమిందార్ల ఆదరణమున నున్నది. ముఖ్యముగా పితాపురంమహారాజాగారి యాదరమువడసినది. వారందరిధనసహాయముచే సంఘమున కొక భవననిర్మాణము కల్లునని లభించుచున్నాము. అంతేకాకుండ, చిత్ర మగు బీదచిత్రకారులు ఆంధ్రకళాభివృద్ధికి పనిచేయుటకు వారికి పోషణ కలిగింపుదురని లెలచుచున్నాము. గొప్పతెలివి తేటలు సమర్థతలు గల్గిన ఆంధ్రచిత్రకారు లనేకులు వీరలు కలరు. వారిని ఉద్ధరించుటకు గొప్పసహాయ మవసరము. జౌదార్య

పంతు లగు రాజమహేంద్రవరం అట్టి బీదచిత్రకారునిరక్షణకు వచ్చి అతని జీవితోద్దేశమును నెరవేర్చుటచేసి అతను దేశముల కిచ్చు శుభార్థము తెలుపునట్లు చేయదురగాక!

సంఘోద్దేశములలో నొకటి యువకులైన చిత్రకారులను కొందరిని అజంతా ఎల్లోరావంటి చిత్రకళ గల ప్రదేశములకు పంపి అచ్చట నున్న ప్రాచీనకళాధనమును నేకరించి ఉన్న తాదర్శములచే ప్రబోధింపబడి లేఖనసృష్టి నభివృద్ధిపరచవలెనని. చెందవది. ప్రజలకు చిత్రకళయందు అభిరుచికలిగించుటకు ఒక చిత్రకళాపత్రికను ప్రచురింపవలె నని అందువల్ల కళవలని ప్రయోజనములు జాత్యభివృద్ధియగుటయు తెలియననును. కావున మాయభివృద్ధి సిద్ధి కై ధనవంతులు వదాన్యులు మహాజను విశేష సహాయము చేయదురగాక!

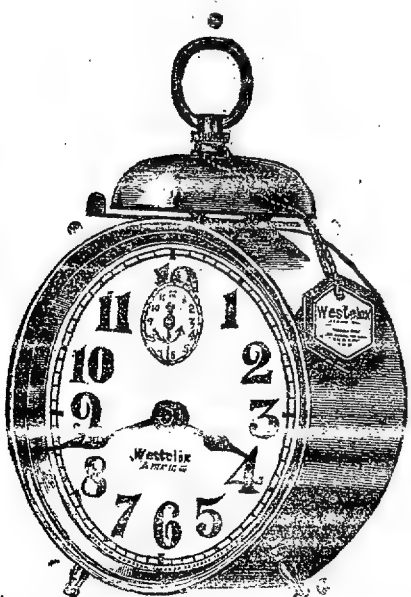
మిమ్ముల పితాపురం మహారాజాగారు ఇంగ్లీషున ఉపన్యసిండుచు నిట్లు చెప్పిరి.

“ఈ ప్రదర్శనమును నన్ను బహిర్గతము చేయవలసినదని కోరి నాకీగౌరవము నొసంగినందులకు మీకువందనము లాచరింపవలసియున్నది. ప్రప్రథమముననే నేనొక్క విషయము చెప్పవలసియున్నది. గవర్నరుగారు యీ ప్రదర్శనమును బహిర్గతముచేసి మనకానందము కలుగజేయలేనందునకు మనకు, ముఖ్యముగా నాకు, మిక్కిలి గొప్ప ఆకాంక్షయు గలిగించిరి. ఈ యశుభవార్త పితాపురములో నాకు తెలిసినప్పడు మీకార్యదర్శి కేశవరామమూర్తిగారు చచ్చట నుండుటతలపట్టించినది. ఆయన తీవ్రమైన ఆకాంక్షయు నొందినట్లు గుర్తించితిని. ఈ ప్రదర్శనమును తెరువవలసినదని నన్ను కోరుటకు రాగా అంగీకరింపక తప్పినదికాదు. చేయనని చెప్పటకు నిశ్చయముగా నాకు గుండె చాలినదికాదు. నేను చిత్రకారుడను కాను; చిత్రకళా విమర్శకుడనుగాను; అందుచేత నాకిచ్చట తావు లేదని నాకు తెలియును అయినప్పటికిని అంగీకరింపక తప్పినది కాదు. ఒకవిషయములో నేను ప్రతిహతుడనుగానుంటిని. నన్ను ప్రటముల నుంచి చెడ్డలను గుర్తించుటకు జడ్జిగా నుండమని కోరబడితిని. (నవ్వు) వేళాకోళమును కొంటినిగాని నిజముగానే కేశవ రామమూర్తిగారు కోరియుండిరి. నన్నే యేర్పరచినట్లుయితే మరల యీ ప్రదర్శనము చేయబోరని చెప్పియుంటిని. (నవ్వు)

క్రిందటి సంవత్సర ప్రదర్శనము కలకత్తా ప్రదర్శనము కంటే బాగా నున్నదని ఒక చిత్రకళావిమర్శకురాలు లగు నొక వంగదేశ స్త్రీయును, చెన్నపట్టణ ప్రదర్శనముకంటే బాగా నున్నదని డాక్టరు కణియ్యగారును చెప్పియుండగా యీసంవత్సర ప్రదర్శనమునకు చాల గొప్ప కళయును అధిక సంఖ్యగల పటములును వచ్చియుండుటచేత మిగుల చక్కగానుండునని భావించును. జయప్రథముగా యీ ప్రదర్శనము సాగునాయని కోరుచు సంతోషపూర్వకముగా దీనిని బహిర్గతము చేయచున్నాను. (కరతాళధ్వనులు.)

న్యాయతి గుర్తూరపు పంతులుగారి వందనార్పణములైన పిదప ప్రదర్శనము తెరువబడెను.

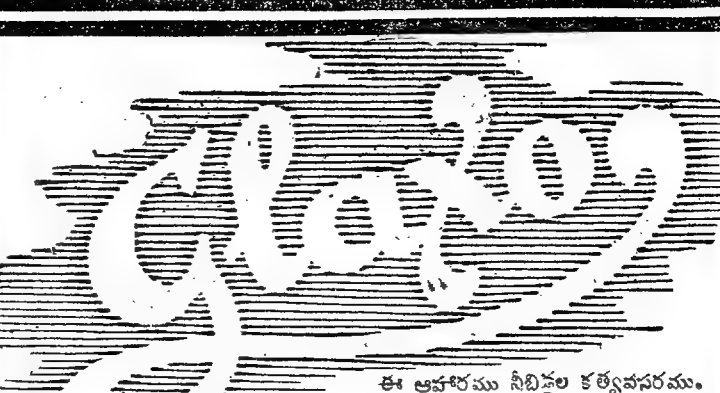
గుడ్ మార్నింగ్ అలారం టైమ్ పీసు

యు. వె. టైమ్ పీసు ఆఫ్ అమెరికాలోనున్న వెస్టు క్లాక్స్ డిగ్ బెన్ క ర్మాగారము నందు యిది తయారు చేయబడినది. చూచుటకు, చాల అందముగానుండును. మిక్కిలి గట్టిగా తయారు చేయబడినది.

తెల్లని డయలు, అలెవిగూ సంఖ్యలు, 6 1/2" అం. ఎత్తుగలది. అలారము అవసరములేకపోయిన త్రిప్పివేయవచ్చును; ఒక సంవత్సరం పూచీ ప్రత్రముతో సహా సరఫరాచేయబడును. ధర 1 కి రు. 6-12-0 లు మాత్రమే. కాదరు అండ్ యూనస్ బ్రదర్స్, 1888 సంల నుండి గడియారముల వ్యాపారము చేయువారు. గవర్న మెంటు, కైల్స్ స్ట్రెయిట్, రటన్ బజారు, మద్రాసు.

Khader & Yousuf Bros.
Govt. & Rly Suppliers, MADRAS

ఈ ఆహారము నీబిడ్డల కత్యవసరము. ఇది చాల ప్రసిద్ధి చెందినది. ఏల ననగా నాలుగుదేశముల రాజుల బిడ్డల యీ ఆహారము తినియే పెరిగిరి. అదిగాక చిన్న బిడ్డల కణాలయును లన్నిటిలోను దీనిని వాడుచున్నారు. గ్లాక్సో ఆహారమును తిని పెరిగిన బిడ్డలందరు చాల ఆరోగ్యముగాను ఖులాసాగాను ఉందురు. ఏమి కారణము? బిడ్డకు బలమును పుష్టిని యిచ్చుటకై కావలసినవస్తువు లన్నియు నీ ఆహారములో నున్నవి. ఇది పరిశుభ్రమైనది. ఎట్టి అపాయమును గలిగింపదు. దీనిని తినిన బిడ్డలకు ప్రేమల సంబంధమైన వ్యాధులు, త్వయ మున్నగు వ్యాధులు రావు. మామూలు పాలవలన నట్టి వ్యాధులకు బిడ్డలు పాలగుచున్నారు. డాక్టరుల నడుగుడు.

ఇటలీ రాజుగారి అదరణను బడసినది.

"THE VITAMIN MILK FOOD"

(కేవల మైన పాల ఆహారము చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును.)

(2)

స్పెయిను రాజుగారి అదరణను బడసినది.

గ్లాక్సోచే నాలుగురాజులటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రథముగా పెంచబడిరి టాకుగా సరఫరాచేయువారు ఆరోగ్యై యంగు అందు కో., లిమిటెడ్. (ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొరటు చేయబడినది.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు 8818

తెనాలి (న్యకీయని లేఖరినుండి)

తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుని యెన్నికలు తెనాలి కాలూకా బోర్డులో అధ్యక్షుని యెన్నికలు జరిగి మ. రా. శ్రీ కొసరాజు రామయ్య చాదరిగారు ఏక గ్రీవముగా తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిరి. వీరి పరిపాలనలో ప్రజలయందు విశ్వాసము వృద్ధిచేయుటకు సర్కారువారు ప్రయత్నించుచుండురు. ఇటీవల తాలూకా బోర్డు పరిశీతులు చాలా విషయశీతికి వచ్చినను ముందు కారిత మగా జరుగ గలనని నమ్ముచున్నాను.

తెనాలి మ్యునిసిపాలిటీ

యిటీవల వైశ్యమయెన్నికలలో మ. రా. శ్రీ భూపతి నారాయణరావుగారు నాయకుగారు వైస్ చైర్మనుగా నెన్నుకొనబడిరి. లోగడ తెనాలి మ్యునిసిపాలిటీలో 4-వ వార్డులో జరిగిన కాన్సిల్లర్ల యెన్నికలసందర్భములో బాపట్ల సబ్ కోర్టులో దావాలు వేయబడెను. అందులో 9 వ వార్డు ఎన్నికసందర్భములో జరిగిన దావా తీర్పుచేయుటలో లోగడజరిగినయెన్నికకు ఖర్చులతో సహా రద్దుపరుపబడెను. పిటిషను మ. రా. శ్రీ అత్తొట రఘుపతిరావుగారు రె స్పాం డెంటు. మ. రా. శ్రీ పిల్లలవర్రె ఆంజనేయులుపంతులుగారు. శ్రీ ఆంజనేయులుగారు ఇదివరకు మ్యునిసిపలు చైర్మనుగా నుండిరి. ప్రస్తుతము జరిగిన యెన్నికలలో త్రిపురనేని రామస్వామి చావరిగారు యెన్నుకొనబడిరి. ఆంజనేయులుగారు తమ సభ్యత్వపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి. వారికి 9 వ వార్డులో నెన్నికలు జరుగును.

మ్యునిసిపల్ సభ్యులసంఖ్య యిదిగఱకు తెనాలి మ్యునిసిపలు సభలో 16 వరు సభ్యులు గలరు. నూతనజనాభాను బట్టి సభ్యులసంఖ్య 20 గరికి పెంపుచేయవలసి యున్నను ఇంత వరకు అట్టి అభివృద్ధి చేయబడకుండుట శోచనీయము. నూతనముగా నెన్నుకొనబడిన చైర్మనుగారైనను ఈవిషయమును గమనించి మ్యునిసిపలు సభ్యులసంఖ్య పెంపుచేసెవరని కోరుచున్నాను.

ఆయుర్వేదావధారత్నాకరము

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు కి-0-0 ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు.2. భస్మప్రకాశిక రు.1. శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి ట్రస్టిపాల్ ఆంధ్ర సినియర్ డాక్టర్, తెనావాడ.

SHINE INK WORKS Ltd., BEZWADA.

షైన్ యింకు వర్క్స్ లిమిటెడ్

బెజవాడ

(1913 సం॥రం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టుప్రకారము రిజిస్టరు చేయబడినది.)

భారతదేశపు సాభాగ్యము దేశీయ పరిశ్రమల యభ్యున్నతిపై నాధారపడియున్నది. మనకు కావలసిన వస్తువులన్నియు మనదేశమునందే సిద్ధపరచి మనదేశము విదేశములకు బోకుండునట్లు చేసినగాని మనకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము లభింపజాలదు.

మనదేశములోని యపరితమగు ధనము, అప్పు సిరాలు, ఫాంపెన్ సిరాలు, వ్రాతసిరాలు, మొదలగు సిరాలకై విదేశముల కర్షింపఁబడుచున్నది. దీనినినివారించుటకు మనదేశములో సరియగు సిరాకంపెనీలులేవు. ఇట్టిలోపమును దీర్చుటకై కంపెనీ స్థాపింపఁబడినది.

ఈకంపెనీ యభివృద్ధికై చాలగుంది ప్రయత్నము లోడ్చుచున్నాను. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు యీకంపెనీ డైరెక్టర్లలో నొకరుగానున్నారు. జిల్లా బోర్డులు, తాలూకాబోర్డులు యితగస్థానిక సంస్థలన్నియు క్రమముగా షైన్ యింకును వాడుట కంగీకరించుచున్నవి. ఇదివరకే షైన్ యింకును మంచివ్యాపకముకలదు. కానకంపెనీకి మంచి భాగ్యముగలదు.

ఈ కంపెనీ మూలధనము 20 లేల రూపాయలు. భాగము 1 కి పదిరూపాయలు చొప్పున రెండువేల భాగములుగ విభజింపఁ బడినది. భాగములసామ్యు దరఖాస్తుతో రు 5-0-0 అలులాటు మెంటు కాగానే రు 5-0-0 లును యివ్వవలెను. నిరుపేదలు నైతము భాగములుకొనుటకు వీలుగ నుండునట్లు స్వల్పవీరు నిర్ణయింపబడినది. భాగములు షైన్ యింకు వారు తాము లాభమును సొండుటయేగాక దేశీయపరిశ్రమలకు చేయూరకొని యేర్పాటుచేయుచున్నారని ప్రకటించబడుట కాగలదు. తక్షణమే దరఖాస్తుపూర్వము షైన్ యింకును తెచ్చుకొను శ్రీ.

అత్యద్భుతమైన జ్యోతిషము!

ఓమ్

అశ్చర్యకరమైన జ్యోతిషము!!

ఒకసారి పరిశీలించి మా నమ్మకమును కనుగొనుడు. ఇతర జ్యోతిషము లన్నిటికంటెను అమోఘమైన, మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైన

హనుమాన్ అస్త్రలాజికల్ బీరో వారిచే

జ్యోతిషము అత్యద్భుతముగా చెప్పబడును.

మీరుకోరిన ప్రశ్నలను ఒకకవరులో పెట్టి శీలుచేసి పంపుడు.

మీ ప్రశ్నలకు సరియైన బదులువ్రాసి మీశీలు కవరు విప్పక తిరిగి నడరు కవరుతో పంపివేయబడును.

ఎప్పుడును మీరు పుట్టినతేది, కాలము లేక మీరు ఉత్తరము వ్రాయుకాలము, మీ పేరు, మీ ప్రస్తుతమున్న మొదలగునవి మీరు తెలుపవలెను.

దొంగతనము, సర్కారు మొదలగువాటికి సంబంధించిన ప్రశ్నలకు పరిశోధనచేయు ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయబడవు. [పంపెదము

శ్రీ హనుమద్దేవుడు నవగ్రహములు మొదలగు వారికృపచే, నవగ్రహబాధలు తొలగుటకును, మీరు తలపెట్టిన కార్యము లన్నియు జయముగాంచుటకు తావీజు తయారుచేసి

ముఖ్యగమనింపు:— పైన తెలుపబడిన విషయములు మీరు మరచక తెలిపిన, మేము మీ ప్రశ్నలకు సరియైన బదులు పూచీగా వ్రాసెదము.

మీ ప్రశ్నలకు బదులు పరిగారేదని తెలుపువారికి పైకము వాపనుచేయబడును.

కట్టుములు

1-5 ప్రశ్నలకు రూ 1—0—0. తరువాత ప్రతి ప్రశ్నకు రూ 0—4—0. ఒక సంవత్సర ఫలము వ్రాయుటకు రూ 2—0—0. ద్వాదశభావములు లేక మీ జీవితకాలమందు జరుగు ముఖ్యవిషయములు వ్రాయుటకు రూ 15—0—0. విదేశములకు రెండింతలు ధర.

కొన్ని యోగ్యతాపత్రములు ఈ దిగువనున్నవి. అందులో తెలుపబడిన విషయములను చక్కగా గమనింప ప్రార్థితులు.

ప్రతిధరలు

మీరు తెలిపినదంతయు నిజముగా జరిగినది. మీరు నాకు తెలిపినది యాదిగను వివరించియున్నాను. 4 వ తేది ధర 8 వ తేదికంటెను అధికము. 5 వ తేది ధర 4 వ తేది మాదిరియే యుండును. 6 వ తేది 4, 5 తేదులకంటె అధికముగా నుండును. 7 వ తేదిన 6 వ తేదికంటె తక్కువగా నుండును. 8 వ తేది ధర 7 వ తేదికంటె అధికముగా నుండును. 10, 11 వ తేదులందు చాల హెచ్చుగా నుండును. ప్రైవేటుయను లన్నియు చాల తృప్తిగా జరిగినవి. కనుక దయచేసి తాము ప్రతిదినము దీనినిమాత్రము తప్పక తెలుపుచుండ ప్రార్థితులు.

తంతులో తెలిపిన విషయము లన్నిటికిని మీకు వందనములు. అందులో మీరు తెలిపినవిషయము లన్నియు నిజముగా జరిగినవి.

ఆర్. ఎన్. అయ్యర్,

నాగపూరు (సి. పి) 8-11-1924.

దైవకృపలన మీరు తెలిపిన ప్రతిధరలు చాల నిజము; పూర్తితృప్తి నిచ్చినదని సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. గనుక ఏప్రిల్ మాసమునకు కూడ దయచేసి పూర్తిగా తెలుపగోరెదను.

రసం పెమ్మతనడాబు,

నవసారి, 10-8-25

అద్భుతవశమున మీచే నా జాతకము వ్రాయించి కొంటిని. అందులో మీరు తెలిపిన విషయములన్నియు నిజముగా స్వల్పము వ్యత్యాసములేక సరిపోయినవి. అందుచేతనే 1925 సం॥ రమునందు కూడ తిరిగి వ్రాయించుకొనుటకు ప్రోత్సాహము కలిగినది.

సెబాస్టియో ఫ్రాన్సిస్కో

నారన్ 4, 174 రెండవఅంతస్తు బొంబాయి, 12-4-24.

మీరు వ్రాసిన నా జాతకమును చూచితిని. అందులో మీరు తెలిపిన విషయములన్నియు సరిగానున్నవి. సంహేమముగా నున్నట్టియు, అగమ్యగోచరముగా నున్న నా జాతకమును ఇంకను 8 సం॥రములకు వ్రాసి పంప ప్రార్థితులు.

ఇ. సి. ముల్ దమ్,

గ్రాంటురోడ్డు, బొంబాయి 4-2-24.

మీరు 1924 సం॥రమునకు వ్రాసిన నా జాతకములోని ప్రతిపదము సరిగానున్నది. అప్రకారము 1925 సం॥రమునకు కూడ వ్రాసిన సంతోషించెదను. భీమారావు,

ఎన్. పి. ఇండ్, బి.పి. ఎల్. ఎల్. బి. c/o కెయిన్ బోర్డు,

కొల్హాపురం సిటీ, 26-5-24.

కడచిన సం॥రమునకు మీరు వ్రాసినవి నిజముగా అన్నియు సరిపోయినవి. రాబోవు 1925 సం॥రమునకు కూడ తాము శ్రమ యనక దయచేసి వ్రాసి పంప ప్రార్థితులు.

10-1-19 24 ఇగ్ పాల్ సింగు,

పోలీసు సబ్ ఇన్స్ పెక్టరు, బాహిల్స్, బీటల్ జిల్లా,

తాము వ్రాసిన నా జాతకములోని విషయము లన్నియు నిజముగా సరిపోయినవి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. ఇకముందు మీరు తెలుపు విషయములు కూడ తప్పక సరిపోవలె నని కోరెను.

ఆర్. ఎన్. వైద్యనాథయ్యర్,

డిప్యూటీ కలెక్టరు, తిరుక్కోవలూరు 8-1-25.

వలసనూరులోనున్న హెచ్. ఏ. బూర్ (ప్రాప్రైటరు గారైన టి. ఎస్. వెంకటేశ్వర అయ్యర్ నాకుమార్తె విషయము, ఇతర ఆఫీసుసంగతులను గురించి తెలిపిన వన్నియు సరిగా జరిగినవి. శీలుకవరులోని ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుట యందు ఆయనకు అద్భుతకీర్తిగలను. దైవకృప వారికి పూర్తిగా గలదు.

వి. నరసింహ శర్మ,

సబ్-రిజిస్ట్రారు, స్వెనత్ మేజిస్ట్రేటు,

వలసనూరు, సోంకరాట్టు.

సరిగా సరిపోయినవి

టి. ఎస్. వెంకటేశ్వర అయ్యర్ గారు రాబోవు విషయములను ముఖ్యముగా సమీపములో జరుగుసంగతులు అద్భుతముగా తెలుపగలరు. వారికప్పుడు జయము గలుగవలె నని వాప్తార్థన.

డబ్ల్యూ. సి. జోలిఫ్,

ఇదివరలో బొంబాయి పోలీసు ఉద్యోగమునం దుండిన వారు, బొంబాయి.

మీరు వ్రాసిపంపిన నా జాతకమును చదివితిని. రాబోవు సంవత్సరమునకు కూడ వ్రాయించుకొనవలె నని నాకు ఆశ గలదు. గనుక దయచేసి 1925 సంవత్సరమునకు కూడ నా జాతకమును వ్రాసి పంప ప్రార్థితులు.

డెలిస్ట్రోడ్, లోయర్ పారెల్,

జె. ఆర్. ఓ. నెయిల్.

ప్రస్తుతము జరుగుచున్న 1924 సం॥నకు వ్రాసిన సంగతులన్నియు సరిగానున్నవి. 1925 సంవత్సరమునకుకూడ దయచేసి వ్రాసిపంపిన సంతోషించెదను.

సి. యమ్. పారెల్,

అంధేరి పోస్టు, బొంబాయి. 9-12-24.

దయచేసి రాబోవు సంవత్సరమునకు నా జాతకమును వ్రాసి పంపవలెనని వందనము చేయుచున్నాను. మీరు వ్రాసి పంపు విషయములన్నియు ఎప్పుడును సరిగా సరిపోవుచునే యున్నవి.

సోరబ్ ఎన్. పాండే,

పోస్టుబాక్సు నెం 340 బొంబాయి 14-11-24.

మీరు ఆలస్యముచేయక పంపిన ఉత్తరము చేరిన దని సంతసముతో తెలుపుచున్నాను. నేడు మరికొన్ని ప్రశ్నలకు ఒకకవరులో పెట్టి పంపియున్నాను.

ఎం. నారాయణ అయ్యర్,

సి. టి. పి. ఎస్. ఐ. రైల్వే, పోరనూరు.

శ్రీయుత టి. ఎస్. వెంకటేశ్వర అయ్యర్ గారివలన అనేకదఫాలు ఆరాధన, జ్యోతిషము వ్రాయించి, తెప్పించుకొంటిని. జ్యోతిషశాస్త్రమునందు వీరికి మంచి సామర్థ్యము గలదు. వీరిగణితము చాలసరియని నాకు దృఢనమ్మకము గలదు. వారు తెలుపు ఫలముచే నాకు గలిగిన లాభమునకై వారి కొక బంగారుపతకము నొసగితిని.

బి. సోలొమోన్ మదురం,

ఎల్. ఎమ్. పి. మెడికల్ ప్రాక్టీషనర్, రేణిగులు

వలసనూరు, హనుమాన్ అస్త్రలాజికల్ బూర్ (ప్రాప్రైటరు గారైన టి. ఎస్. వెంకటేశ్వర అయ్యర్ గారి సామర్థ్యమును పరిశీలించితిని సని సంతసముతో తెలుపుచున్నాను వారు నా జాతక ఫలములను ఒక సంవత్సరమునకు వ్రాసిరి అన్నియు సరిపోయినవి. స్వభావములను, దశాభావము లలో వ్రాసిరి. వాటిని మిక్కిలి ఆశతో చదివితిని. వారు శాస్త్రాక్రమముగాను, మిక్కిలి జాగ్రత్తతోను వ్రాసిరి జ్యోతిష భూషణం, టి. ఎస్. విశ్వనాథ శ్రాతిగర్ యాయింట్ సబ్ రిజిస్ట్రారు విజుప్పరము 11-8-25

మీరు పంపిన వి.పిని చదివితిని. అన్నియు సరిగానున్నవి. నిజముగా మీరు వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరము లన్నియు అద్భుతముగా నున్నవి. మీరు పాక్షాత్ శ్రీహనుమద్దేవుని కృపలననే ఇంత అద్భుతముగా వ్రాయగలిగితిని తలచెదను.

పి. సుబ్బారావు,

వి. ఏ., ప్లీడరు, గుత్తి 5-5-22

మీ ప్రియమైన, అద్భుతమైన ఉత్తరము నేడే చేరినది మిక్కిలి ఆశ్చర్యమును, మీయందు అతిప్రేమయు గలిగినది. నా హృదయమునం దున్న అభిప్రాయమును వ్రాయనశక్తుడను. అయితే అది నాకు మాత్రము బాగుగా తెలియును. మీరు తెలిపిన ప్రకారము 2 తాలీబలకు పైకమును పంపుచున్నాను. ఏ. రామస్వామి మొదలియారు, రిటైర్డ్ అసిస్టెంటు ఎంజినీరు, పెకంబాబాదు, 5-10-19

మీరు బదులు వ్రాసిపంపినయుత్తరము చేరినది సంతసముతో తెలుపుచున్నాను. అందులోగల సంగతులను మిక్కిలి ఆశ్చర్యముతో చదివితిని. అన్నియు సరిగా నున్నవి. మీరు తెలిపిన తాలీజను వి. పి. పి. మూలముగా పంపగోరెదను. పి. గోపాలరత్నం అయ్యంగార్, వక్కీలు, వేలూరు 28-8-22

తాము వ్రాసి పంపిన నా జాతకమును చూచితిని. మున్నార్ రామస్వామి బ్రతగునుటించి వ్రాసిపంపిన విషయము సరిపోయినది. మీకు జ్యోతిషశాస్త్రమునందు గల అఖండ పజ్జకు విముఖులను మిక్కిలి అభినందించుచున్నాను దయయించి రాబోవు సం॥రమునకుకూడ వ్రాయగోరెదను దేవకి వెంకటకృష్ణ చెట్టి, (ప్రాప్రైటరు, మెనర్సు కృష్ణ అండు కో, మద్రాసు 31-10-24.

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

ప్రాప్రైటరు-హనుమాన్ అస్త్రలాజికల్ బీరో, పోస్టు వళవనూరు.

ఎన్. ఐ. కైల్స్ (మద్రాసు రాజధాని)

క్రొధననామ సంవత్సరం మార్గశిరమాస బహుళ పంచమి ౫ శనివారము

తల్లిప్రేమ

[కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు: బి.వి.యల్.టి. సాహితీ సమితి]

తనదురక్తమాంసముల ముద్దగను జేసి
తిరముగా నెల్లయంగముల్ తీర్చియుంచి
ప్రాణమును బోసి పెంచిన పరమసాధ్వి
తల్లిబుణమును దీర్చ నారము గాదు.
అమృగర్భము బాసి నే నవనిమిద
పడినయప్పుడే నే నెంతో వగచియుంటి !
నిర్విచారకరం బగు నీదుగగ్భ
నిలయమున నింక కొన్నాళ్లు నిలుపవైతొ !
అవని జన్మము నొందిన దాదిగాను
కంటికిని తెప్పవలె నన్ను గొంచితమ్మ,
పంచప్రాణముల్ నామిద నుంచితమ్మ,
అట్టకట్టల నాకయి యనుభవించి
పెంచి చేసితవమ్మ న న్నెద్దవాని;
నీదు బుణమును పూర్తిగా నెమ్మనమున
దలప దీటనిదది యని తెలిసెనమ్మ !
చిటునగవు నాదుమోమున జిందులాడ
అమ్మ మోము హాసమున గొండంత యయ్యె,
ఏడ్పు వినగానె రయమున నెగిరిచచ్చి
ఒడిని బెట్టుకు పా లిచ్చి యూటడించి
ఎన్నియో తన్ను తాను దూపించుకొనిన
అమ్మ బుణమెట్లు తీర్చు నేమమ్మతోడ !
స్వల్పరోగమునను గొంత బాధపెట్టె.
కఠినపథ్యములను కడుగాసి జెంది
కలుగుదేవులకు ముడుపుగట్టియుంచి
తనకె వ్యాధి వచ్చిన మంచి దనుచు మ్రొక్కి
మోము మోమున జేర్చుకు ముచ్చటగను
“ఎట్టులున్నది చెప్పమీ యిప్పుడు బిడ్డ!”
అంచు ప్రేముడి నొలికించు నమ్మబుణము
జన్మజన్మములకునైన జనునె తీర్చు !
గుట్టమును గొన తమ్ముడు కూర్చి వేడ,
పట్టుచీరలకొట కక్క పట్టుపట్టి,
చిన్ని ఘోటారు కొనుమని చెల్లె లడుగ,
తళుకుగాజుల నిమ్మని దాసి వేడ,
మేడ గట్టుడని పలువు రాడుచుండ,
‘నాకు సుఖ మెప్పుడో’ యని నాన్న వినుగ,
అందఱికి నన్ను జూపుచు “ఆనల్లె
తీర్చగల్గును మా బాబు, ఓర్పు గనుడు,
ఉన్నతోద్యోగమును జేయు నూళ్ల నేలు
అన్ని కోర్కెల నీడేర్చు కన్న బాబు!”
అంచు మరిసి ముద్దాడిన యమ్మప్రేమ
కెట్లు పాత్రుడ నాదునో యెఱుగలేను!
కదలినట్లైన నానిద కలత జెందు
నేమో యను భీతిచేతను నెల్లరేయి
ఒక్కప్రక్క తనుపరుండియున్న బుణము

ప్రణయ సత్రము

[నేలటూరు అనంతాచార్యులుగారు]

దూరమునఁ గానిపించె నేదో ప్రభాత
కించిదున్న మితచ్చవిక్రియను హృదయ
మలఁతిగాడ్పునఁ దూఁగెడి యలరువోలె
నాడఁగాఁజొచ్చె నభినవహర్ష మునను.
ముగ్ధుడను నాదునెద మిత ముదము పల్ల
మించి నద్యఃప్రవృద్ధమై విస్ఫురత్తు
మాళి యై పరిపక్వఫలాళి యగుచు
నల్లుకొని నన్ను నావేగ మండఁజేసె.
తరలితిని భావిపథమున సరకుగొనక
నిబిడతరతమశ్శార్వరి నింగిఁ దళుకు
మినుకు తెల్పెడి సృతినంటి; మిగులఁ గంట
కంబుగాఁ దోఁచెనేమో మార్గంబు నాకు.
ఒడలిపయిఁ గ్రుచ్చుకొను ముండ్ల నోర్పుతోడఁ
దొలఁగఁదీయుదుఁ దాపంబు నిలువలేను
గాని నామనోవిహృతనూత్నానురాగ
మపనయించుచు తాపంబు నలమసీక
నామనోంతఃపరివ్లవన్న వ్యభావ
బలవశంబున నీడఁగాఁ గలిగినాడ
సకలకకుబంతచంక్రమత్సంతమనము
చేరఁగలిగితి నాయభీష్పితపు నెలపు
తొలుత నాయెడఁ దోచిన యలఁతికాంతి
యంతలో నిండి నకలదిశావకాశ
మయ్యె! నట ధవళాచ్చమౌర్యంబు నొకటి
కాంచితిని నిగ్గులను గురియించుదాని.
సతతనివనద్వంద్వంతవిశాలవనల
తాంతపరిమళమిళితవాతముల దోగి
యల్ల నల్ల న వీతెంచు వల్లకిసు
ధారనన్యంది లలితగీ తారవంబు
దోహదం బయ్యె నామనోద్రుమమునకును.
అరిగితిని చేర నాభవనాంతికంబు
నామనోహరగీతికాహ్వనమునను
“ప్రణయసత్రంబు” నానువర్ణపటలిఖిత
మైన తదృశనాభిఖ్య సరసినాడ
“తెరువరి! గమనాయాసభరము నోర్చి
యరుగుదెంచితి వింతద వ్వలసియున్న
వాడ విటు ర మొక్కింత మాప్రణయసీధు

అమ్మ కెటు తీర్చు నీజన్మమందు నేను!
లోపములు ప్రేమదృష్టిని మాపునొంద
నన్ను జూడ సంతోషము మిన్ను ముట్ట
గర్వ మెంతేని జెందిన కన్నతల్లి
కెట్లు సార్థకమును జేతు నింతప్రేమ,
వచ్చుజన్మములోన న న్వనిత జేసి
అమ్మ గనిపెంచుభాగ్యంబు నందనిమ్ము,
అమ్మకును నమ్మనాదు నే నమ్మబుణము
బావుకొందును కొంతైన పరమప్రీతి.

పాన మొనరించితేని తాపంబు తొలఁగు.
అనుచు బయలాడు పలుకుల కలరి లోని
కేగి యట దృగలంకారఘృణివిభాసి
తైందవోపలభవ్యకుడ్యములఁ దోచు
ప్రణయసారంగరుచికి సంభ్రమము గొంటి
ఆమధురగాన మొనరించి యలరుదేనె
వాఁక లొలయించి కోర్కుల పల్ల వించు
నటు లొనర్చిన గాణి నాహర్మ్యమందు
నరయఁ గన్పట్టె నదియు శూన్యంబ యగుచు
హృది నతీంద్రియు లై విహరించునచటి
దేవతాలోక దివ్యశక్తిప్రభావ
మచ్చెరువు నింప నట నున్న యలరుబాన్పు
నందుఁ గూర్చుండి నల్లడ లరయునపుడు
ఆవిచిత్రసాధాంతరప్రాంగణమున
నొక్కయెడఁ గంటి రౌఢ్యసముజ్జ్వలంపుఁ
బాత్రమును జందనపుఁబీఠిపైని దాని
శ్రమనివారకమును; మనస్సంతనదము
నైన ప్రణయేక్షురసపూర్ణ మనుచుఁ దెలిసి
త్రాగితిని మొదలంటఁ బాత్రమున నున్న
మధురసం బెల్ల; అరచొక్కి మత్తుచేత
నొరగితిని సుమశ్యయపై నొడ లెఱుంగక
గాన మెప్పటిరీతి శృంగారరసము
జిలుకుచునెయుండె! సురభిశలలితవాత
మభినవానందవీచికలందు నాదు
జీవతరణిఁ దేలించుచుఁ జేర్చె నెటకొ?

ప్రాణేశ్వరునికోపము

[దిట్టః వి-సత్యనారాయణగారు బి. ఏ.]
తమలపాకుల నియ్యఁబో ధవుండు చూచి
వ్యాకులముగ నాకులను జికాకుపడుచుఁ
బోకలను వేర్పటచి కలువఁబోకు మనియ్యె;
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.
ఆకుపోకలను గలువఁబోకు మనినఁ
బండు పెట్టుగు నాలుక ప్రాణనాథ!;
అనిన రోమాగ్నికణములఁ గనుల రాల్చెఁ
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.
చిగురుటా కిది చెలువంబుఁ జిందుచుండె
మీ రనుభవింపఁదగినది మీది నాథ;
అంచు నియ్యఁగ దానిని ద్రుంచివేసెఁ
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.
మఱగఁ గాఁగెను మీపాలు తఱకఁగట్టి
నేడు లొగుండు, నాపాలుఁగూడ నార
గింపుడని వేడుకొన్న లాభింపదయ్యెఁ
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.
ముక్కువైనలకున్నది మోహనాంగ
మోవితోఁ దీయగలదాన మోద మలర;
ననఁగ నామేను దాకకు మనుచుఁ బలికెఁ
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.
తాఁక కెట్లుండఁగలరు లతాంగు లిలను
మీశరీరములే మావి యీశ! యనిన;
మానుపై నాశ మానినీ మాను మనెను
జెలియ! కారణ మేమియో తెలియరాదు.

ఆనందసముద్రమా! దుఃఖసముద్రమా?

[సాగి వెంకటనరసింహముగారు]

బావా బావా యని యొక్కమ్మదుమధుర కంఠస్వర మొక్కగృహంగణమునుండి విసవచ్చెను. ఎక్కడిబావ యొక్కడి మరదలనుకొనుచు గృహమువంకఁజూడ నొక్క బాలిక సుమారు 4, 5 వత్సరములవయసుది యొకసామాన్యగృహమునకు ముందున్న యరుగుపై నాడుకొనుచుండెను. ఈపిల్ల యేమైన చపలతచే చూచినవారిపై బావా యనుచుండుకేమా? అటులేయైనచో త్రోవన బోవువారివందర వదలి నాముఖమునందే యది తనని తిరస్కరించుట బరపినది. సాయారొక్కడికి లెక్కలేని యాడుగులగురు. నాబంధువు లెవ్వరు నీప్రాంతముల లేరు. నూత్న దేశ పిమ్మటాపక్తి చే వచ్చియుంటిని గాని యిట్టిచుట్టరికముకొఱకు రాలేదే యని విచారించుచుండగా బావా మనమాడుకొండమా యని యాబాల పలికెను. ఎవ్వరైన నేమి బాలిక ముద్దుల మూట గట్టుచున్నది. విశాలశీత్రములు. నల్లనికురులు, చందురుఁబోలు వదనబింబము, స్వర్ణచ్ఛాయగలదేహము, నవవృక్షాలకోమలము అనుబాహులు కాళ్లగజ్జెలు, చేతులకంఠములు మెడను పాలపూ పలును పులిగోరును పట్టుమొలనూలు నందమగు పరికిణీయు కమ్మల కాటుకయు నుదురుక స్తురియు నమృతస్వందియగు కంఠస్వ రమును కొంచెమాడుకొని యారేతహృదయము నాహ్లాదపఱచి యొక్కముద్దు పెట్టుకొని పో గూడదా! నే నీమూరఁజేయుఘనకార్యము లన్నియు నింతలో మించిపోవువా? అగుగాక మిగిలినసంగతులన్నియు నాకేల అజ్ఞానముచే బావాయని పిలిచియుండవచ్చును. కాని యిరుగుపొరుగువారలు వింటివారలును చూచిన నేమనుకొందుకో. ఏమనుకొనుకదేమి? ముద్దులమూటగట్టు నీబాలను ముద్దిడుకొనక పిద్దినిబోవువాని తీవి తమనిరర్థకము. వారందరును మానవులే. వారి కింతమాత్రము తెలియదా? అంగలప్రదాయముల ననుసరించి చేతులలోచేతులుపైచికిని స్త్రీపురుషులు రాజమార్గముల ముద్దులనిడుకొనుచు పరస్పరప్రేమలూడుచు పొవు నిక్కాలమున పసిబాలను ముద్దిచుకొనుట తప్పని యొక డనగలడు?

మనంబు పదిలపరచుకొని యాయరుగుపై గూర్చుంటిని. బావా కాళ్లుచావుము. కాళ్లగజ్జె యాడుదము. సరియే ముత్రసానిపని యొప్పికొనిన తరువాత నేది వచ్చినను బట్టలయలు. కాళ్లఁ జాపితిని. కాళ్లగజ్జె కంఠంబు, యెకులమక్క వెలగపండు, మామిడిమొగ్గ మల్లెచారు లింగులిట్లు, పన్నెమాంపట్లు, కాలుదీసి కడగాబెట్టునుచు కొంచునునేపాడి, బావా నేను పండైనాను నీవో? ఇక నామన మాగలేదు. బిడ్డగొలింతుమిని, యద్దమువంటి చెక్కిగుల ముద్దిడుకొంటిని. మరదలయొక పోయినచెదన అని బయలుదేరితిని. ఉండవా బావా యని గూబాల యనెను. డోళాంధోళిత మనస్కుడనై ముందు నకు వెనుకకు తిరిగితిరిగి చూచుచు నెట్లెట్లో యాపిధి గడచి పోయితిని.

లెక్కకు మిక్కిలియై కేటము లటునిటు పర్విడుచుండెను. పనినేతయగుటచే ప్రజలును గుంపులు గుంపులుగ నడచుచుండిరి. ఒకరిని తప్పించుకొని పోవునంతలో మరియొకరి కెదురు తొలుతువారును తమకాళ్లనొక్కొక్కగా మరియొకరి నిఁజూచి మిశ్రమిక్కుమిన్నగానరాదాయనువారును మిక్కు కన్నులలేపు మార్గవివ్వరాదా యని భిక్కిరించువారును ఏయివయి బండి బండి తప్పి, తప్పి యనుచు నొకబండివాడు తనబండిని తోలుకొని వచ్చుచుండ ఓరి బండిబుటే సాహెబా నీకేమి పొగ రెక్కినదిరా ఏయియనియేనా ముమ్ముల నదలించవలసిన దనను పెద్ద ముచుఘ్యులును నింక ననేకరితులవారలు గలరు. వారిలందరను వర్ణించుట కిచ్చుట తావులేదు. ప్రజలను బండ్లను చెల్లాచెదరుగావించుచు పండియఁపులతోను స్థంకారములతోను వర్ణింపవలనిగాని యితర యేహ్యములగు స్వరములతోను మోటారుబండ్లు వచ్చుచుండినవి. ఇంతలో నొకమోటారు నేను పోవుమార్గముననే వెల్లుచు కొంత వడి తగ్గించికొనినది. ఎందులకో? ఎన్నియపాయములకైనను లెక్కనేయక మనుజులమీదుగా నడిపింపబడు నీ మోటారున కీజనపమృద్ధ మొకలెక్కా? ఆమెరికా దేశమున నీ మోటారులవలన రోజునకు ఘమాఁరేబదిమంది మరణించుటయు నైదువందలమంది గాయపడుటయు సంభవించుచున్నవట. నాకొంత కేమైన మెల్లగా నడచుచున్నదా? నేనెవడను తక్షాధికారివా? నాకేమైన పరివారముకలదా! నేనీ

యూరిలో నెవ్వరి నెఱుగుదును? ఎఱిగినవారందఱికోఱకుమోటారుల నాపుటకలదా? కాదు కాదు తెలిసినది. పాశ్చాత్యులధర్మమున వారి స్వలాభముకొఱకు చాక జేయుటచే నివి మనదేశములో నెచ్చట జూచినను కుక్కలవలె వెలసినవి. ఏ బీదవాడైనను తమ కొంపయో గోడియో యమ్ముకొని రెండువేలకుపైగ ధనము జేర్చికొని మోటారును కొని బాడుగలకుపయోగించును. ఏచిన్నవక్షిలనకైనను మోటారే. లక్షీసంపన్నులగువైశ్యులును మోటారులకై ధనము వెచ్చించుచున్నారు. ఈ గొడవంతయు నెందులకు? ఇక బాడుగు మోటారు ప్రయాణికులకొఱకు మెల్లగానడచుచున్నది. అయిననేమి దీని నెక్కడను. ఏదో యొక పేటలోనికి తీసికొనిపోవును. బాడుగు నిచ్చి దిగి యాపేట చూచెదను. ఒక డబ్బెక్కున తీసికొన్నను జట్కాలవాండ్రు పేచీవంటిది యుండదు గదా యని తలుపుతీసి బండిలోని కేగితిని. బండి మెల్లగానే నడచుచుండెను. అందు నలుగురు ప్రయాణికులు మాత్రముండిరి. వారిలో నిరువురు మాటలాడుచుండిరి.

మొదటియాతడు మీలో పెండ్లండ్లన్న నెంతకష్టమయ్యి? రెండవయాతడు నిజమునకేమిగాని కట్టుము లివ్వ లేక చచ్చి పోవుచున్నాము. ఎన్ని పాపములకైన పాల్పడవలసివచ్చుచున్నది.

మొ|| ఏమీ స్వయముగా ననుభవించినవానివలెనే చెప్పుచున్నావే. రెం|| కాకేమి మాబంధువున కొకని కిట్టియవధి తటస్థించినది. సరి వారు 10000 కట్టు ముడిగిరి. ఇచ్చినచో నంతటితో చిచ్చుమె తనలసినదే. ఇవ్వనిచో శత్రువువారి కివ్వలసివచ్చును. నగుబాటు ఎక్లొ యొక సంపన్నగృహస్థుడగు యాత్రికునికి కట్టుముక్రింద రెండువే లిచ్చి యాతని కుమారుని కీడు గాక పోయినను పదుమాండేండ్లవానికి పండ్లండ్లండ్ల పిల్ల నంటగట్టెను. ఆతడు పిల్ల నల్లని దనియు బలవంతము జేసి రనియు గోపముచే దేశముమీద బోయె.

మొ. ఇక నాపిల్ల గతియేమి? రెం|| నిర్గతియే.

ఈ సంభాషణము విన్నపు డెందులకో గుండె దడదడ గొట్టికొనినది. కొట్టుకొనకేమి? ఒకయువతి భర్తనెడ బాసియుండుట యెవరికైనను హృదయభేదకరము గాదా? ఇట్లేమో యాలోచించుచుండగా మోటారుగొనినది. ఆయా రెండఱాల నిచ్చి బండిదిగవది బండివాడనగా నేనిచ్చి దిగితిని. మిగిలిన వారందరు మొదటనే యిచ్చిరి గాబోలు. నన్ను బాడుగు యంతదనుక యడుగుకుండ నుండుటకు నే నంత పెద్ద మనుష్యునివలె నుంటిని గాబోలు. అందరును దిగినారు. బండి వేగముగ వెడలి పోయినది. బాడుగుబండి యైనచో మరల బాటసారులకొరకు వెదకక యిట్లేల వడిగా పోవుచున్నది? ఏమో నాకెందుకు? ప్రతి విషయమును పూర్ణముగ గమనోపదలించినచో మనము చేయదలచిన ముఖ్యములగు పనులన్నియు నాగిపోగలవు. ప్రగాణికులు వెడలిపోయిరి. మాటలాడినవారిలో రెండవయాతడు మాత్రము నిలువబడి ఆయా మిశ్రయారని నన్నడిగెను.

నేను|| మాదేయూరైన నీకేమి?

అతడు|| తేమనమాచార మడుగుట హిందూ సాంప్రదాయము గాన నడిగితిని.

నేను|| నేను తేమముగ నున్నట్లు మీరు చూచుచునే యున్నారగదా.

అ|| మీభోజన మెక్కడ?

నే|| సరేభోజనం మకేరెద్ర. ఎక్కడనైన నేమి ఎఱుగ బడకయుండి ప్రపంచమును జూచి యాటవస్తువులతో బాలుడా నందించిన ట్లానందించుటకు వచ్చియుంటినిగాని స్థలానిమారయ్యి యాతడేయని న్రేపిడి చూపింపబడుటకు రాలేదు.

అ|| అది మీ యిష్టము. మిమ్ముల నేమియు నడుగము. ఈపూట మాయింట నాచగించి వెడలుడు.

ఎవ్వరిని ప్రశ్నింప నవ్వడెచ్చటనైనను సరియే. మంచి భోజన మమరును. పూటకూలిండ్ల తిని ప్రాణమువిసిగినది. సరే నని యొప్పుకొంటిని. నేను సాధారణముగ నెవ్వరింటికిని రాను. యేదో పెద్దవారు గ్రూడుననే యడగినందున నన్నమును నిరాకరింపరాదని యొప్పుకొంటిని. నాకేరు మొదలగున వేరెయ్య ప్రశ్నింపరాదని యాయెడంబడికతో బయలుదేరితిని. కొంతదూరము బోవునరికి నేను మొదట చూచిన యింటివైపునకే పోవుచున్నట్లు కన్పడినది. కొంతవడి కాయంటికే వచ్చితిమి. బాలిక యొకను నాకిటిలో నాడుకొనుచుండెను. బావా వచ్చినావాయన్నది.

నాకెందులకో యారోజున పూర్వపు నిత్యసంతోషహృదయములేదు. గుండెలలో నేడియో బరువుపెట్టినట్లును. మనము కలచినట్లు నుండెను. దానివంతయు నొకప్రక్కకు త్రోసికొని బాలిక నెత్తికొని ముద్దిడుకొనవచ్చునదా యని కొంత సంతోషముతో నట్లే యింటిలోని కేగితిని.

ఏదోయొకమంచమువాల్చియుండగా దానిపై గూర్చుంటిని. ఇంతలో నొకయువతి యింటిలోనుండి వచ్చినది. ఆమెకు ఘమా రిరవదియేండ్లకు తక్కువగా నుండును. చామనిచాయ శరీరము అంగసౌష్ఠ్యమున్నది. కన్ను లాకర్ణాంతములు. కాటుక నపహసించు పెన్నెరులు, నునుచెక్కిఁబులు, దీర్ఘ బాహువులు, దీర్ఘ శరీరము, స్వల్పద్రుము, పృథుజఘనము చరునగవు మొగము, శరీరమంతయు కుప్పించిన ట్లున్నది. తల యంటులుగట్టినది. కన్నుల కాటుక లేదు. నుదుట కుంకుమ మాత్రము గలదు. కదలక యెదుట నిలువబడుటచే పరస్త్రీ యని శంకింపక కన్నులు చూచినవి. చూచినదే వర్ణింపబడినది. ఈబిడ ఎవ్వరోగదా! పరపురుషుడని శంకింపక లేరిపారచూచినదేమి? పాపము కృశించి యున్న దెందులకో య బాలి వొడమెను. ఈబిడ నెప్పుడో చూచినట్లును జ్ఞాపకమే. ఎప్పుడు చూచియుండును. ఇట్టివార లెందఱుండరాదు. ఇంతలో నాయువతి మఱల వచ్చినది ఒక కలశముతో నుదకము నొక పన్నీరమును తెచ్చినది. పల్లెము నా కాళ్ల క్రిందనుంచి పాదముల గడుగుచు, నాధా యెంతకాలము నకు మీదర్శన మబ్బినది. మీకొంత కెల్లు కృశించుచుంటినో చూడుడు. ఇంక కొంతకాలమునఱకు రాకుండినచో మరణించియే యుండును. నేను కృతార్థురాలనైతిని. అని నాపాదజలముల శిరముపై జల్లుకొని యాపరికరముల దీసికొని భోజనము సిద్ధమైనది. స్నానమునకు లెండు చెప్పులు లోని కేగెను.

ఏమి ఇది నిజమా కలయా? ఈయువతి యెవరు నాధా యనుట యెందులకు? ఇంద్రమహేంద్రజాలముల నెవ్వరైన పునరుద్ధరించి ముందే నాపై ప్రయోగించుచున్నారా? లేక ఇది కుట్రగృహమా? అట్టిట్రుణము లేవియును లేవు. లేక ఇది స్వయంవరమా? చూచినంతనే విరించు నాచార మింకను మనదేశమున నల్లుకొనలేదే. లేక నీరు సంఘసంస్కారలా! అట్టిసూచనలు లేవు. ఇది నాప్రార్థన యవృష్టమా? ఆ యువతినుండి నామనమును మరల్చుదమన్నను సాధ్యముగాకున్నదే. కారణము లేని కార్యము ప్రపంచమున నుండఁజాలదు. ఆహా! తెలిసినది దీని కింత యాలోచనయా? నాచారిత్రము జ్ఞప్తికిఁబెచ్చుకొనినచో నిది నిశ్చయమని యొక్కనిముసములో తెలిసినది.

నాతలిదండ్రు లీయూరికి పూర్వము యాత్రకై వచ్చుట యు యి యింటివారితో సమాగమును, రెండువేల కట్టుమున కాసపది నాతలిదండ్రులు బలవంతమున నీపెను, ముడిపెట్టుట యు బాలిక నల్లనిదని నేను దేశాంతరగతుడ నగుటయు, తిరిగి తిరిగి యొక్క పెద్దపట్టణము చేరుటయు, అచట నొక సంపన్న గృహస్థుడు నా బీదతనము నకు జాలి నొంది నా తెలివి తేటలకు మెచ్చుకొని అన్నపాశాదులు గడపి విద్యాబుద్ధులు నేర్పు పెద్దవాడనై యచ్చటనే వివాహమాడి సుఖముగ సంసారము జేయుచు నొక యుద్వోగమువలన జీవించుచుండుటయు నొక్కత్రుటిలో ప్రత్యక్షమైనవి.

ఒకవేళ నెట్టివాడనైనను తలిదండ్రుల పరిత్యజించునంతటి దుర్మార్గుడ గాను. నేను బారిపోయిన కొలదిరోజులకే యొక పెద్దయ్యపైన వచ్చి సమద్రతీరమునం దున్న యీ పట్టణము నశించినది. అందులో నా తలిదండ్రులును తదితరులును మరణించినట్లు తెలియుటచే నొకపరి దుఃఖించి తరువాత ఏటేట శ్రాద్ధములను మాత్రము పెట్టుచుండువాడను. పిల్లయు తల్లిదండ్రులు నా యుపైన సమయమున నేదో యొక గొప్పమేడ నాత్రయించి బ్రతికిరి గాబోలు. చనిపోయినవారిని తలచి నిశ్చింతగా నుంటిని. అందులకే నేనింత దూరము చింతింపవలసి వచ్చినది. వీరి ప్రోత్సాహముననే గాబోలు నాన్నేహితు డీపట్టణపు నవీనభోధను నా కెంతయో వర్ణించి నన్నిచటికి వచ్చునట్లు చేసెను. అతడే గాబోలు మామగారు. రైలులోను మోటారులోను మరెచ్చటఁ జూచినను గాన్పించి తుదకిచ్చట కీడ్చుకొని వచ్చినాడు.

అహా! విధి బలవంతము.

“రవినిశాకరయో ర్గ్రహపీడనం
గజభుజంగవిహంగమబంధనం
మతిపతాంచ నిరీక్ష్యుడరిద్రతాం
విధి రహో బలవానితి మేమాత్తిః”

ఒడలంతయు కంపమెత్తినది. నాకొఱకు మరణించుచుండిన ఈసాధిని విసర్జింతునా? ఇరువురు భార్యలతో నీప్రపంచమున నెవ్వరు వేగగలరు? ఏమి లేరా నై జామునకు మూడు పందల యేబదిమంది! నక్క యొక్కడ డేవలోక మెక్కడ? నైజా మెంతమందినైన పోషింపగలఁడు. సన్మార్గ ర్తనముచే నేనిరువురఁ బోషింప గలుగుదునా! ఎక్కడనములేదనియు నల్లని దేహచ్ఛాయ యనియు వదలివేయుదునా? రూపము ప్రధాన

ప్రాచీన దక్షిణ హిందూదేశము యొక్క నాగరకత

[సింగంపల్లి వేంకటాద్రిగారు]

ఈ వ్యాసమున ముఖ్యముగ ప్రాచీనదక్షిణహిందూదేశము యొక్క స్థితిగతులనుగురించియు సందర్భానుగుణ్యముగ మొత్తముమీదహిందూదేశస్థితినిగురించియు వ్రాయబూనితిని. చరిత్రాభిమానుల ప్రశంసార్హమున పరిశోధనలవలనను, ఆర్థికాభివృద్ధిగల నిరంతరకృషివలనను దక్షిణహిందూదేశముయొక్క ప్రాచీన చరిత్ర మెట్టిదో క్రమక్రమముగ గనుగొనగలుగుచున్నారము. పాశ్చాత్యదేశములలో మిగుల ప్రాచీనములని ఎంచబడుచున్న గ్రీకులొకసామ్రాజ్యములు తలెత్తినపుడు, విరోపాఖండమందలి పశ్చిమప్రాంతములవారు గృహనిర్మాణము, వస్త్రధారణ, కృషి, వాణిజ్యము లెట్టివి యెరుంగక దుఃపతూడులును, పచ్చి మాంసమును మెక్కుచుండిన కాలముననే దక్షిణాపథము సర్వోత్కృష్టస్థితియందుండినది తెలుపుటకు నానాప్రాంతములందొరకు గ్రంథములు నాణెములు, కాసనములేగాక విదేశయాత్రికుల వ్రాతల ప్రత్యక్ష నిదర్శనములు.

భరతఖండమునంగల వింధ్యపర్వతముల కుత్తరభాగమంతటికి ఆర్యావర్తమునియు దక్షిణభాగమంతటికి దక్షిణాపథము దక్షిణహిందూదేశమునియు అందురు. ఆర్యులు రాజ్యకృష్ణవలన నేమి జనవాహుళ్య మగుటచేసేమి దక్షిణాపథముపై పెక్కు పర్యాయములు దండెత్తి వచ్చియుండిరి గాని విఫలమనోరథులగుచు వచ్చిరి. ఆర్యులవలెనే దక్షిణదేశస్థులును యుద్ధవిద్యానైపుణ్యముగలిగి ధైర్యవైర్యములు ప్రకటించుచు వచ్చిరి. ప్రాచీన దక్షిణాత్ములు నాగరకతను గురించి తెలుపు వంశములు రామాయణమున ననేకములు గలవు. ఆకాలమున దక్షిణహిం

దుగాదేశమునకు సంబంధించిన సింహాళప్రాంతమునందలి పట్టణముల నిర్మాణము, సైన్యముల ఏర్పాటులు, రాజకార్యనిర్వాహక పద్ధతి, వాఙ్మయాభివృద్ధి, వైద్యవిద్య, మతసాంఘికపద్ధతి రామాయణము పారాయణముచేయువారికందరికి కరతలామలకమే. మహాభారతమునందును దక్షిణాపథమునందలి రాజన్యులచారిత్రములు పొందుపరుపబడియున్నవి. పాండవులు అజ్ఞాత, అరణ్యవాసములుచేయుచు దక్షిణాప్రాంతమునందలి పెక్కువిషయములను గ్రహించుచు ప్రశంసించుచు వచ్చిరి. క్రీ. పూ. 3 శతాబ్దమున రణశూరుడగు అశోకచక్రవర్తి తనరాజ్యమును దక్షిణ హిందూదేశమున విస్తరింపజేయు యత్నించెను గాని అయ్యది సుసాధ్యము గాకయుండెను. అతడు రణభూములందలి రుధిర ప్రవాహములంజాడలొక పశ్చాత్తాపపూర్వముడై రాజ్యకృష్ణ నడచుకొని బాధమతావలంబియై ప్రియదర్శిని యాయెను. చూచితిరా ప్రాచీనదక్షిణాత్ముల బలపరాక్రమములు!

బుద్ధదేవుడు దక్షిణాపథమునందు మతప్రచారమునకై పర్యటనమొనర్చుచు ప్రజలెట్టిసత్వప్రియులో, దైవభక్తిప్రేరితులో గనుగొనగలిగెను. ఆచార్యత్రయమని విశ్వవిఖ్యాతిజెందిన అద్వైతమత ప్రచారకుడగు ఆదిశంకరులును, విశిష్టాద్వైతమత స్థాపనాచార్యుడగు శ్రీరామానుజుడును, సర్వజ్ఞ సమాధానయోగి కొనియాడబడుచున్న విద్యారణ్యులు (మధ్వాచార్యులు) ను దక్షిణహిందూదేశమున నే ఉద్భవించిరి. ప్రాచీనకాలముననే దక్షిణహిందూదేశ మెల్లడలను మిగుల విస్తీర్ణమైనట్టియు జలసమృద్ధిగలిగినట్టియు తటాకములు అసంఖ్యాకముగ నుండెడివి. దేవాలయములు, మతములు, పీఠములు, సత్రములును చతుష్పత్తిశీలను పోషించుచు వచ్చెడివి. వైద్యశాస్త్రప్రాశస్త్యము ఆకాలపు గ్రీకుయత్రికులచే మిగుల ప్రశంసించబడుచు వచ్చెను. ధర్మవైద్యాలయములు, విద్యాలయములు సర్వసాధారణముగ నుండెడివి.

హైలర్ దొరగా రొకానొకచో “క్రీస్తుశతాబ్దమునకు చాలకాలము క్రిందటనే దక్షిణహిందూదేశమున సారస్వత, ఖగోళ, గణిత, తర్క మిమాంసాశాస్త్రములు పరిపూర్ణతగాంచె” ననియు ప్రజలు మిగుల నాగరకతజెంది విశ్వరము, సంతృప్తి గలిగియుండెడివారనియు అభిప్రాయ మిచ్చియుండిరి. దక్షిణమున ఘనతమమైనట్టి రాజ్యము లనేకములు మిగుల సౌమ్యమముగ పాలింపబడుచు వచ్చెను.

దూరదేశములనుండి యీరాజ్యములకంపబడుచు వచ్చిన రాయబారులు నునవాణిజ్య పరిశ్రమలకు నెంతయో ప్రశంసించుచు వచ్చిరి. అమాత్యమైనట్టి నగలు, నవ్యాంబరశ్రేణులు పల్లెలందును పట్టణములందును అపరిమితముగ నుండియుండెడివి. ప్రపంచమునందొక బేబిలాన్ దేశమునందు తప్ప మరేదేశముందు ను గానరానట్టి గొప్ప నీటిపాటువల సౌకర్యములు, వ్యవసాయపుటేర్పాటులు అతివిస్తారముగ నుండెడివి. ప్రాచీననాగరక తెలుపుల కీయంత మొకటియే చాలును. వ్యవసాయము చేయు పద్ధతి మిగుల బాగుగ నుండెడిది. జనసంఖ్య క్రమాభివృద్ధి జెందుచువచ్చెను. విగ్రహ, ఆరబ్బిదేశములతో సముద్రవ్యాపారము జరుగుచుండెడిది. క్రీస్తుపూర్వమునను తర్వాత 7 శతాబ్దములవరకును జైనమతప్రచారము జరిగియుండుటయే గాక వర్ణింప శక్యముగానట్టి వైభవముతో గూడుకొనినట్టియు, శిల్పకళానైపుణ్యము ప్రసరించునట్టియు దేవాలయములు (మందిరములు) విశేషముగ నుండెడివి. గ్రామపాలనాసంఘసభ్యులు వంశాగత మైనట్టివాక్కులు గలిగియుండెడివారు. రాజ్యాధిపతులచేతను, ప్రత్యేకవ్యక్తులచేతను దేశమంతటను సౌమ్యమైనట్టి కళాకాలలు, విద్యాలయము లేర్పరుపబడి యుండెను. ప్రాచీన ఆర్యావర్త మెంతటి మహోన్నతస్థితియందుండెనో దక్షిణాపథమును అంతటి మహోన్నతదశయందుండెను.

పాశ్చాత్యులలో నొకరు “ఉత్తర దక్షిణహిందూదేశములు ప్రాచ్యదేశములకు ఊపిరితిత్తులనంటి వనియు, భావలలో నత్యుత్తమమైనట్టియు అతిమనోజ్ఞమైనట్టియుసంస్కృతభాషకు మాతృభూమియనియు, సంగీతసాహిత్యములు వెల్లివిరియుచుండు ననియు, ప్రాచీన హైందవపరిపాలనాపద్ధతి నిర్దుష్టమైనదనియు గ్రీకుయత్రికులచే కొనియాడబడియుండుటయందు, దతిశయోక్తి లేదనియు, కృషి, వాణిజ్యములకు వలయు రక్షణోపాయములు, దేశరక్షణమునకు తగిన సాధన సంపత్తి, బాలసారులకును, వ్యాధిగ్రస్తులకును తగిన సౌకర్యములు, దేశీయ, విదేశీయ వాణిజ్యములు పెంపొందుటకు పురాతనమునుండియు తగిన ఏర్పాటులు బాగుగ నుండెడివినియు, సాగనైనట్టియు, సున్నితమైనట్టియు వారదూది, పట్టుపరిశ్రమలకును, ప్రత్యక్షమైన రంగులు, శుగంధ ద్రవ్యములు, పింగాణివస్తువులు, అమూల్యరత్నములకు, జైత్రపేరనియు ప్రాచీన హైందవుల దేవాపరిశ్రమ

నవీనపాశ్చాత్యులకు దిగ్భిము గలిగింపుటయేగాక ప్రాత్యానాకరముగ నుండజాలెననియు అభిప్రాయ మొసంగెను. ఇక ప్రాచీన హైందవవిజ్ఞాన, వాఙ్మయములు పురాతన నవీననాగరకుల యత్యాదరమును బడయుగలిగెననుట కనేకనిదర్శనములు గలవు. దశాంశపద్ధతి (డెసిమల్ సిస్టమ్) ప్రాచీన హైందవముననే కనుగొనబడెను. ప్రఖ్యాత హైందవగణిత, ఖగోళశాస్త్రజ్ఞుడైనట్టి ఆర్యభట్టువలయుయొక్క వ్యాసము(డయాపిటర్)నకును ఘట్టుకొలత (సర్క్యుంఫరెన్సు) కును గల సంబంధమును స్థిరపరచి అనుభవమునకు తెచ్చియుండెను. ప్రాచీన హైందవుడు లేఖక వాక్యాంతర్యముల బోగొట్టికొన సహింపజాలడు. ఎట్టివివతులైన నను మతాచారములను విడనాడజాలకుండెను. దేశపరిపాలనావిషయమున ఆకాలపురాజులు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కలిగియుండినను ఎల్లకార్యములందును మంత్రి పురోహిత, దండనాధికారుల సలహాకు చెవియొడ్గెడివారు. ఆపద్ధతి మొన్న మొన్నటివరకు నుండెడిది. ఆపభ్రంశమైనట్టి తోగ్గకుచక్రవర్తి సయితము సమ ప్రారాజకార్యములను జక్కబెట్టుకొనుటకు సభికుల రావించి చారిత్రాభివృద్ధిలను తెలిసికొనెడివాడు. బెంగాల్ ఆర్డినెన్సు ప్రవేశపెట్టిన నవీననాగరకప్రభుత్వపద్ధతికిని అతి ప్రాచీన హైందవ పరిపాలనాపద్ధతికిని ఎంతయో వ్యత్యాసము గలదు. నిర్విక్రమ పరాక్రమ తేజోవంతులగు అశోకుడు, సత్యాశ్రయియు (ద్వితీయపులిలేశుడు), ద్వితీయ దేవరాయలు, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు మొదలుగాగల చక్రవర్తులు సయితము పాలితులలో నెనరె నను, ఏగడియయలైనను, ఏవిషయమునైనను చెప్పకొనదలచిన సంసిద్ధులుగ నుండెడివారని నిదర్శనములు గలవు. రాజకార్యముల నన్నిటిని స్వయముగ జూచుచుండెడివారు.

ప్రాచీన హైందవరాజుల న్యాయచారణపద్ధతి యిట్టి పరిపాలన మరేచో, ఆఫ్ఫర్ పాదుషాలకాలము నాటిపద్ధతుల కెంతమాత్రము తీసిపోవజాలవు. ఆకాలమునకు దేశమందంతటను రాజమార్గము (రోడ్డు) లేర్పరుపబడి వాటిసాదవునను దూరమును తెలుపునట్టి యీకాలపు మెయిల్ రోడ్లను బోలిన రాళ్లు పాతిపెట్టబడెడివి. ప్రయాణికులను ఆశ్రితావశ్యకమగు విశ్రాంతి గృహములు, నూతులు ఏర్పరుపబడెడివి. దారిదోషిడిగాండవలనను, దొంగలవలనను ఎట్టి సంకటములు కలుగకుండునటుల కట్టుదిట్టము లేర్పరుపబడియుండెడివి. వస్తు విక్రయపద్ధతులు పరిశీలించబడెడివి. ఆకాలపురాజులు, రాజబంధువులు శిల్పకళను మిగుల బ్రోత్సహించెడివారు. మెనూరు రాష్ట్రమున క్రీ.పూ. తెలగోల యనుచోట నొకపర్యవ్రాజముపై 70 అడుగుల ఎత్తుగల బుద్ధదేవుని రాతివిగ్రహ మొకటి చెక్కబడియుండుట నేటికిని చూడవచ్చును. అయ్యది 10 శతాబ్దమున చెక్కబడెను. విజయనగరము (విద్యానగరము) నకు సమాపమునం గల మహానమదిబియ్యయొద్ద 45 అడుగుల పొడవుగల యొక పెద్దరాతితోట్టి పడియుండుట నేటికిని చూడవచ్చును. రాయల ప్రభుత్వకాలమున అతోట్టి గోక్షీరముతో నింపబడి ఏనుగున్నలకును, గుర్రపుష్టిలకును త్రాగుట కుపయోగించెడినట! ఒకప్పుడు కనోటిరాజగు హర్ష వర్ధనుడు శత్రుక్రమునిపై 60,000 యుద్ధపుటేనుగులతో దండెత్తి వచ్చెనట. ఇట్టివలసయితము దక్కను మహమ్మదీయులు తల్లికొలు యుద్ధమున 20,000 యుద్ధపుటేనుగులతో దండెత్తి వచ్చెనని చరిత్ర లుద్బోధించుచున్నవి. పాతకమహాకాయలారా! ఆగోగణములు, ఆగజసమాహము లేమయ్యెనో యిందుక యూహించువుడు. దేశము నానాటికి కృష్ణపక్షశితభానుపగిది కృశించుచున్నదనుట విస్మయకరము.

ప్రాచీన హైందవ పరిపాలనాకాలమునాటి హిందూదేశ నాగరకతస్థితికిని నవీన పాశ్చాత్యనాగరకప్రభుత్వకాలమునాటి హిందూదేశస్థితికిని హ సమికాంతరము వ్యత్యాసము గలదనుట నిక్కమము.

ప్రేమమయరాధ

[కాశీనాథుని పున్నయ్యగారు]

పుష్పమునకును సారభంబునకు మంచి స్వరమునకు అందుచే గల్గు సౌఖ్యమునకు ఆత్మకును అందుగల అంతరాత్మకును మధువునకును అందుగలుగుమాధుర్యమునకు వస్త్రమునకును దూదికి వారిజంబునకును నీటికి; సకలజనంబుచేత పూజితుండగు రవికి తత్తేజమునకు; నెట్టిసంబంధ ముండెనో యట్టిదైన సహజసంబంధమే యుండె నహహారాగయుల్లమునకును గోపికావల్లభునకు.

నన్నయభట్టారకునికుల బ్రాహ్మణ్య

[కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

ప్రయోగములు

వివిధ కాలముల వివిధ దేశములందు వివిధ ఘనపండితులచే బరిత్రమపూర్వకముగా గూర్చబడిన ఘనకోశములనేకము లేకగ్రీవముగా నిచ్చుచున్న యర్థమును స్వాభిప్రాయమునకు ననుకూలించిని కారణమున ద్రోసివేయ సమకట్టు నవనాగరకులు సుప్రసిద్ధనైఘంటికార్థమునకుఁ బ్రయోగములు కావలెననుమిమన గల్పించుచున్నారు. బహుకోశము లైకకంఠ్యముగ నిచ్చుచున్న సంస్కృత పద విమయమునఁ బ్రయోగములకై పెనగులాడ నవసరము కాన్పించదు. మనసిఘంటికారులు దేశ్యపదముల యర్థమును నిర్ణయించుటకై ప్రయోగముల నాధారముగాఁ దీసికొనుచున్నారు కాని తత్వము పదములవిమయమున నట్లు చేయుటలేదు. ఏమన, ననాదిసిద్ధముగా నఖండపండితముండలేదనికోధనజనితవిమలకోశాంబితమై సంస్కృతభాష యొప్పుచున్నది. సారస్వతమునందలి ప్రయోగములకు మహావ్యాఖ్యాతలచే నిఘంటువులే పరమప్రమాణముగా దీసికొనబడుచున్నవి. అట్టిసిద్ధిలో 'కులవిప్ర' శబ్దమునకు నిఘంటురాజము లేకగ్రీవముగా నిచ్చునర్థమును గ్రహించుటకుఁ బ్రయోగములు కావలెనని కోరుట యెట్టికోరికయో చదువరులే గ్రహించుకొనవచ్చును. నిఘంటువులనెల్ల నకారణముగాఁ ద్రుటిలోఁ ద్రోసివేసిన నవనాగరకులు ప్రయోగములను మాత్రము పాటించురా? వానికి తమ యిచ్చవచ్చిన యర్థములను కల్పింప సాహసించరా? వేయో! అట్టిపని కావింపబడుచు నేయున్నది. పై నైఘంటికార్థము నిచ్చు ప్రయోగములు కలవు. వానికి మన నవనాగరకులు విపరీతార్థముల స్వేచ్ఛానుసారముగఁ గల్పింప నుద్యమించుచున్నారు. కనుఁడు. నన్నిచోడుని కుమారసంభవములో

"పతిహితగులవిప్రప్రేమజతురు సదాకుర్ధుఁ గార్యసంవేదిబరేం గితవిదు ధైర్యాన్వితునిర్గతమతియుతు రాయబారిగా బంపనగున్."

ఈపద్యమునందలి 'కులవిప్ర' శబ్దమునకు నిఘంటు విచ్చునర్థమును జెప్పకొనిన సేవనియు లేకుండుటయొక్కా సర్వవిధముల సమంజసమైయుండును. ఐనను నీపదమునకుఁ బురోహితుడను సుప్రసిద్ధనైఘంటికార్థములు జెప్పక మంత్రి యను స్వకల్పితార్థమును బలాత్కారముగాఁ గల్పించుటకై మన వీరరాజు పంతులవారు విశ్వప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. పై ప్రయోగమునకు 'మంత్రి' యను నర్థము నీయ వీరు సాహసించిరి. తా మట్టియర్థమును జేయుటకు గల కారణములఁ గొన్నిటిని వీరిచ్చియున్నారు. వాని బలాబలముల విమర్శించి చూచుకొందము.

1 పై పద్యమునందు రాయబారిగాఁ బంపఁ బడినట్లు తెలుపబడిన సుమతి 'దేవమంత్రి'యనుమఁడట. మంత్రియనుమఁడు కావున నీతఁడు నియోగియే యైయుండవలెనని మన పంతులవారు దేర్చిరి. కుమారసంభవ మీఘట్టములో సుమతిని దేవమంత్రియనుమఁ డని తెలుపుటలేదు. 'బృహస్పతి పాత్రు' డని మాత్రము తెలుపుచున్నది. మంత్రిపదమును మన పంతులవారు తెచ్చిపెట్టిరి. ఇది సాహసకార్యము గాదా? బృహస్పతి దేవమంత్రి మాత్రమే యున్నాఁడు కావున నట్లు చెప్పితి మందురాయట్లునుట కవకాశ మింతయునులేదు. మన పంతులవారే "బృహస్పతి దేవేంద్రునకుఁ బురోహితుఁడు గాఁడా యన్న కావచ్చును" అని తమవ్యాసమున వ్రాసియున్నారు. ఇట్టివారు మూలమున లేని మంత్రిపదమును బృహస్పతియం దెట్లాఁపించిరో తెలియాలేదు. సుమతి దేవపురోహితుడగు బృహస్పతియనుమఁ డని యనుకొనరాదా? అట్లునుకొనుట కేమి యాతంక మున్నది. బృహస్పతియందు సురపురోహితత్వమే ప్రథమగణ్యము. లోకములో నదియే ప్రధానముగా దీసికొనఁబడుచున్నది. "బృహస్పతి క్షేవానాం పురోహిత ఆసీ చ్చండారా సురాజాం" అని యు "బృహస్పతి రకామయత క్రేష్ణేదేవాదధీర సచ్చేయం పురోధా మితి..." అనియు వేదము ఘోషించుచున్నది. "బృహస్పతి స్సురాచార్య" అని అమరాది నిఘంటువులు వాకొనుచున్నవి. భారతాదిపురాణములును నీతడు సురపురోహితత్వమునకై ప్రయత్నమునల్పి సవనమునరించి దాని సంపాదించెనని తెలుపుచున్నవి. పురోహితుడు సర్వతంత్రస్వతంత్రుఁ డై రాజునకు రాజకీయవిమయములలోఁగూడ మంచి యాలోచనము చెప్పువాఁడుగ మండేడివాఁడు. కాబట్టియే పురోహితులుకూడ

మంత్రిగర్హముల నడపుచు వచ్చినట్లు రామాయాము తెలుపుచున్నది మాధవవిద్యారోగ్య స్వాములవారును "క్లో ఇంద్ర స్వాంగిరసో, నలస్యకుమతి త్రైబ్యస్యమేధాతిది, క్షామ్యా ధర్మమతస్య వైస్యవృత్త లేస్వజా, నిమేః గాతమిః, ప్రత్యగ్దృష్టి రరుంధతీసహచరో రామస్య పుణ్యాత్మనో, యస్య తస్య విభో రభూత్కులగుః ర్మంత్రి తథామాధవః

అని వ్రాసినదానిబట్టి బృహస్పత్యాదులందు గల పదవులలో కులగురుత్వమే మొదటిదనియు దానినిబట్టియే మంత్రిత్వము గూడఁ దెలుపబడినదియు స్పష్టముగఁ జేలుచున్నది. (కులగురుత్వ మంత్రి కులగురుత్వ మంత్రిత్వములు గలవారియందు ప్రథమ గణ్యము కులగురుత్వము. మాధవ విద్యారోగ్యస్వాములవారు మొదట బుక్కఁభూపాలుని కులగురువనియుఁ దరువాత మంత్రియాయెననియు వీరేశలింగముగారు కవులచరిత్రములో నిట్లు వ్రాసిరి:— "మాధవాచార్యులవారు తుంగభద్రాతీరమునం దున్న పంపానగరమునందు జన్మించిరి. వీరు బుక్కఁభూపాలునకు కులగురువులు. భారద్వాజగోత్రులైన తెలుఁగు బాహ్యులు." * * *

"వీ రాధంభద్రలో రాజ్యహీనులైయుండి తమ ధైర్య సాహసములవలనను తమ కులగురువైన మాధవాచార్యుని బుద్ధి బలమువలనను రాజ్యము సంపాదించి, స్వతంత్రులై మాధవాచార్యుని మంత్రిగాఁ జేసికొని యాతనియాలోచన ననుసరించి వర్తించుచుండినట్లు మాత్రము నిశ్చయముగా తెలియవచ్చుచున్నది."

విమయ మిట్లుండగా మూలము బృహస్పతిపాత్రుఁ డని మాత్రము తెలుపుచుండగా మంత్రిత్వమును తాము బలాత్కారముగాఁ దెచ్చిపెట్టి సుమతి మంత్రియను బృహస్పతియనుమఁడు కావున సుమతియు మంత్రియే యని లోకమునకుఁ దోచఁజేయఁబ్రయత్నించుట యుచితము కాదు. తమ యీవాదమునందు బలము లేదను సంగతి మన వీరరాజుపంతులవారును నెఱుంగుదురు. కావున నే యిప్పుట్టునఁ దమవాదము నిలువఁజాలదని యెంచి దానికి నండగా నుండుటకై మఱియొకయంశమును దెచ్చిపెట్టిరి. అదియన్నింటిని మించిన దారుణకార్యము. తారకాసురునికడకుఁజనిన సుమతియను దేవదూతమంత్రి యని గ్రంథమే తెలుపుచున్నట్లుగా నీ క్రిందినీటిని పంతులవారు వ్రాసిరి.

2. "అట్లు రాయబారిగాఁ జనిన బృహస్పతిపాత్రుఁడు దాను మంత్రినని చెప్పి యాక్రిందివాక్యమునఁ దైయర్థమును నిరపలుచుచున్నాఁడు:—

"క. ఏ నమరమాణ హరిసే నాములు సురపతియు దనుజనాయకుతో సంధానమునకుఁ జుత్రించిన దానికిఁ జనుదెంచితిం బ్రధానుడ నందుకొ" కుమారసం. దశ. 96.

ప్రధానుడను ప్రధాని—ఈ శబ్దములు మంత్రియను నర్థమునందే రూఢములైయున్నవి. కావుననన్నియ, నన్నెచోడుఁడు మొదలగు పూర్వకవులు 'కులబ్రాహ్మణ' శబ్దమును మంత్రి పదముగానే వాడియున్నారనుట తెల్లము."

ఇం దెన్నియో సాహసోక్తులను, దారుణకృత్యములును నిమిషియున్నవి.

(అ) ప్రధానశబ్దమునకు ననేకార్థములు గలవు. (ప్రధానము = (1) కార్యసహాయుడు (2) మధ్యమాధికారి (3) ముఖ్యుఁడు శబ్ద రత్నాకరము)

ఇట్లుండగా బ్రధానశబ్దము మంత్రి యను నర్థమునందే రూఢమని వీ రెట్లు వ్రాసిరో తెలియవచ్చుటలేదు. కులవిప్ర శబ్దమునకుఁ బురోహితుడను నర్థమును మాత్రమే నిఘంటువు లిచ్చుచుండ నాయర్థమునందే రూఢము కాదనిరి. ప్రధానశబ్దమునకు నిఘంటువులెల్ల బహుర్థముల నిచ్చుచుండగా నందులో ప్రధాననిఘంటువు లనేకము లితరార్థముల నిచ్చి మంత్రి యను నర్థము నీయకుండగా నయ్యది మంత్రియను నర్థముయ రూఢమనిరి. దీనింబట్టి వీరి రూఢశబ్దమునకు నద్భుతార్థమున్నట్లు తోచుచున్నది. వీరి కేయర్థమునం దిష్టముండునో అయ్యది రూఢమని యెంచుకొనవలెను కాబోలు. వాదమిట్లుండఁదగునా? నన్నిచోడునికుమారసంభవమునందే ప్రధానశబ్దము కొన్ని తావుల వాడఁబడియున్నది. కాని మంత్రి యనునర్థమునందు వాడఁబడి యుండలేదు. వివాదస్థమునందలి 'ప్రధాన' శబ్దముగూడ ముఖ్యుడను నర్థమిచ్చునది గాని మంత్రియను నర్థ మిచ్చునదిగాదు. భారతమునఁ బురోహిత లక్షణమును దెలుపుటలో ప్రధాన శబ్ద మిట్లు వాడఁబడి యున్నది.

"కృతబుద్ధిః కర్తారః కర్తృమ బ్రహ్మవాదినః సభవాన్ కృతబుద్ధీనాం ప్రధాన ఇతి మే మతిః" ఉద్యో. 6 అధ్యాయము

ఇక్కడ నున్న ప్రధానశబ్దమునకు మంత్రియను నర్థము చెప్పకొనవచ్చునా? పురోహితపరముగనే కదా యన్వయించుకొనఁబడి యుండును ఏ నమరూత నమపద్యమున మంత్రి పురోహిత, దండనాయకాదులు మొదలఁ దెలుపబడి యుండి ప్రధానునందుకొ, అని చివర నుండినచో నా ప్రధానశబ్దమునకు మంత్రియను నర్థమును చెప్పకొనవచ్చునుగాని విష్ణువు, కుమారస్వామి దేవేంద్రుఁడను బంపగ వచ్చితిని. అందుఁ బ్రధానుడననిన నా ప్రధాన' శబ్దమునకు మంత్రియను నర్థము చెప్పఁబోవుట హాస్యాస్పదము. మఱి యేయర్థమును చెప్పవలయునందురా, యేది చెప్పబడును నవకాశము కలుగటలేదు. అట్లయిన మనవీరరాజుపంతులవారి కవిరాజశిఖాముణి యర్థశాస్త్ర మగు పద్యమును వ్రాసెనా యందుచేని అతఁడెట్లువ్రాయలేదు ఆతఁడు వ్రాసిన పద్యమును పట్టుకొని స్వాభిప్రాయము చెప్ప వచ్చినట్లు దిద్దివేసి మన వీరరాజు పంతులవారు దాని నర్థశాస్త్ర మగు పద్యమును గావించిరి. శ్రీ మా న వ ల్లి రామ కృష్ణ కవి గారిచే నచ్చొత్తించి ప్రకటింప బడిన కుమార సంభవ ప్రతి యందును, తంజావూరి పుస్తక భాండాగారమునుండి వ్రాయించి తెప్పించి పీఠికాపుర నిఘంటు కార్యాలయము నందుంచఁబడి యున్న ప్రతియందును గూడ 'ప్రధానుడ నెందుకొ' అని యున్నది. అన్నిటను ముఖ్యుడ నను నర్థము నిచ్చుచున్నది. పద్య మంతయు సమన్వయించుచున్నది. ఇట్లుండగా, మనవీరరాజు పంతులవారు తమకుఁ గావలసిన యర్థము 'ప్రధానుడ నెందుకొ' అని యుండినఁ గలుగగదా, అదా యని భావించి తమ కనుకూలించునను క్రిమిచేఁ బద్యమును ప్రధానుడనందుకొ అని యొక్కపెట్టు దిద్దివేసి యిష్టార్థసిద్ధి నందఁజూచిరి. ఇది దారుణకృత్యము. ఇట్లు చేయుట మన వీరరాజుపంతులవారి వంటి ధర్మరతుల కుచితము కాదు.

ఈవిధముగా కుమారసంభవమునందున్న 'కులవిప్ర' శబ్దమునకు నిఘంటువు లిచ్చు పత్యార్థము నీయక బలాత్కారముగా మంత్రి యను నర్థమును గల్పింపఁ బంతులవారు పాటు నకుచున్నారు. తమ యీ కష్టము గట్టెక్కడను భీతి మనపంతులవారికి లేక పోలేదు. అందులకై పైపద్యమునందలి కుల విప్రశబ్దమునకు మంత్రి యను నర్థమే చెప్పకొనవలసి వచ్చుటకుఁ గారణాంతరమును జూపబోయి మరల నిట్లు లిఖించిరి. దాత్యాది రాజకీయతంత్రవేత్తృత్వ మంత్రిదిగాని పురోహితునిది కాదని సిద్ధాంతీకరించి తద్వారముగా సుమతి మంత్రియని స్థాపించుటకై మంత్రిపురోహితార్థముల తారతమ్యముఁ జూపుటకై మన పంతులవారు దుద్యమించిరి. ఈసందర్భమున మంత్రియ ఘనతను గూర్చి వీరు చాలవఱకు సత్యమునే వ్రాసిరి గాని పురోహితుల ఘనతను గూర్చి ముచ్చటించుటలోఁ దేలిపోయిరి. వీరు తెప్పివరితిగా మంత్రిప్రజ్ఞాన్వితుఁడై సర్వతాకికార్యస్వతంత్రుడై యుండవలసినమాట సత్యమే కాని పురోహితుడను సర్వదా యట్టివాఁడేయగును. పరికించి చూడ నంతకంటె ఘనుడై యంతకంటె విస్తృతవ్యాపారనిమగ్నుడై యుండును. అది వీరు తెలిసికొనఁజాలక మంత్రిపురోహితుల వ్యాపారములం గూర్చి తప్పువ్రాతలు వ్రాసిరి. కాననకర్తృత్వద్వధికారములు, లోకజ్ఞానాభివృద్ధికర మగు పురాణవఠనము, మిత్రభేదాదిరాజకీయ తంత్రములయందు నిరంకుశప్రచారులై యుండుట, క్షత్రివులతోడి వ్యవహారములు, రాయబారులు కావించుట, బృహస్పతివలె సుతిమంతులై యుండుట, పెళ్లెల్లో బుద్ధితో సంబంధించిన రాజకీయవ్యాపారముల నెల్ల నడపుట, యశస్సు గలిగి యుండుట మున్నగు లక్షణములన్నియు మంత్రియవే కాని పురోహితులని కావనియు వారు కాంతిక, పాష్టికాదులను కుభాశుభ కర్మములను నొనరించుచు ధృక్పాత్రములను జదివికొనుచు నుండవలసినవారనియు గావున దౌత్యము నడపుట మంత్రికులులపని కాని పురోహితకులులపని కాదనియు లిఖించిరి.

పురోహిత ధర్మములం గూర్చియు మంత్రి ధర్మములం గూర్చియు వీరి కెట్టియూహలు గలవో వీరివ్రాతలే తెలుపుచున్నవి. బుద్ధివిభవము, రాజకార్యధురంధరత మున్నగు ఘనగుణములు మంత్రియ సామ్యునియు, వివేకముతో సంబంధము లేని కాంతిక, పాష్టికాది కర్మముల జేయుచుచు నింటఁ గూరుచుండుట పురోహితధర్మ మనియు, తెలివిలేటలలోఁ గూడిన దౌత్యాదికృత్యములన్నియు మంత్రియ ధర్మములే యనియు వీరు గట్టిగ నమ్ముచున్నారు. ఆహేతువుచేఁ దారకాసురుని కడకు దూతగాఁ బోయిన సుమతి 'మంత్రికులువాడే యనుట దృష్టము' అని వ్రాసిరి. పాపము వీరరాజు పంతులవారు పురోహిత ధర్మము లేవియో యెఱుంగకుండుటచే నిట్టి నిస్సారవాదము నకు దిరిగిరి. వీరివలెనే మ-రా-రా-శ్రీ చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు మున్నగువారును నిట్టి పిచ్చితలంపులనే ప్రకటించిరి. ఈసందర్భమున శ్రీవీరభద్రరావుగారి తలంపులు. శ్రీ వీరరాజు పంతులవారి తలంపులకు మాతృదేవతలు. ఇట్టి వ్యకచింతలు గలవారు పలువురు కలరు. గావునను వారివివరతభావములు సత్యవాదమున కాలంకమును దెచ్చుచున్నవి గావునను పురోహిత ధర్మములం గూర్చి యివట ముందుగా ముచ్చటించుచున్నాను. (సశేషము)

అధ్యాత్మ విజ్ఞానము

పరిశోధన ఆవశ్యకత

గౌ. న్యాయ. వేపా రామేశ్వరముగారి యుపన్యాసము

“పరస్పర ద్వేషము ప్రపంచము దెచ్చుట జూచినను ప్రత్యక్షమగుచున్నది. ఒక జాతితో మరియొక జాతి, ఒక మతముతో మరియొక మతము, ఒక కులముతో మరియొక కులము, ఒకతరగతిలో మరియొకతరగతి, ఒక వృత్తితో మరియొక వృత్తి స్వార్థముకొరకును, స్వార్థముకొరకును నిరంతర మిహమహాసంగ్రామములేమీ జాతిద్వేష ప్రచారములేమీ! ప్రతిమానన మాత్రమేయందును వ్యాపించియున్న జీవునియొక్క తత్వమును, జీవుడు శాశ్వతుడనియు దృఢవిశ్వాసము ప్రజలకు లేకపోవుటయే ఇందుకు కారణము. గౌరవనీయులకు వేపా రామేశ్వరముగారు నిన్న సాయంత్రము పచ్చయ్య కళాశాలయందు మరణాంతర జీవితమునుగూర్చి యుపన్యాసించుచు హైదరాబాద్ నుండివరి.

“రసాయనికాది పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞులు దెలిసికొనజాలని సంఘటనల నెన్నిటిని ప్రకృతియందు మనము జూచుచున్నాము. గొప్పగొప్ప భూగర్భ శాస్త్రవేత్తలు ఏ ప్రదేశమున నూయి త్రవ్వినయెడల నీరుపడునో దెలియజాలక విధుల ప్రయత్నములను సందర్శించుట ఎట్టి శాస్త్రీయ విజ్ఞానమును ఎరుగని సామాన్యులు కొందరు, ఒకానొక చెట్టుకొమ్మను చేతిలో పుట్టుకొని అట్టి ప్రదేశమునందు నడచుటయు, వానకొమ్మలను కువచ్చినతోడనే ఆకొమ్మ గిట్టిన తిరుగుటయు అచ్చట త్రవ్వినయెడల తప్పక నీరుపడుటయు మనదేశమందు జూచుచున్నాము. ఆశ్చర్యకరమగు సీతకృతి వైచిత్ర్య సిద్ధాంతమునకు కారణమెదియో ఎవ్వరును దెలుపజాలకున్నారు. కాని ఆవిషయముయొక్క యాధార్థ్యము నెవ్వరును గాననజాలరు. మరికొందరుకు దివ్యదృష్టి, మరికొందరుకు దూరద్రష్టాము, మరికొందరుకు ఇతరుల మనస్సులందు జరుగుచున్న భావపరంపరల దెలిసికొనక క్రిమిదలగు నదులకు వైచిత్ర్యములగూడ మనము గాంచుచున్నాము. దివ్యదృష్టిగలవారు, యీ ప్రపంచమునందే గాక అన్య ప్రపంచములందు జరుగు విషయములగూడ గాంచి చెప్పగలుగుచున్నారు. దూర ద్రష్టాముల క్రింద పన్నులు అన్య దేశములందును అన్య ప్రపంచములందును ఎవరేమి అనుకొనుచున్నదియు ఏమేమి జరుగుచున్నదియు విన గలుగుచున్నారు. ఇట్టివారు పూర్వకాలమున భారతదేశమున విరివిగ నుండెడివారని మన చరిత్రలవలనను, పురాణాదిగ్రంథములవలనను దెలిసికొనుచున్నాము. కాని, అట్టివారి సంఖ్య మనదేశమున నిష్పాదు చాల తగ్గిపోయి, యున్నారా లేరాయను సందియమునకు తావు సగుచున్నది. కాని పాశ్చాత్య దేశములవారి పుష్పిష్ట డీ ప్రకృతి వైచిత్ర్యముల గురించి దీర్ఘమగ నాలోచించి పరిశోధనల జరుపుచున్నారు. పాశ్చాత్య దేశమునందు ఇట్టి క్రింద వారును, వానియందు విశ్వాసముగలవారును ఇష్టపడెడి ప్రకృతి విజ్ఞానములను బయలుపెరుచున్నారు.

ఒకానొక వృత్తి ఇంటిలోనికి వెళ్లితప్పుడు గలగలమనుచున్నాము. ఒక విధమున సంగీతము వినిపించును. అచ్చటనుండి బిల్లి, అమాంతముగా తనంతటకే, పైకిలేచి ఇంటి కప్పున వేలాడుచుండును. అరడెను మండి పట్టి క్రింది కదిమి వను అబ్బి క్రిందనుండును. ఇది గురుత్వాగ్ర కర్షణ సిద్ధాంతమునకు పూర్తిగా వ్యతిరేకము. మీరేమైన ప్రశ్నల నడిగినయెడల నాబట్టి ప్రత్యుత్తరముల నొసగును. ముక్కాటిపీట కేయ పనులు మీకు దెలిసియుండును. ఒక ముక్కాటిపీటను దెచ్చి, మీవేళ్లనుతాకి తాకనటుల నాపీటమీద నుంచి వృత్తులైన నారి నెవ్వరినైన అపీటలోని కాహ్వనించి ప్రశ్నించిన యెడల మీకు సరియగు జవాబులు చెప్పుచుండును. ఉజాబోద్ధతో గూడ నీవిధమున ఫలితములే పొందవచ్చును. విచిత్రములకు కారణమేమి, వానిని జూచి, తాత్కాలికముగ సంతోషమును ఆశ్చర్యమును వెలిబుచ్చి వదిలేయదగినవిగావు. వీనిని గురించి ప్రతివారును జాగ్రత్తగా నాలోచింపవలెను. ప్రశ్నలనుగూడ బుద్ధి డియ శక్తియే అపీటలో ప్రవేశించి మన మనుకొనిన ప్రత్యుత్తరముల నొసగునని కొందరు మొదట నభిప్రాయపడవచ్చును. కాని, అప్రశ్నలందువారు తలవని సమాధానములు గూడ ఒక్కొక్కప్పుడు వచ్చుచుండును. దీనిని బట్టి జూచినయెడల నీ విచిత్రమునందు మన మనముల కగోచరముగ అసాధారణ ప్రకృతి సత్యమేదియో యుండి తీరవలెనని ప్రతివారికిని గోచరింపకమానదు.

కొంతమందికి, దూరద్రష్టమున నెచ్చటనో యున్న తమ వారి రూపము లకస్మాత్తుగా గమనించుటయు మాటలాడి అన్యత్యము లగుచుండుటయు మనము వినుచున్నాము. దీనినిబట్టి మ

నుమ్యునికి భౌతిక శరీరమేగాక, నూత్నశరీరము మరియొకటి గలదనియు, అది భౌతిక పదార్థ సహాయము లేకయే ఇష్టమున వున్న ప్రత్యక్షమైన ప్రదేశమునకు వెళ్లిరాగలదనియు దెలియ నగును. అట్టి సందర్భమున నీ భౌతిక శరీరము మరణించినపుడు జీవుడు నూత్నశరీరముతో జీవించియుండునని నమ్ముట కాతే పరామెదియు నాకు గమనింపలేదు. అన్ని మతములును, జీవుడు శాశ్వతమనియు మరణము శరీరమునకే ననియు బోధించుచున్నవి. మరణించిన వారు గూడ గమనించుటయు మాటలాడుచుండుటయు నీసనాతన సత్యమును ఋజువుజేయుచున్నవి. ఈసనాతన సత్యమును ఋజువుజేయుటకే, ఆత్మవిజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు ప్రయత్నించుచున్నారు. వీరి యుక్తిక కనేక పరిశోధనల నొనర్చుచున్నారు. వీరు తమ ప్రయత్నములందు విజయించి, ఈ ప్రకృతి వైచిత్ర్యములకు జీవుల శాశ్వతతను ఋజువుజేసినపుడు ప్రస్తుత ప్రపంచములందు నొక్కమారు పూర్తిగామారిపోవును. మరణాంతరము గూడ ఆత్మ నిలచియుండునని మానవజాతికి దెలియకపోవుటయే ప్రపంచము ప్రస్తుత దుస్థితియందుండుటకు కారణము. ప్రపంచము దధిక సంఖ్యాకులు ఆస్థికమతస్థులనియు అందుచే వారికి ఆత్మ శాశ్వత మనువిషయ మిదివరకే దెలియ ననియు కొందరు చెప్పవచ్చును. అధిక సంఖ్యాకు లాస్థికమతస్థులే యను విషయము నిజమైనను, ప్రపంచము దధిక సంఖ్యాకులు నాస్థిక లే న ని నే ను నొ క్కి వ కా క్కి ం ప సాహించుచున్నాను. ప్రపంచమునందు వ్యాపించియున్న అన్యోన్య వివాదసంకులమును గాంచును. ఒక జాతికిని, మరియొక జాతికిని జరుగుచున్న మహాసంగ్రామము లను ధర్మముపేర వారొనర్చుచున్న ఘోరకృత్యములను జూడుదు. ఒక జాతి మరియొక జాతికి అంగక్రొమ్మట కొనర్చు ప్రయత్నములు, మనిషితోమనిషి, కులముతో కులము, మతముతో మతము స్వార్థపరత్వముకొర కొనర్చుచున్న సంకుల సమరము. ప్రపంచము దధిక సంఖ్యాకులు చేతునియందు నమ్మక మున్న వారైనయెడల జీవుడు శాశ్వతుడనియు, అందరియందు వ్యాపించియున్న జీవుడు ఒక్కడేననియు విశ్వసించువారైనయెడల ఇట్టి ఘోరదృశ్యము నకు కారణముండజాలదు. ప్రస్తుతము ఎచ్చటి జూచినను ఒకరికి విరోధముగా మరియొకరు ప్రచారమొనర్చుటయే గాని మరియొకటి గమనించదు. విషయములు గమనించినయెడల ప్రపంచముందు అధిక సంఖ్యాకులు ప్రకటించుభగవద్విశ్వాసము పెదవుల చివరనుండి వచ్చునదేగాని నిజమైనది గాదని తెలియనగును” ఇట్లుంటు కారణముగూడ గలదు. మతములన్నియు, భగవంతుడు గలదనియు, మరణాంతరము ఆత్మ జీవించియుండుననియు సిద్ధాంతరూపమున బోధించుచున్నదేగాని, సకారణముగ నీ సత్యమును ఋజువుచేసి బోధించుటలేదు. అందుచే ప్రజలందీ విశ్వాసము దృఢముగ నాటుకొనుట కవకాశము లేకున్నది. ఈ కొరతను దీర్చుటకు ప్రాక్తికలు సర్వసంఘము ఆత్మజ్ఞాన సంఘమువారు పరిశోధనల నొనర్చుచు, అందుకు సంబంధించిన విజ్ఞానమును న్యాప్తింప జేయుచున్నారు

తరువాత మనస్సాసకులు ఆంగ్ల దేశమునందును, అమెరికాదేశములందును స్థాపింపబడిన ఆత్మజ్ఞాన సంఘముల చరిత్రను, భౌతికవిజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞులు మొదట నీవిషయమున నవలంబించిన ప్రతిభల నెఱిగి, తరువాత వారలందరినీ మునుఖతన వివరించి ముగించిరి.

ఉపన్యాసకుని పుష్కలములంకృతుల నొనర్చి కృతజ్ఞతా వందనముల నర్పించుటలో సభ ముగిసెను.

నోటీసు

నా కుమారుడు దుగ్గిరాల రామబోగి నా దగ్గరనుంచి పోయి దుర్గయమునకు చేయుచు అల్లరిగా మతి భ్రష్టుడై తిరుగుచున్నాడు. అతడు కుటుంబము నిమిత్తం ఏవిధమైన రుణములున్నా చేయ నవసరములేదు. దులాదిగా డబ్బు పాడుచేయుటకై అక్కడక్కడ రుణములు అడుగునట్లు తెలియ వచ్చుచున్నది. కాబట్టి అతడు తెచ్చే రుణములకు నా ఆస్తి యంతమాత్రమున్నూ బైండు కాదు. కాబట్టి అతనికి రుణమిచ్చువారు తెలిసికో గలందులకు ప్రచరించడ మయినది.

ఏ లూరు, } దుగ్గిరాల వియ్యన్న వ్రాలు,
20-11-25. } దక్షిణపు వీధి వేలూరు.

అలహాబాదు మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

జాయింటు మేజిస్ట్రేటు నెదుట ఫిర్యాదురు దాఖలు చేసికొనుట

అలహాబాదు, డిసెం 3:-అలహాబాదు మ్యునిసిపలు ఎన్నికల సందర్భమున నోటీసులద్వారాను కరపత్రములద్వారాను ప్రచారము సల్పుటవలన చిట్టవరకు అలహాబాదు జాయింటు మేజిస్ట్రేటు యెదుట ఫిర్యాది దాఖలు చేసికొనవలసి వచ్చినది. ఫిర్యాదుదారు తెవరనగా, నిరంజన్ లాల్ ఖాన్. ఈయన మ్యునిసిపలు బోర్డుకు తిరిగి యెన్నుకొనబడుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు; రెండవది రాజేంద్రనాథ బాసు. ఈయన పభ్యుడే. తిరిగి యెన్నుకొనబడుటకు ప్రయత్నించుట లేదు. ముద్దాయిలు రామస్వరూప గుప్తా, కాశీనాథ బాబ్జై, రామ గోపాల అను యుగ్గరకు మానవత్వమును తెచ్చు నోటీసులను అన్వృత్తించినవారు. మొదటి రామస్వరూప గుప్తాగారు అలహాబాద్ అగర్వాల్ ప్రింటింగు వర్కుస్లో ముద్రాపకులు. ఈయనే అనోటీసుల నన్వృత్తించెను. మేజిస్ట్రేటు బెయిలు వారంటుల నొసంగి డిసెంబరు 14 తేదికి కేసు వాయిదా వేసెను.

అలహాబాదు, డిసెంబరు 3:-ఇదివరకు మ్యునిసిపలు బోర్డులో ఒక్కతే స్త్రీ సభ్యురాలుగానుండి ఈ సంవత్సరము ఎన్నికలలో నిలపబడిన ఉమిమెహ్రా అనునామె ఓడింపబడెను.

ఈసంవత్సరము యెన్నికలలో చాల గందరగోళము పుట్టినది. గురువారమునాడు ఎన్నికలసభ గల్లంతుతో ముగిసెను నిన్న సాయంకాలము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు క్రిమినలు ప్రాజెక్టు 144 నెక్కుక్రింద బిధులలో నెవ్వరును డిసెంబరు 6 తేదీవరకు లాటిలు మొదలగునవి తీసుకొని పోకూడవని ఉత్తరువు చేసెను. ఎన్నికల కడకడపడినను.

రామస్వరూపుపై కేసు ఉపసంహరింపబడెను. అతడే నోక్షమావం చెప్పకొనినాడు. నోటీసులు ముద్రించి ప్రచురించు వారిపై కేసు నడుపబడును. (స్వక్రియవిలేఖరి తంతి)

అలహాబాదు, డిసెం:- అలహాబాదు మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో ఓడిపోయిన ఉమిమెహ్రా అనునామె పండిత మ్యామెలాల్ నెహ్రూగారి భార్య. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు దొంగలగుంపు

అలహాబాదు, డిసెం 3:- పైజాబాదు జిల్లాలోను కలకత్తాలోను బందిపోటులను జరుపుచున్నారని అనుమానింపబడిన గుప్తా దొంగలముఠాలోని 81 మందిని అరెస్టు చేసినయెడల బహుమానము లీయబడునని సెల్ రాలి పోలీసు వారు ప్రకటించుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

నూతనరాజప్రతినిధి

బొంబాయి కార్పొరేషను సన్మానము

బొంబాయి, డిసెం 4:-నూతన రాజప్రతినిధి బొంబాయిలో దీగినప్పడు సన్మానపత్ర మొసంగవలెనని మ్యునిసిపలు కార్పొరేషనులో అధిక సంఖ్యాకులు తీర్మానించిరి. అడ్డుపెట్టిన జాతీయనాదులు, పాపము, చాల కొద్దిమంది యుండిరి. (అ. ప్రె.)

హిందూ మహాసభ

బొంబాయి, డిసెం 4:-హిందూ మహాసభ రేపిచ్చటసమావేశమగును. లాల్ లజపత్తాయుగారధ్యక్షత వహించెదరు. ముందు జరుగవలసినసభ నేటియదయమున మలబారు హిల్లుమీద జరిగెను. కాని అక్కడికి ప్రతికాసంబంధీయలను రానివ్వలేదు.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-టా భాగము:-వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి ననుభవనితముగా మలభుగా చేయవలసిన 600 యోగములును గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి రు. 1-4-0; పి. పి. 0-4-0

2-భాగము:-శుద్ధులు, భస్మములు, వంటిజ్వలి ఔషధములు, ఆసవములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, మూత్రములు, మొల్లి 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో యున్నది. (6) 1-కి రు. 1-12-0; పి. పి. 0-5-0

పి.సి. 5. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడెన్స్ కల్కత్తా

మునిసిపల్ పరిపాలన- సంస్కరణములు

(శ్రీ) వి. చక్రయ్యశెట్టిగారి యువన్యాసము

ది॥ బి॥ జె. వెంకటనారాయణ నాయుడుగారి

రథ్యక్షత వహించిరి

మునిసిపల్ పరిపాలన-సంస్కరణములను గూర్చి నిన్నటి సాయంత్రము వి. చక్రయ్యశెట్టిగారు డేనిమిషము పకన మందిరముండు పర్యవేక్షించిరి. చెన్నపురి కార్పొరేషను కమిషనరు ది॥ బి॥ జె. వెంకట నారాయణ నాయుడుగారి రథ్యక్షత వహించిరి. ఉపన్యాసకులు కార్పొరేషను నిర్వహించుచున్న విభులను, ప్రజలను కార్పొరేషనుకు గల సంబంధమును, చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు వివిధకాఖ్యలందు గావించుచున్న యభివృద్ధిని చూచుచు వివరించి విద్యావ్యాప్తిని, నిర్మాణములను కార్పొరేషను, నిమ్మజాతుల గృహసౌకర్యాది అభివృద్ధికి గాను ధనమధికముగ చెచ్చింపబడవలెనని పట్టిరి. అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు నగరపరిపాలనాభివృద్ధి కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు ప్రజల సహకారముపై నాధారపడి యున్నదనియు, ప్రజలు తమ బాధ్యత గుర్తెంగజాలనంతవరకు ఎట్టి ప్రయత్నములైన నిష్ఫలములగుననియు చేరిలను వృద్ధిజేయుటలో కార్పొరేషనువారికి కొన్ని సందర్భములలో ప్రభుత్వచట్టము ననుసరించి స్వతంత్రాధికారము లేదనియు బట్టిరి.

అధ్యక్షులు

ప్రథమమున త మృగ్ధాసనాధిపతులగు నెన్నుకొని గౌరవింపబడుచుండ డేనిమిషమువారికి తమ కృతజ్ఞతను చెప్పిరి.

చెన్నరాజధానియందు ముఖ్యముగ దక్షిణదేశముందు మూలములకును విద్యావ్యాప్తిగావించి మహాపకారమును గావించిన విషయవారు చెన్నపట్టణముయొక్క పురపాలకవిషయములందును, పురవాసుల శ్రేయముందును, శ్రద్ధవహించి పనిజేయుచుండు సంతోషప్రదము. "త్రికరణముల భగవానుని భజంపుము. నీ యిరుగుపొరుగువారిని నీవలెనే నేవలెను" అనునది ప్రతిమతముయొక్క మూలసిద్ధాంతమని ఎల్లరెంగినవిషయమే. ఆ ప్రధానసిద్ధాంతముననుసరించియే ప్రపంచమందలి నేవాసంఘములన్నియు నాధారపడియున్నవి. పురపాలకవిధినిర్వహణమనిన సంఘసేవవప్ప వేరొందుగారు. విషయవారగు మీరు ప్రజల ఆధ్యాత్మికశ్రేయస్కారి గావించురు. మునిసిపల్ వారు వివిధ సౌఖ్యముల సమకూర్చురు. ఆత్మీయదరణ కనువగు పారమార్థిక ఆహారమును జీవికి మిర్రాసంగెదరు. శరీరపాపములకు వలయు ఏ హి కా హా ర ము ను మే మొ సంగెదము. అనశ్వరమగు నాత్మకు ఆధ్యాత్మిక అమృతమును మిరితురు. మేమనిననో దేవాధారి యగువానికి ప్రాణాధారమగు నీటిని యొసంగెదము. మోక్షసాధనమున దివ్య తేజమును మిర్రాసంగెదరు. ఈ ప్రపంచముండును వారు భాష్యోద్రయములచే జూడబడు వెలుగును మే మిచ్చుచున్నాము. కావున మీకును మాకును పరస్పరసంబంధ మెంతయో గలదు. కావున నిరంతర నేవాపరులగు చక్రయ్యగారిపరిపాలనలో కలసిపెరిసి యుండు భాగ్యము లభించినందులకు సంతసము. చక్రయ్యగారి పేరు ఇంటింటి తెలిసిన నామమే. తాను విశ్వసించినదానిని నిర్భయముగ చాటుటకును ఆ యభిప్రాయ ప్రకారమే నడచుటకును వెనుదిరుగినవారలలో వారొకరు. వారసమనవిజ్ఞానధనులు, నిరాదంబర నిష్కలంక జీవములు. ఎట్టి సమయమందైనను సహనమును గోల్పోని కార్యకూరులు అని పట్టిరి.

శ్రీ వి. చక్రయ్యశెట్టిగారు

తమ క్రిటియనకాళ మొసంగినందులకు కృతజ్ఞతను చెప్పిరి. చెన్నపురి కార్పొరేషను 1888 సం॥న ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ వారిచే స్థాపనై పెంటు జార్జియందు స్థాపించబడినది. ఈ కార్పొరేషను స్థాపించు నుద్దేశము మిగుల చమత్కారముగ నున్నది. ప్రజలు పన్ను భారమును తలంపకుండుటకై స్థాపించబడెను. పురజను లుదారభావైతై తమకై తామే విరళముగ ధన మొసంగెదరని ప్రథమమున తలంపబడెను. ఎట్టి ప్రజాపరిపాలనగల దేశమందు గాని ప్రజలు స్వయముగ పన్నుల నొసంగుట గానరాదు. జాతినుంచి కార్పొరేషను అనేక పరిశోధనములకు లోనయ్యెను. 1919 సం॥న దొక చట్టము ప్రవేశపెట్టబడెను. కాన్సిలుయొక్క నిర్ణయమును మార్పులు చేయుట కీ చట్టము జ్ఞేయించెను. "డిసెంట్రలైజేషన్ కమిటీ" వారి శిఫార్సుల ననుసరించి ఈ చట్టము తీర్మానించబడెను. పట్టణ పురపాలక సంఘముల సాధారణపరిపాలనయందు స్థానికప్రభుత్వము జో

క్రమము గలుగజేసికొనరాదని ఈ కమిటీవారిక శిఫార్సు గావించి యుండిరి. అనగ పట్టణ పురపాలకసంఘములు (కార్పొరేషనులు) స్వతంత్రాధికారము గలవియై యుండవలెను. తమ లోపములను తామే సవరించుకొను హక్కు గలిగి యుండవలెను.

పట్టణాభివృద్ధికి తోడ్పడు వివిధశాఖలు

పట్టణముయొక్క అభివృద్ధికి నాలుగుశాఖలు ప్రధానములైయున్నవి. ఈ నాలుగుశాఖలు అన్వేషణసహకారము గలిగి ఏకాశయముతో కృషిపరిపినగాని ప్రపంచమం దెవలను ఏపట్టణముయొక్క ఆరోగ్యముగాని తదితరకాఖ్యలందు దభివృద్ధిగాని జరుగజేగదు. అవియ్యవి? స్థానికప్రభుత్వము, కార్పొరేషను, కార్యనిర్వాహక వర్గము (అధ్యక్షులగు కమిషనరుగారు కూడ) కార్పొరేషను సభ్యులును పురవాసులును అనువారు ఈ నాలుగు సంఘములకు వేర్వేరు విద్యుక్తధర్మములేమి? ఉద్యోగులచే నడుపబడుకార్యాలయము సంబంధించినంతవరకు కార్పొరేషను మిగుల ప్రధానముగాదు. ఈ కార్యాలయనిర్వహణము ఇతర సంస్థలచే బలపరుపబడవలెను. స్థానిక స్వపరిపాలనకు వెలుపల నుండి ఒత్తిడి గలుగుచున్నదని భారతదేశమందలి రాజకీయ రంగములందు పెక్కుసంవత్సరములవరకు ఆందోళన జరుపబడుచుండెను. 1919 సం॥పు చట్టమువలన ఈవెలుపల నుండు ఒత్తిడి చాలవరకు తగ్గినది. ఆలోచనయందును, ఆచరణయందు గూడ కార్పొరేషనుకు సర్వస్వాతంత్ర్యము గలదని నేను నమ్ముచున్నాను. రాజకీయ కేంద్రము, రాజకీయ దృష్టితో ఈనాడు నే నీవిషయముల చర్చింప బూనుకొనలేదు. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషను ఆంతరంగికపరిపాలనలో నెట్టిజోక్యము గలుగజేసికొనుట లేదని కార్పొరేషనులో సంవత్సరకాలము నాకు గల యనుభవమును బట్టి తెలిసికొన గలిగితిని.

కార్పొరేషను కమిషనరు

ఉద్యోగ విషయమై కార్పొరేషను విస్తారముగ ప్రజలవశము చేయబడినందున ప్రధాన కార్యనిర్వాహకఉద్యోగియై కాన్సిలువారిచేతనే నియమింపబడుట ధర్మమని నాబోటి సంస్కరణాభిలాషులు తలంచుట సహజము. ఈవిషయమై పెక్కుమతము ఏకాభిప్రాయములై యున్నాడు. తదనుసారముగ చట్టమును మార్పుటకు తరుణ మానవ్యమైనది. ఆయధికారము సంపూర్ణముగ కాన్సిలరుల హస్తము గావించవలెనా లేక కొందరు ప్రభుత్వప్రతినిధులు గూడ నియమింపబడవలెనా, ఎట్లు జరుపబడవలెనా విషయములతో నిలు మనకు బనిలేదు. కాని ముందుగ మన మొక విషయమై జాగరూకత గలిగి మెలగవలెను. ప్రతి సంఘమును తన హక్కులకై పోరాడుచుండు నీ దినములలో, అందు ముఖ్యముగ నిరాజధానియందు ఉద్యోగుల విషయమై నిష్కాపట్యముతో ప్రవర్తించుట అత్యంతవశ్యకము. సాధారణముగ నీయధికార నియమకము పాక్షిక పోరాటములకును, విరోధములకును లోనగును. పెక్కు సంవత్సరములనుండి స్థానిక స్వపరిపాలన ననుభవించుచున్న పాశ్చాత్యదేశములందును గూడ నిట్టి కలతలు వ్యాపించియున్నది. కాన పాక్షికసాంఘికాభిమానములన్నిటికంటెను ముఖ్యముగ నియమింపబడు ఉద్యోగియొక్క శక్తిసామర్థ్యములను గమనింపవలెనని కాన్సిలరులుగాని, ప్రజలుగాని మనమం దుంచుకొనవలెను.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు-రాజకీయపక్షములు

చెన్నపురి కార్పొరేషను కాన్సిలు దాదాపు స్వపరిపాలనా సంస్థయని జెప్పవచ్చును. కాన్సిలుకు కొన్ని స్వతంత్రాధికారములు గలవు. కార్పొరేషను పరిపాలనయందు రాజకీయములను ప్రవేశపెట్టదగినా యను సమస్య పలువిధముల చర్చింపబడినది. వానిమంచిచెడ్డలను నేనిపుడు విచారింపను. కాని ఇంగ్లండునందు వలెనే భారతదేశమందును పాక్షికవిధానముల పైననే ఎన్నికలు జరుపుట అనవరము గావచ్చును. మంచికైనను చెడునను మునిసిపల్ ఎన్నికలందు రాజకీయ పాక్షిక సమస్యలు ఆవశ్యకములైనవి. ప్రతిదానియందును మంచిచెడ్డలు గలవియైయుండును. అందు మంచిని గ్రహించి చెడును తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుటయే మనకర్తవ్యము. కాని పాక్షికముగ ఎన్నికలు పోరాడబడిన యనంతరము కార్పొరేషనులో ప్రవేశించినదడ నెంతమాత్రమును స్వపక్షాభిమానములకుగాని విభేదములకు గాని తావీయరాదు. ప్రాథమికవిద్య ఆరోగ్యాభివృద్ధి మున్నగువిషయము అందు పాక్షికాభిమానములకు అనూయల కేమాత్రము ఎడములేదు. ఎన్నికలసమయములందు బయట ప్రజలతో కొన్ని తీవ్రవిమర్శనలను గావించవలసివచ్చినను కార్పొరేషనులో మాత్రము పాటువాదమునుండి తొలగరాదు.

"నేటి కార్పొరేషనుసభ్యుడు"

నేడు కార్పొరేషనుకాన్సిలరులకు శయనించుటకు పూల

పొన్నులు లేవు. పరిస్థితులు పూర్వముగ మారినవి. పూర్వము కాన్సిలరులు కమిషనరులని పిలువబడుచు ఉపదేవతలుగ పూజింపబడుచుండిరి. అట్టిదినములు గడిచినవి. నగరపరిపాలన యందు తమ బాధ్యతలను, హక్కులను, విధులను గుర్తెంగజేయ తోడ్పడినందులకు గాంధీమహాత్ముడును, చెన్నపురి కాంగ్రెసు సంఘము వారెంతయు ధన్యవదీయులు. ఈ దినములలో కార్పొరేషను సభ్యుడు స్వస్థాఖ్యమునందు తేలియాడుటకు వలనుపడెను. ఆతనిపై నిర్వహించవలసిన బాధ్యత మిక్కుటముగ గలదు. మునిసిపల్ పరిపాలనా వివరములలో జోక్యము గలిగించుకొనుట తన కావశ్యకమనియు, విధియనియు నాబోటి కొందరు విశ్వసించుచున్నారు. కార్పొరేషనులోని ఉద్యోగుల పలువురు ఉద్యోగమునుండి నిలిపివేయబడిన వారుగాని అపరాధము విధింపబడినవారు గాని తమ విషయమై అధికారులతో మాట్లాడవలసినదిగ నన్ను పలుమారు గోరియుండిరి. మన హృదయములు సహజముగ ఇట్టికోరికలకు లొంగును. కాని కార్పొరేషను అనిన పట్టణప్రజలే కాని వేరేమియు గాదు. కావున కార్పొరేషను పరిపాలనయందు కట్టుబాటులు చెడకుండుటకై సాధ్యమైనంతవరకు సభ్యులట్టి అనవసరజోక్యము కలిగించుకొనకుండుట వాంఛనీయము.

పౌరుల బాధ్యత

పురజనులయొక్క బాధ్యత యన్నిటికంటెను అధికమైనది. అభాగ్యవశమున కార్పొరేషను అనిన పన్ను విధించుసంస్థయని పలువురు ప్రజలు అపోహ జెందియున్నారు. కార్పొరేషను సభ్యులతోడను కార్యనిర్వాహకవర్గముతోడను పట్టణాభివృద్ధికై ప్రజలధికముగ తోడ్పడవలెను. కావున పురజనులు పట్టణశ్రేయమును మనమం దిడికొని తమవిధులను గుర్తించుటత్యంతవశ్యకము.

ప్రథమమున కార్పొరేషనుయొక్క ఆదాయమును గమనింపవలసి యున్నది. ప్రస్తుతము కార్పొరేషనుయొక్క సంవత్సరాదాయము 60 లక్షల రూపములు. పది సంవత్సరములక్రిత మింత రాజశి వచ్చెడిదిగాదు. పన్నులభారమును తగ్గించుట కాంగ్రెసు సభ్యుల హితవత చెందియున్నారు. ఇప్పటికే 100 కి 1 $\frac{1}{2}$ వంతు పన్ను తగ్గింపబడినది. కాని పేదజనులు పలువు రీతిగింపును గమనింప లేకున్నారు. కారణమేమి. ఈ పన్ను తగ్గుటవలని లాభమును ఇంట్ల యజమాను లనుభవించుచున్నారు గాని దాని వలన ఇండ్ల యొక్క అద్దెల ను తగ్గించని కారణముచేత. అందుచే నీ 1 $\frac{1}{2}$ వంతు తగ్గింపును వీధుల నినసించు అపరిశుద్ధముతో నిండియుండు చిన్నచిన్న పల్లెలను బాగుజేయుటకు వినియోగించిన ఉపయోగకరముగ నుండును. ఈపల్లెలు దుర్గంధభూయిష్టములును, కల్లు, జల పూరితములు నైయున్నవి. కాన ఈ పల్లెలపై ఇంకను ధనమధికముగ చెచ్చింపబడవలెను. ఈ నిర్మాణ్యులపట్ల మనము జూపు ఆదరణపైననే స్వపరిపాలనకు మనయొక్క అర్హత నిర్ణయింపబడగలదు.

జనసమరణ సంఖ్యలు

మరణసంఖ్య పట్టణమందెట్లు పెక్కుపెరిగి యుండుటకు కారణము లనేకములుగలవు. గతసంవత్సరమునకంటె నెట్టియభివృద్ధియు గానించుటలేదు. అందులకు మాధ్యులెవరైనను నిజస్థితి నంగీకరింపక తప్పదు. జనసంఖ్యమాత్ర మధికముగ తగ్గలేదు. గతవత్సరము వేయింటికి 47 వంతులుండెను. ఈ వత్సరము 42-2 వంతులు. మరణసంఖ్య నిరుటివత్సరము 47 వంతులు. ఈ సంవత్సరము 42.6. శిశుమరణసంఖ్య గతవత్సరము వేయింటికి 254. ఈ సంవత్సరము 254.1. ఇట్టి సమస్యలలో అనుభవముగలవారిని కార్పొరేషను సభ్యులుగ సంఘట పౌరులవిధి. డా॥ నాయరు గారివలె ఈ విషయముల నెరిగినవారు కార్పొరేషనులో నేదొకరైనను లేరు. ఈఆపరిమితము మరణసంఖ్యకు కారణము ఉపరితీర్తులకు సంబంధించిన వ్యాధులు. చెన్నపట్టణమందలి గాలి మిగుల కత్తల ప్రారిత మగుటవలన నీ జాడ్యము లుద్భవించుచున్నవి. అందువలననే కార్పొరేషనువారు గృహనిర్మాణవిధానమును జేకొనవలెనని ప్రజలు వాంఛించుచున్నారు. స్థానిక ప్రభుత్వమును ఇందులకు తోడ్పడవలెను.

మంచినీటివనతి

నిర్మలముగు, చాలినంత నీటిసరఫరా పైపట్టణ ఆరోగ్యము చాలవఱ కాధారపడియుండును. చెన్నపురమందు ప్రజలకు వలసినంత నీరులభించుట లేదు. మనహనుదినము 12 ముదలు 15 మిలియనుల గాలనులనీటిని ఉపయోగించుచున్నాము. ఇందు ప్రజలచే చాలభాగము నీరు అనవసరముగ వ్యయపరచబడుచున్నది. కావున ప్రజలీవిషయములో కార్పొరేషనువారికి తోడ్పడి నీటి

ని వ్యర్థముగ భరించుకొనుచుండుట ముఖ్యము. ఈనీతిని మనము ప్రభుత్వమునుండి గొనుచున్నా మనియు, ప్రతిగాలను నీరును విలువగలదనియు సామాన్య ప్రజలు గ్రహించజాలరు. ప్రతివత్సరమును ప్రభుత్వమునకు 80 వేలరూపాయలను జెల్లించుచున్నాము. బీదవారలు నివసించు ప్రాంతములందలి బిడ్డలను, దీపసౌకర్యములును వృద్ధిగావింపవలెను.

విద్యాసౌకర్యములు

విద్యాసమస్య చాల క్లిష్టముగనున్నది. విద్యావిషయము లో భారతీయులు 20 శతాబ్దారంభమున యున్నామని పలువురు జెప్పగ వినియుంటిని. ఆమెరికా ఇంగ్లండులందు విద్యావ్యాప్తి మిక్కిలితరగలదు. 80 లక్షల ఆదాయమును విద్యకై 2½ లక్షరూపాయల వేచ్చింపబడుచున్నది. ఈధనము అత్యల్పము. కొన్నిచోట్ల నిర్బంధవిధానమును ప్రవేశపెట్టబడినది. కాని ఉపాధ్యాయులును, ఉపాధ్యాయులును పురాతనవిధానవిధానములను మార్చుకొనవలెను. జీవితమును దుపకరించు నిజముగ విద్యావిధానమును బాలబాలకల కొనగవలెను. వ్యాయామము, క్రీడలు, విద్యార్థులకు శ్రద్ధతోనేర్పబడవలెను. అందువలన దేశపరిశ్రమయే గాక సత్ప్రవర్తన వృద్ధిగాగలదు. పట్టణమున దొక గ్రంథాలయము స్థాపించుటవశ్యకము. పుస్తకభాండాగారముయొక్క ఆవశ్యకతను మదరాసు పౌరులెల్లరును గుర్తించియున్నారు. కార్పొరేషను వారొక నాటకమును నడుపవలెను. యూరపునందు జర్మనీమొదలగు దేశములలో మ్యూసిసిపాలిటీ లిట్టి నాటకముల నడపుచున్నవి. అవి పురపాలకసంస్కరణమునకును, ఆరోగ్యప్రచారమునకు సహాయకారిగ నుండగలవు. ప్రజలు తమధర్మమును తెలిసికొనవలెను. ప్రతినిధులు నిష్పక్షికముగ నేపజేయుటకు కంకణ మూనవలెను. అటులైన నితర ఆదర్శప్రాయములను పట్టణములవలె చన్ననగరమును ఆరోగ్య, సాంఘిక, సైనికవిషయములం దన్నిటను మిగుల అభివృద్ధిగాంచగలదు. అని బల్గేరి.

కమిషనరుగారు

అధ్యక్షులు వెంట నారాయణ నాయుడుగారు సభను ముగించుచు ఉపన్యాసకులచే చర్చింపబడిన విషయములన్నియు చాల ప్రాముఖ్యముగ సమస్యలని బల్గేరి.

పట్టణముందలి ప్రతివ్యక్తియు తాను కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహకవర్గముతో సహకారము గలిగియుండవలెనను తన బాధ్యతను దెలిసికొనినచో పట్టణముందలి అనారోగ్యమంతయు నశింపగలదు. పురపిఠులెల్ల పరిశుభ్రముగ నుంచుటకు సర్వప్రయత్నములు జేయుచున్నాము. కార్పొరేషను ఉద్యోగులు పురపిఠులను పరిశుభ్రముగ నుంచుటకు ప్రత్యేకముగ శ్రద్ధదీసికొనుచున్నారు. కాని మ్యూసిసిపల్ ఉద్యోగులు పిఠి వదలినవెంటనే తలదండ్రులు తమ బిడ్డలు నానావిధములగు అపరిశుద్ధము జేయుచుండ జూచుచు నూరకుందురు. పొరుగువాని యింటిని పాయిఖానాగా నుపయోగింతురు. కాన అల్పసంఖ్యాకులగు మ్యూసిసిపల్ అధికారులు ప్రజలందరిని కట్టుబాటులో నుంచుట దుష్టరము కార్పొరేషను సభ్యులందరైన రావచ్చును, పోవచ్చును. మ్యూసిసిపల్ ఉద్యోగులు దినమంతయు తిరుగవచ్చును గాని ప్రజలు తమవిధిని గుర్తించనిచో నెట్టియంపయోగముండజాలదు. బుద్ధితెలిసిన వయోవృద్ధులును పిఠులందు మలమూత్రములను వినర్చించుటకు గాంధీమహాత్ముడు చెన్నపురి వేంచేసినపుడు గాంచగలిగెను కావున ఈ సమస్య ముఖ్యముగ ప్రజలపైననే ఆధారపడియున్నది. పల్లెలను వృద్ధిజేయుటకు గూర్చి ఈసమస్య త్వరితముగనే నెమ్మదిగనే పరిష్కరింపబడవలయును గాని తప్పకొనుటకు పిలువెడు. ఈ పల్లెలందు నివసించువారి కష్టములు గాంచిన అనుభవించువారికంటె చూచువారిబాధయే మిక్కిలితరగలదు. ఈ పల్లెల మానవమాత్రులకు నివాసయోగ్యములుగావు కాని అభ్యాగృహమున ఇట్టివానియం దన్నిటను కార్పొరేషనువారు జోక్యము గలుగజేసికొనజాలరు. చట్ట మీవిషయములలో చాల కఠినముగ కాసింపబడుచున్నది. ప్రైవేటు స్థలములపై మ్యూసిసిపల్ ద్రవ్యమొక కాసైనను వెచ్చింపరాదు. ఈ యగ్రహరములందు వారిని అభివృద్ధిజేయునటుల నిర్బంధించుటకు అధికారము కార్పొరేషనువారియందు లేదు. నిరుపేదలగువారి ఆగ్రహములకు ధర్మకర్తల అధికారముక్రింద నణగియుందుగో, నింతకాలమో ధర్మకర్తలపై కార్పొరేషనువారి కధికారమండదో అంతవరకెట్టి యభివృద్ధియు గలుగజాలదు. పన్ను వృద్ధిజేయవలయునని నా యభిమతముగాదు. కాని పన్నును తగ్గించినచో అందుచే ధనికులు సౌకర్యమును గ్రహించుచున్నారేగాని పేదవారు అనుభవించుటలేదు. కాన యీతగ్గింపబడిన ధనము పల్లెలను వృద్ధిజేయుటకు వినియోగించిన యుక్తముగ నుండునని బల్గేరి.

దేశీయమైన పతనముందర కార్యదర్శి అధ్యక్షులకు, ఉపన్యాసకులకు వందనము లర్పించినపిదప సభ ముగింపబడెను

రూప్రసీ లక్ష్మీబాయి యశోగానము

(కె. బి. శ్రీకంఠశాస్త్రిగారు -హిందూపురము)

రూప్రసీ మహారాజీయగు లక్ష్మీబాయి తన యాత్రితయోధావీరుల రావించి యుట్టనియొక విరాగగణ్యులగు స్వామిభక్తులారా! ఇంతవఱకును నాంగ్ల సైన్యముతో మిక్కిలిఘోరముగ బోరిక్తి ర్రిగాంచితిరి రూప్రసీ సంగ్రామకై ప్రాణముల త్యాగప్రాయముగ నెంచితిరి. కాని విధివిపరీతమైనది. మనశికజయముగల కలలోని మాట. నాపీనుకైన శత్రువు లంటుట క్లిష్టపడెనుగాన నే నాత్మసౌత్వ గావించ నిశ్చయించితిరి జ్ఞానవయోవృద్ధుడగు నొక సరదారుడ డవుడు వ్యసనాక్రాంతస్వాంతం డగుచు వినయపూర్వకముగ రాణి కిట్టనియొ "మాతా! మీరించుక శాంతివిత్తులు కావలయు, ఈశ్వరుడే యీదుఃఖమును రూప్రసీపై తెచ్చినాడు. అందులకు మీయత్నములేదు. విశిష్టసంగతియు బూర్వ జన్మపు సంచిత కర్మ ప్రకారమున జరుగును. ఆత్మహత్యమహాపాతకము. పూర్వజన్మపు పాపఫలము మీరిప్పు డనుభవించుచు న్నారు. ఈజన్మమున మఱికొంత పాపమును చేర్చకుడు. ఏమి దుఃఖము గలిగినను మోసముగ నహింసపవలయు. ఇకనా సలహా వినుడు. నేటిరాత్రియే కాల్వీపట్టణమునగల పీఠ్యారావుసాహెబును జేరుటకు యత్నింపుడు." లక్ష్మీబాయి ధర్మసహితముగ నతనిపలుకులకు సమ్మతించెను.

రూప్రసీ పురినుండి కాల్వీపట్టణముకు 92 మైళ్లదూరము. రూప్రసీ పట్టణముం దంతటను నాంగ్ల సైన్యము సంచరించుచున్నది. కోట నలుప్రక్కలు బ్రిటిష్ సైన్యము నిండియున్నది. అట్టి యాంగ్లయ. బలాధ్య సైన్యమును దాటిపోవుట సామాన్యపు మాటయో! అంతఃపుర వాసినియొ శివకారూఢ సంఘాటియొ యుండిన నొకయబల ప్రబల శత్రు సైన్యములో నుగ్ధి ప్రాణములతో వెలువడుట పరమాద్భుతముకదా!

లక్ష్మీబాయిని రక్షించుటకు శూరశిఖామణులు పలువురు ముందుకు వచ్చిరి. ఆర్ధరాత్రిసమయము. లక్ష్మీబాయి పురుషవేషధారిణియయ్యెను. గట్టి తంతితో జేయబడిన యుద్ధకవచము దొడగెను. కనుపడియు గనపడని నడుమున నాయుధముల గట్టుకొనెను. భయంకరకృపాణ మానడుమునుండి వ్రేలుడుచుండెను. దక్షిణ హస్తమున డెమాన్సుగు రిపాల్యరు అను నుజ్వలాయుధము జాజ్వల్యమానముగ వెలుగుచుండెను. సర్వోత్కృష్టముగ ధనశాస్త్రమును 1½ లక్షరూపాయల వెలజేయుదాని నామెయధిరోపించెను. ఆమె వెన్నున, అల్పనయస్కుడగు బాలుని దత్తపుత్రుడగు దామోదరుని పట్టించు దోత్రముతో గట్టుకొనియుండెను.

జయశంకర హరహర మహాదేవ! యని గర్జించుచు లక్ష్మీబాయి యావీరులతో రాజహర్యమునుండి వెలువడెను. అంతట ధీరయయ్యు రూప్రసీని వదలనపు డావీరనారీముఖి కన్నుల నీరు నించెను. రూప్రసీపురికి తుదినమన్నార మర్ణజాతీ ఆమెకోట యుత్తరపు వాకిలి వెలువడినచ్చెను. అచ్చటగల శత్రు సైన్య మడ్డంచిన వారితో నామె "ఇయ్యది తెహీరి సంతాన పుస్త్రెయము. మ్యాగోజా దొర సహాయమునకై పోవుచున్నదని నేర్చుతో పరికి తప్పించుకొని ముందు నడచెను. మఱికొంత దవ్యేగ ఆంగ్ల సైన్యపటాల మొకటి యీమె నెదురింప అవలీలగ గెలిచి య ప్పీ ర వ ని త య శ్వ ము ను వాయువేగమున బరువెత్తించుచు కాల్వీపురి కడకు మెఱుపు మెఱసిన తెఱగున కడురయమున సరిగెను.

11

ఆంగ్ల సైనికులకన్నుల బ్రామి లక్ష్మీబాయి రూప్రసీ పట్టణమునుండి తప్పించుకొని వెడలెననువార యూరంతయు వ్యాపించెను. సర్ హ్యూగోజా మొదలుగాగల యాంగ్లయాధికారు లెల్ల రత్నంతాశ్వర్య భరితులైరి. ఆమెను సజీవముగ నైనను నిర్జీవముగ నైనను బట్టి తెప్పింపవలయునని హ్యూగోజా దృఢ నిశ్చయమొనర్చుకొనెను. అతడు వెంటనే తన సైన్యములో నొక పటాలమున కధిపతియు, ననేకరణముల బేరగొనినవాడును అశ్వారోహణ మశలుడును నగు లెప్టి నెంటు జాకరుదొరను మఱికొందరు శూర సైనికులను, లక్ష్మీబాయిని వెన్నాడుటకై నియమించెను. వారశ్వరూపులై కడుపడిగ కాల్వీకడకు తమ గుట్టముల బరువెత్తించిరి.

నాడట్లు రూప్రసీనుండి పేష్వాను చేరుటకై వెడలిన లక్ష్మీబాయి ప్రాతఃకాల మగునప్పటికి భాండేరి యను గ్రామముచేరెను. అచ్చట గుట్టుమునుండిగి యాయను పాతుర్నిధి నడపించెను. అనంతర మాయూరిరివెన్యూ యద్యోగ్గనుని దర్శించి తన మహారుడగు దామోదర రాయనకు ఫలాహార విప్పించెను. ఇందుక విశ్రాంతిభాగ్య మనుభవించి లక్ష్మీబాయి దామోదరు విలుమొని కాల్వీకడ కరుగుటకై సన్నద్ధురాలగుచుండెను.

ఇంతలో సర్ హ్యూగోజా అంపిన జాకరు అదిగాగల యాంగ్ల సైనికుల యశ్వఖురపుటద్దములు వినవచ్చెను. వినను లక్ష్మీబాయి ధైర్యమునడక నిజదీవ్యాశ్వముపై గూర్చుకొను దామోదరుని వెనుకనాటివలె వెన్నున గట్టుకొనియుండెను.

వీరరాసావేమున నామెయొడ లున్నాంగుచుండెను. ఖడ్గ మొలునుండిపెట్టి రుణిపించెను. ఆమె హయము వాయువేగమున బరువెడు చుండెను.

ఆంగ్ల సైనికులుగూడ నామెను వధించియో బంధించియో తీరవలయునని కోపమున కడుత్వరగ వెంబడి వచ్చుచుండిరి. లెప్టి నెంటు జాకరువంటిరణధీరుడును, సుప్రసిద్ధ పరాక్రమ కాలురగు కొందరు సైనికులును నొకయబలను వెంబడించునపు డాయను షట్టువడి తీరునని యెల్లఱును నిశ్చయించియుండిరి. ఆమెకు ప్రాణపరీక్షకాల మది. ఆమె విలక్షణ ధైర్యమును హనో వృధమును లోకోత్తర శౌర్యమును లోకు లెరుంగుట కది మంచియదను. ఆంగ్ల సైనికుల నోడించి కాల్వీపురికి వెడలగల్గుట ఆచంద్రతారార్కముగ నావీరవనితకు యశముగల్గించుమాట. ఆంగ్ల సైనికులందరికన్న ముందుగ జాకరుదొర తన యశ్వమును బాణవేగమున బరువెత్తించుకొనుచు లక్ష్మీబాయిని సమీపింపగల్గెను. ఆధీరవనిత యపు డకుంతితము! నాత్మవిశ్వాసముతో నతివమత్కారముగ దన కృపాణమును జాకరుకు గురిపెట్టి బలముగ వినరెను.

ఆకృపాణదారుణ ప్రహారమువలన జాకరుదొర స్మృతిదప్పి నేలగులెను. లక్ష్మీబాయియశ్వము చూచుచున్నటుగనే కన్నులకు గానరాక యదృశ్యమయ్యెను. ఆమె యుద్ధపాండిత్య మొకక్షణమున పూర్ణపరీక్షకు లోనై యామెకు శాశ్వతముగ యశము సంపాదించెను.

శ్లో॥ "సంగామే సుభతేంద్రాణాం కవీనాం కవిమండలే దీప్తిర్వా దీప్తివనిర్వా మహారాజేవజాయతే"

భోజచరిత్ర

'యోధమనందు భట్ల శేష్టలయొక్కయు కవిగోష్ఠియందు కవి శేష్టలయొక్కయు కీర్తిగాని యపకీర్తిగాని త్పణకాలములో పలచే కలుగును.'

లక్ష్మీబాయి నిజరాయమును వడివడిగా బరుగెత్తించుచు నాటిరాత్రి 12 గంటలపుడు కాల్వీపట్టణము చేరగల్గెను. ఇట్టి రువదినాలుగుగంటలకాలము విరాములైక అన్న వానియము లెఱుంగక శత్రువులచే వెంబడింపబడినను జంకక జయప్రదురాలగుచు దామోదరరాయని వెన్నున మోయగల్గి 92 మైళ్లదూరమున గల కాల్వీపురి మురక్షితముగ జేరగల్గిన వీరవనితయగు లక్ష్మీబాయియొక్క సునోనిగ్రహమును స్థయిర్యమును ధైర్యపరాక్రమములును వర్ణింపనేరెదము?

ఆమె యచట ప్రాతఃకాలమువఱకు, విశ్రాంతిగొనెను. నూర్యోధయానంతరము పేష్వాను దర్శించుటెట్లని యామె యోచించెను. వీలయన స్త్రీగర్వమునసరించి యప్పుడామె యస్వర్యదశయందుండెను. ఆతిరుణమున నామెకుగల్గిన మనఃభేదమునకు మేరలేదు. స్త్రీ యెంతటి శౌర్యశాలినియైనను శాభముకలదా? నాడు తనవలె ఘాతుకముగ శరీరధర్మముచే దుఃఖాన్ని కింధనము కావలసినదేకదా! ఆనయమున లక్ష్మీబాయికి స్త్రీలుధరించు వసనమొక్కటియైన లేక కడువ్యసనమయ్యెను. పురుషవేషధారిణియై యామె కాల్వీకేవచ్చెను. ఆవిషయమును స్మరించి నకొలది నామెదుఃఖాన్నిపై నాజ్యమువోసి ప్రజ్వలించజేసినట్లయ్యెను. నూతనవస్త్రముల దెప్పించుకొనుట కామెయొడ ధనము లేకుండెను. గుడ్డలకై పేష్వాను యాచించుటయన నంతకన్న సంతకము లేదుకదా! ఆమె గౌరవమునకు న్యూనతకాదా? పాపమేమిచేయకలదు? (సశేషము.)

బొంబాయి మిల్లులు

పనివారలు నెమ్మదిగ జేరుచున్నారు

బొంబాయి, డిశం 4:—నేడు పని మొదలుపెట్టిన మిల్లుల సంఖ్య యందును, పనిలోనికివచ్చిన పనివారల సంఖ్య యందును అభివృద్ధిగానించుచున్నది. నేడు పని ప్రారంభించిన 48 మిల్లులలోనికి 20 వేలమంది పనివారలు వచ్చిరి. అసలు రావలసినవారిలో 7 వ వంతుమంది యుండిరి. (అ. (పె.)

Rotations 'MEISSNA' CINEMA
Registered No. 114.

AMERICAN CINEMETOGRAPH.
Latest and Wonderful Cinema.
INVENTION BY AN EMINENT AMERICAN.
Easy to operate Day or Night.

In the performance of the Cinema you can enjoy with your friends pleasantly the real Bioscope play at your home. It contains 40 assorted film-Roles, such as Humourous scenes, Circus Actors with wild animals, British and german war pictures, Comics, Deductive Dramas, Love series, Magic plays, etc., etc., complete with films Rs. 3 [Three] only.

THE BRITISH TRADING CO.,
P. B. No. 1223 Madras.

నిర్బంధవిధానము ఖండింపబడెను

“విచారణలునక పౌరులను నిర్బంధమునం దుంచుట బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు గొప్పకళంకము”

భారతీయుల ఆశయములు-కార్మికపక్షమువారి సానుభూతి

పార్లమెంటు సభ్యులగు జాకొబ్బనుగారి ఉపన్యాసము

[పార్లమెంటు సభ్యులను, కార్మిక పక్షమునకు చేరిన వారును అగు జాకొబ్బనుగారి కడచిన మంగళవారము కలకత్తా లో జె. యం. నేను గుప్తగారి అధ్యక్షతన ఇచ్చిన ఉపన్యాస మును సంపూర్ణముగ ఈదిగున ప్రకటించుచున్నాము].

ఈదేశమునకు సంబంధించిన రాజకీయపరిస్థితులను పరి శీలించుటకై నేనుగారి నామిత్రులుగాని ఇచ్చటకీ ఎచ్చియుండ లేదు. ఈ దేశమునందు కార్మికుల స్థితిగతు లెట్లున్నవో స్వయముగ పరిశీలించుటకు వచ్చియున్నాను. ఇంగ్లండునందలి ప్రధానపరిశ్రామిక నగరములందలి పెట్టుబడిదారులు తమ జీవనానికి బెడరించుచు “భారత దేశమునందలి కార్మికులు స్వల్ప వేతనములకు పనిచేయ సంసిద్ధులై యున్నప్పుడు మీకెందులకు ఎక్కువ జీతము దివ్యవలయునని ప్రశ్నించుచున్నారు. ఈమాట లెంతవరకు సత్యములో స్వయముగ తెలిసికొనుటకు మేమిదేశ మునకు వచ్చియున్నాము. భారతదేశపు కార్మికసమస్యలను పరిశీలించ ముందువచ్చినవారు ప్రభుత్వభవనములందు విందుల నారగించుచు రాజకీయవిషయములను గురించి సంభాషణలు జరుపుచుండెడికాని భారతదేశమందలి కార్మికులవిషయమైవారెట్టి త్రేడ వహించియుండలేదు. మేము కేవలము ఈదేశమునందలి ఆర్థిక పరిస్థితులను పరిశీలించవలయునను ఉద్దేశముతో వచ్చి యున్నాము. కాని ఈదేశమునకు రాగానే ఒక్కవిషయము ముక్కు కలవరపరచినది. భారతదేశమున ఇట్లు జరుగుచున్నదని ముందెన్నడు మేము వినియుండలేదు. మేము తిరిగి ఇంగ్లండు నకు వెళ్లగానే ఈవిషయమై నివేదికమును తయారుచేసి కార్మిక పక్షమువారి కందచేసెదము. అది ఏమనిన ఎట్టి విచారణలేక పౌరులను నిర్బంధించి ద్వీపాంతర నాసమునకు పంపుటయే. దాదాపు నూరుమంది పౌరులు ఈవిధమున తమస్వాతంత్ర్యమును కోలుపోయియున్నారు. శిక్షింపబడుటకు పూర్వము ద్వీపాంతర నాసమునకు పంపబడుటకు పూర్వము తగు విచారణ జరుగ వలయునని కోరుటకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు చేరిన ప్రతి పౌరునను హక్కుగలదు.

“రమ్యాచక్రవర్తుల పరిపాలనము పోలియున్నది”

“ఇందులకు మీరేమి సమాధానము చెప్పెదరా?”ని ఈదేశ మునందు గొప్ప హోదాలయందున్న ప్రతిబ్రిటిషు పౌరునిని ప్రశ్నించితిని. విచారణలేక శిక్షవిధించుట నాగరిక ప్రభుత్వము లేవియు సహింపజాలవు. రమ్యాదేశము చక్రవర్తులచే పరిపాలిం పబడుచున్నపుడు ఈపద్ధతి అమలునందుండెను. జర్మను చక్ర వర్తు లిట్లుచేయుచున్నపుడు ఇది అమానుషమని మరమే ఆక్షే పించియుంటిని. భారతదేశమున ఈపద్ధతి ఇంకను అవలంబం దుండుటకు మీరెట్లు సమర్థించెదరని కలకత్తాయందలి ప్రతిబ్రిటి షు పౌరుని ప్రశ్నించితిని. ఎవరో ఒకరు నాహోటములకు వచ్చి గాంధీ, కలకత్తా మేయరుగనున్న సి. ఆర్. దాసు మున్నగు సాహసములగు డండగింద్రవిషయమై ఏమేమా చెప్పెను. విచా రణ సలుపకయే కొందరిని ద్వీపాంతరములకు పంపుట అవసర మని చెప్పదు కట్టుకథ లెన్నిటినిో చెప్పెను. నేనతని కిట్లు చెప్పితిని:—“సరే నీకథలన్నిటిని విన్నాను. నీవు చెప్పినదంత యు వ్రాసుకొంటిని. మీరు కలకత్తా మేయరుగనున్న నెనుగు ప్రగారి వద్దకు నాతోపాడ వచ్చి, ఈకథలే చెప్పి, సమర్థించు కొనెదరా?” ప్రధమమున నాసలహాను వీరు అంగీకరించిరి. నేను ప్రగారితో కలిసి మాట్లాడుట కొకదినము నిర్ణయింపబడెను. కాని సంభాషణ జరుగవలసిన సమయము వచ్చునరీకి ఈపెద్ద మనిషి తెలివోనులో నన్ను పిలిచి ఇట్లు చెప్పెను:—“పునరా బాచింపగ నేను గూర్చించిన నేరాలోపణలను సమర్థించుటకు తగు ఆధారములు లేనట్లు తోచుచున్నది. కావున మీతోకలిసి నేను ఆప్తగారిని సందర్శించుట అనుచితమని తలచుచున్నాను” (సిగ్గు సిగ్గులను కేకలు) నిజమేమనిన నేరాలోపణ మొనర్చుటకు వారి కెట్టి ఆధారములు లేకుండెను. నే రని రూ పణ ము న కు ఎట్టిఆధారము లేనప్పుడు పౌరులస్వాతంత్ర్యమునకు భంగముకలుగ జేయుట రమ్యాచక్రవర్తుల పరిపాలనమునకు పోలియున్నది. ఒక బ్రిటిషుపౌరుడు అసత్యపుగాధలను ఆధారముగ గైకొని ఇట్టి అమానుషకృత్యమును సమర్థింపపూనుకొనుట బ్రిటిషుసామ్రాజ్య మునకు చేరిన ప్రతిసత్వరునకు తలవంపు కలుగజేయుచున్నది.

(వినుతువినుతు.) ఎవరైనను చట్టమునకునిర్యదముగ ప్రవర్తించిన వారిపై నేర మారోపించి న్యాయస్థానములందు సుక్రమముగ విచారణ సలుపవచ్చునుగా! నేరములని నిర్ణయింపబడినవారిని తప్పిదమున శిక్షింపవచ్చును. కాని ఎవరైనను సరే కొమ్ములు తిరిగి ఎంతగొప్పఉద్యోగియైనను సరే సామాన్యులలో సామాన్యుడనగు నావంటి బ్రిటిషుపౌరునిపై నను విచారణలునక నిర్బంధమునందుండుట కెంతమాత్రము అధికారములేదు. విచా రణలేక నిర్బంధమునం దుంచుటవిధానమును సమర్థింపగలిగినవారు వెదకిచూచినను కలకత్తాయం దొక్కరైనను దొరకకపోయిరని నేను ఇంగ్లండునకు వెళ్లగానే కార్మికపక్షమువారికి తెలియ చెప్పెను. ప్రభుత్వమునారు బెంగాలుఆర్డినెన్సును రద్దుచేయ వలయుననియు, సుక్రమముగ విచారణలుపుటకు ధైర్యము లేనప్పుడు నిర్బంధింపబడినవారినివిడుదలచేయునట్లు ప్రభుత్వము వారిని నిర్బంధించుటకై కార్మికపక్షమువారు కామన్సుభ యందు గట్టిగ పనిచేయుట అవసరమని నేను వారికి పాఠమొస గెదను.

ప్రజాయ త్రప్రభుత్వము-నిరంకుశప్రభుత్వము

కాలిడోనియాసంఘపు సాంవత్సరికపు విందు సందర్భ మున ఆసంఘపు అధ్యక్షులు ‘ప్రజాయ త్ర ప్రభుత్వవిధానము గొప్పనష్టముతోకూడిన చెల్లాటముని’ చెప్పిరి. నేనీ సిద్ధాంత మెన్నటికి అంగీకరింపను. ఐరోపాఖండమునుండి నిరంకుశప్రభు త్వమును తరుమగొట్టి ప్రజాయ త్రప్రభుత్వవిధానము అభివృద్ధి గాంచుటకై అనుభూతకాళములను కలుగజేయుటకై కడచిన ఐ రో పా మ హా సంగ్రా మ ము జరిగెనని చెప్పబడు చు న్నది. ప్ర జాయ త్ర ప్ర భు త్వ ము ఉత్కృష్టమైనదనియు నిరంకుశ ప్రభుత్వము దుస్సహమైనదనియు, ప్రజాయ త్ర ప్రభుత్వము వృద్ధిగాంచుటకు యువకులు తమ ప్రాణములను బలిగినిచ్చుటకు సంసిద్ధులై యుండవలయుననియు, యుద్ధసమయమున పేరుప్రతిష్ఠగల ప్రతినాయకుడును ఉద్యో ధించుచుండెను. ఎంతవరకు వ్యయమైనను సరే ఎందరు మర జించినను సరే పరమేశ్వోష్టముగ ప్రజాయ త్ర పరిపాలనము సుఖీకరముగ స్థాపింపబడుట అన్ని విధముల ‘ప్రయత్నించవల యునని అందరు బోధించుచుండెరి. నేటిదినము, కాలిడోనియాను సంఘపు అధ్యక్షుడు ప్రజాయ త్ర ప్రభుత్వము గొప్పనష్టముతో కూడిన చెల్లాటముని ప్రకటించ సాహసించెను. నిరంకుశమే దేశ మునకు సప్రప్రదమైనది. నిరంకుశమే ఐరోపా మహాసంగ్రామ మునకు కారణము.

మొన్నటిదినము నే నొక గొప్ప ఆంగ్లేయనర్తకునితో సంభాషించుచుంటిని. వారిని ఈవిధముగ ప్రశ్నించితిని:—“మీ రు పెద్దమనుష్యులు సామ్రాజ్యమున స్వపరిపాలనాధికార మనుభ వింపవలయునని భారతీయులు గావించుచున్న ఆందోళనము విషయమై మీ అభిప్రాయమేమి” ఈ ప్రశ్నకు వారు ఈక్రింది విధమున ప్రత్యు తర మొసగిరి:—“స్వరాజ్యము కావలయునని కోరుటకు ఆందోళనము సలుపుటకు భారతీయులకు ధైర్యము లేకున్న వారు సామ్రాజ్యమున చేరియున్నను ఒకటే లేకున్నను యొకటే. స్వాతంత్ర్యత్యాగిలావ కలవారు ప్రపంచ తిరస్కార మునకు పాత్రులగుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యమును అపేక్షించుచు స్వాతంత్ర్యసంరక్షణమునకు పలుబాధల ననుభవింప సంసిద్ధులై నవారే బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమున సమానముగ హక్కులతోను గౌరవముతోను నుండ నర్హులైనవారు (వినుడు వినుడు.)

నిర్బంధవిధానము దానిసలితములు

కీరుహాద్దీగారు భారతదేశము గురించి వ్రాసిన గ్రంథము నుండి కొన్ని భాగముల నుదహరించెదను:—“భారతీయుల జీవిత మును, భారతీయుల చరిత్రను, భారతీయుల రాజకీయఆందోళన మునుసానుభూతితో విమర్శించినవిజయవంతమగు తైరుగవచ్చును. భారతీయులపట్ల సానుభూతి చూపి వారిని ఆదరించిన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముపట్ల అభిమానము భక్తిగలిగినవారుగ భారతీయులు మారెదరు. లేకున్న బ్రిటిషుమకుటమున విలువలేని మాణిక్యమని చెప్పబడు ఈ భారతదేశమును మనకు కోలుపోయెదము. ఇతర దేశములందు నిరంకుశపరిపాలనము కొనసాగించుట కున్న సాను భూతితోను అన్యోన్యమైతితోను ప్రవర్తించిన ప్రపంచమున ముందెన్నడును చూడని స్వాతంత్ర్యజాతుల సమదాయము ఏర్పడగలదు. అట్టి శుభపరిణామమే ఏర్పడిన ముందెన్నడు కని వినవిధమున నాగరికతస్వాతంత్ర్యము అవిచ్ఛిన్నముగ విరాజిల్లు గలవు. నిర్బంధములను నిరంకుశములను దాస్యమును కాళ్యో

పరములను ఉద్దేశము కరచేరదు. భారతదేశముగాని సామ్రాజ్యమునందలి మరి యే ఇతరదేశముగాని స్వాతంత్ర్యము పొందుటను ఆటంకపరచిన ఈ ఆశయము కొనసాగను.

(వినుడు వినుడు)

కార్మికపక్షమువారి సానుభూతి

లివరుపూలులో జరిగిన కార్మికపక్షమువారి సుహృద్సూ వేశమున భారతీయులకు స్వయంనిర్ణయాధికార ముండవలయు నని ఏకగ్రీవముగ ఆహ్వానింపబడిన తీర్మానము భారతీయుల ఆశయములపట్ల కార్మికపక్షమువారికి గల సానుభూతి ప్రక టించుచున్నది. కార్మికపక్షమువారు ఉద్యోగమునకు వచ్చినంత మాత్రమున లాభములేదు. అధికారమునకు రాగానే ఈతీర్మా నము క్రియలోపము చాల్చుటకై పూనుకొనెదరు. కార్మికపక్ష మువారు అధికారమునకు రాగానే భారతదేశపు ప్రతినిధులను ఆహ్వానించి స్వరాజ్యప్రభుత్వ నిర్మాణము ఎట్లుండవలయునో వారితో కలిసి ఆలోచించుటకు పూ కొనెదరు. ఇతరదేశములు అనుభవించుచున్నవిధముననే భారతదేశముకూడ సంపూర్ణ స్వ పరిపాలనాధికార మనుభవించునట్లు చేయుట కార్మికపక్షము వారి ధర్మమైయున్నది.

భారతదేశపు కార్మికపరిస్థితులు

భారతదేశమునందలి కార్మికులస్థితి విషాదకరముగ నున్నది. కార్మికుల పరిస్థితులు ప్రభుత్వమువారికి తలవంపులు కలుగ జేయుచున్నవి. మురికితోను హింసరూపి దుర్బంధములోను నిండి బస్తీలను చూచితిని. విహాదపూరి తియు ఈఅవమానమును తొలగింపచేయుటకై ధ్యబుద్ధి గత ప్రతిపాదనను యధాశక్తి పాటుపడుట అవసరము. బా నులందు మరణమున కెదురుచూచుచున్న ఎలుకలవలె కార్మికు డు తమవనతులయందు జీవితములను గడుపుచున్నారు. కార్మిక సంఘములను, కార్మికులకు ప్రత్యేకసహకారసంఘములను స్థా పించి కార్మికులయందు విద్య వ్యాపింపజేసి వారిస్థితిని వృద్ధిచె యుట భారతీయుల ప్రధమకర్తవ్యము. ఈప్రయత్నములందు బ్రిటనునందలి కార్మికపక్షమువారు భారతీయుల కన్నివిధ ముల తోడ్పడెదరు.

మీరు ఇతరదేశములవలె స్వాతంత్ర్యము ననుభవింప ను ద్దేశించుచున్నారు. ఆందోళనము సలుపుచున్నారు. కాని మీ దేశమునం దే మరి యొ క వి ధ మ గు ఆం దో ళ న ము ఒ క వైపున చెలరేగుచుండుట ను మీరు గుర్తింపవలెను. విద్యావిహీనులైన బీదలు అన్నమునకై చేవులాడుచున్నారు. గుడ్డకై పరితపించుచున్నారు. బొందిలో ప్రాణములను నిఁపుకొనుటకై కన్నకట్టముల ననుభవించుచు న్నారు. రాజకీయాందోళనము సలుపువారు ఈ అనాధలస్థితిని కొంత గమనింపవలయునని కోరుచున్నాను. ప్రపంచసౌఖ్యమును కొంచెమైనను అనుభవించుటకు వీరి కవకాళముండునట్లు చేయ వలెను. తెల్లనారై సను నలవారై నను ప్రతివారూ ఈ దారిద్ర్య మును అనుభవించవలసినదే. హక్సీనది పరిసరప్రాంతములందున్న దారిద్ర్యమునకు డండియందలి కార్మికుల దారిద్ర్యమునకును ఎట్టి భేదములేదు. కావున ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకై అందరు కలిసి పనిచేయుట అవసరము. ఎటుచూచినను విశ్వర్యములేని దరిద్రముచే పీడింపబడువారు అనేకులున్నారు. ఎటుచూచినను సమృద్ధిగాని తుదాద్దాగచే పీడింపబడువారు అనేకు లున్నారు ఇట్టి విపరీతిపరిస్థితులను అంతమొందించుటకు అందరకలిసి పని చేయువలయును.

అఖిల భారత రాజకీయ శిక్షిత మహాసభ

కాన్పూరు, డిశెంబరు 4:—అఖిల భారతరాజకీయ శిక్షిత మహాసభ ఆహ్వాన సంఘము కేడు సమావేశమయ్యెను. కుమార ఆనందుగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. రఘువీరదయాలు గారు కార్యదర్శిగను, మూలానా హజరతు మోహనిగారు కోశాధి కారిగను యెన్నుకొనబడిరి.

LOOKS.

(By Paramahansa Soham Swami.)

(1) COMMON SENSE OR EXATMA VIGNAN Rs. 4, (2) TRUTH, (in Simple and Easy Verses Rs. 1-8.

(By Dr. K. B. Bose, Vidyaratna, Ph. D)

(3) EVERY DAY DOUBTS AND DIFFICULTIES in Writing and Speaking English, 11th Edition,) Rs. 1-8. (4) MODERN LETTER-WRITER, 13th Edition Rs. 1-6 (5) MODERN ENGLISH ETI-QUETTE, 12 Annas. (6) HELPS TO ENGLISH CON-VERSATION, 12 Annas. (7) SELECT SPEECHES OF GREAT ORATORS, Rs. 2-8. (8) PHRASES AND IDIOMS, explained and illustrated. 12 Annas, (9) MAHOMET AND THE KORAN with notes, Rs. 1-4 (10) How to Study English, 12 Annas To be had of:—

Katyayani Publishing House (A. P.)

Benares City (India.)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణము

1918 సం॥ ఆరంభమైన ఆంధ్రోద్యమమునకు ఒక పుష్కరమునకు అనగా 1925 సం॥లో ఫలిత మేర్పడుచున్నది. దైవానుగ్రహమువలనను విద్యార్థులవల్ల / పాఠశాల పట్టుదలతో పుష్కరము ఆంధ్రశాసనసభ్యుల సంపూర్ణ ప్రోత్సాహముచేతను ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము కా స న రూ ప ము దా ర్శనము. క్రియలో కూడ సర్వరాజ్యవ్యాప్తి గాంచుగాక! ఇక రాష్ట్రసంపాదనవిషయము మిగిలియున్నది. ఇది చాల పెద్దసమస్య. ముందే రాష్ట్రము సిద్ధించియున్నచో సర్వసమస్యలు వాటియంతటయవియే యేర్పడుట కవకాశముకలిగిడితి. ప్రతినిధిసభ్యులకు రామలింగారెడ్డిగారు పెరిశిచ్చినటుల ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయసిద్ధి కై ప్రోత్సాహమునకు మొదటిపెట్టు. విశ్వవిద్యాలయము వచ్చినది గాన మనము ఆంధ్రరాష్ట్రమునకై ప్రయత్నము సలుపవలయును. నేటినుండియు యత్నములు ప్రారంభింపనిచో నిట్టి మహాసమస్యను సాధించుటకు చాలకాలము బట్టును. ఆంధ్రజాతీయతావ్యక్తిత్వములు జగద్విఖ్యాతి గాంచి ప్రకాశించుటకు ప్రత్యేకరాష్ట్ర మత్యావశ్యకము.

రాజోవు శాసనసభలో ఆంధ్రమండలములకు ప్రత్యేక పరిపాలనాసంస్థ గోర్ఖాటుచేయుడని క్రియంత కామిన్స్ సర్వారాయుడు ఛాదరిగారు ఒక తీర్మానము బంకియున్నారు. ఇటులే జాతీయపక్ష నాయకులు సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజు రామలింగారెడ్డిగారు పరియోజిత తీర్మానము బంపియుండిరి. ప్రతినిధిసభ్యులు ఆమంచర సుబ్బకృష్ణారావురంజులు గారుకూడ ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మాన ముతపాదించెదరని తెలియవచ్చుచున్నది. ఎవ రుపాదించినను సవస్య యొకటియే గాన కరియూతపాదనపైనే చర్చజరుగును. ఈసందర్భమున ఆంధ్ర శాసనసభ్యులందరను విశ్వవిద్యాలయవిషయములో తోడ్పడినటుల ఏకాంతములో రాష్ట్రనిర్మాణమునకై వాదించవలెనని ఆంధ్రులందరను ప్రార్థించుచున్నారు. రాష్ట్రతీర్మానమును యములో ప్రతివాదము బయలుదేరవచ్చును.

అట్టి ప్రతివాదులకు నయమున ఒప్పజెప్పి మన కార్యమును సాధించుకొనుట మనకు ముఖ్యము. తమిళనాడుకు చాలమంది ఆంధ్రరాష్ట్రమున కనుకూలురుగనున్నారు. ఉదారస్వభావులగు రామస్వామియెనల్వారుగారు బెజవాడలో ను పర్యసించు ఆంధ్రరాష్ట్రము ప్రత్యేకముగ ఆంధ్రుల కత్యవసరమియు అందులకు తమిళులు సంపూర్ణమోహము జూపవలె

ననియు వచించిరి. చంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డు ప్రసిడెంటు ఆంధ్రుడు, ఎం. కృష్ణస్వామిరెడ్డిగారు తమ కార్యరాష్ట్ర నిర్మాణమున అత్యంతోత్సాహ మనియు పూర్వము క్రియంత వెంకటవతిరాజుగారు ఎస్సంబ్లీలో తెచ్చినతీర్మానమును తాను సంపూర్ణ మగ సమర్థించితి ననియు గాతొ జెప్పిరి. మరియు మద్రాసు ఆంధ్రశాసనసభ్యు లీవిషయమును శాసనసభలో శాల ప్రవేశపెట్టరో యని యాతురత గనబరచిరి. దత్తమండలసభ్యులలో క్రియతులు టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు, డిప్యూటీ ప్రసిడెంటు శేకనప్పగారు, రంగనాథమొలూరుగారు నేడయినను ఆంధ్రజాతీయతాభివృద్ధికి తోడ్పడెదరని విశ్వసించెదము. కడప కర్నూలు అనంతపురం జిల్లాలు (బల్లారిలోని ఆహార ఆలూరు రాయచూర్ తాలూకాలు కలుపుకొని) శుద్ధాంధ్ర మని వా రెంగగిడి కాదు. ఆంధ్రశాయములు గార్లదిన్నె రామేశ్వర రావువంతులుగారు విశ్వవిద్యాలయచర్చలో ప్రతివాదము చేసినట్లు ఆంధ్రరాష్ట్రసమస్యలో చేయక తోడ్పడెదరని ఆంధ్రులు పంతులుగారిని గోరుచున్నారు. నేడూ ఉత్తరాంధ్రము దక్షిణాంధ్రము పశ్చిమాంధ్ర మను విభేదములు కల్పించరాదు. ఆంధ్రదేశమంతయు ఒక్కటియే. భాషయనగా ఒక స్వత్తి, ఒక సంప్రదాయము, ఒక సమ్మేళనము. ప్రతిమనుజుడును తల్లిని ప్రేమించినటులే భాషను గౌరవించును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణము ప్రాపంచికసమస్యకైనరాజనీతిమాత్రము. 78 వేల చదరపుమైళ్ల విస్తీర్ణము బయోట్ట జనాభాగల ఎంజాతి ఒకరాష్ట్రములో నున్నది. వారిదేశమును రెంట్రిక్రింద విభజించుచో బంగాళీయులు ప్రత్యేకకారముల వందేమాత రోద్యమమును సాగించియుండిరి. అట్టివో మన తెలుగుజిల్లాలు పండ్లెండయి 68 వేల చదరపుమైళ్ల విస్తీర్ణము కలిగి 14 కోట్ల జనాభాతోనుండి ఏ ప్రాంతములోనుండుట కద్దంతరములే! గాన మన పండ్లెండ దాంధ్రజిల్లాలు కలసి ఏకముగనుండుట సర్వవిధముల శ్రేయస్కరము. సరిహద్దుజిల్లాక రోడ్దాటు చాల ఉత్పాదకమయినది. చిత్తూరు నెల్లూరుజిల్లాల ఆంధ్రులు శాసనసభ్యులు ఆంధ్రజాతీయ నిర్మాణమునకు సర్వవిధముల తోడ్పడుచున్నారు. క్రియంత బి. మునుస్వామినాయకుగారి ఆంధ్రాభిమాన మనిర్యచనీయ మైనది. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము నకు తమ సంపూర్ణమోహము తెలియ పరచెద నని తెలువిచ్చియున్నారు.

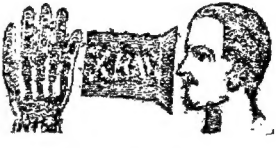
ఆంధ్రరాష్ట్రతీర్మానచర్చలో కక్షపక్ష విభేదములు

తెచ్చి పెట్టరాదు ఏకక్షమనా రుపపాదించినను ఇతరపక్షములనా రామోపపలననదియే. పక్షవిభేదములు కల్పించుచో అసలుపరమాధము (ఆంధ్రరాష్ట్రము) నకు దూరము కాలసి వచ్చును. ఆంధ్రత్వము, ఆంధ్రజాతీయత, ఆంధ్రవ్యక్తిత్వము విజినిగూర్చియే ఆవశ్యలో గుర్తించవలెను.

రాజధానివిషయమై బహుజాగరూకతతో యోచించవలెను. విశ్వవిద్యాలయపు ముఖ్యస్థానము ఆంధ్రదేశస్వరూపాంతములకు సమానయందుబాటులో యేర్పడినది. అటులనే స్వప్రాంతాంధ్రులకు సమానాంగీకారమైన ముఖ్యస్థానమున ఏర్పరచుట తమిళుల్నియేయున్నది. శుభ్రాంధ్రాంధ్రనాయకులు జై గో కాన్వలర్ సర్ టంగటరత్నంనాయకు, పాడుగల్లురాజు గార్లు తెలువిచ్చుటలు విశ్వవిద్యాలయముఖ్యస్థాన సమాంధ్ర రాజధానిత్వమును సాంవగలనను శాశిర్యము గణనీయమైనది. బెజవాడ సర్వవిధముల విజయవాడ యే భవిష్యదాంధ్ర రాజధాని యగుగాక! ఆంధ్రరాష్ట్రము త్వరలో సిద్ధించుగాక!

నుసర్ల శ్రీరామస్వామిసహాయము.

త్వరపడండి! త్వరపడండి!!
యిప్పుడే కామ్రూప్రదత్తి ననుసరించి
కనిపెట్టబడిన వినోదము
(ప్రస్తుతకాలముందు కనిపెట్టబడినవాటి
అన్నిటిలోని చాల గొప్పది)

యక్ నరే అహ్
హేమాం

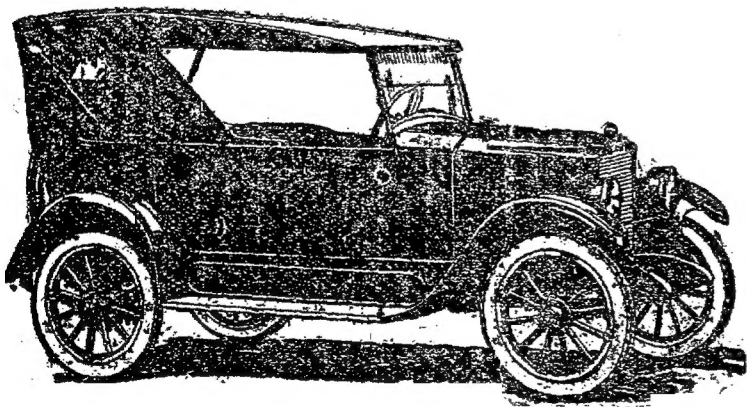
ఈ అమృతమైన యంత్రముచే వ్రేళ్ళయందుండు సరములు, సెనసలనందుండు సీసపు కడ్డి సుద్దునందుండు పనార్థము మొదలగునవి చూచుటకు పిలుగలము. ఇది చాల ఆకర్షకమైనది. కాన్డలు, యితరవిధములు గల కాగితము పంపబడు ఇటువంటి వింతముగించి వివరముగా వ్రాయ పిలులేదు. ఇప్పుడు ఒకదానిని రప్పించి, మీసే హేతులకు ఆనందమును గలిగించును. ధర 1 కి రూ 5-0-0. (నెం 2187.

The Union Transport Co. Sowcarpet, Madra

క్రొత్త మాదిరి

రంగ్ బి

టూరింగు కారు

పెద్ద ఎంజినుతోను,
మాగ్నెటో ఇగ్నిషన్తోను
అమర్చబడినది.

ధర రూ 3250

(ఎఫ్. ఓ. ఆర్. మద్రాసు)

విజయం:

నౌస్టర్ ఆండు కో లిమిటెడ్, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ఇన్ సూరెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) మదిలిపట్నం.

మనెజింగు డైరెక్టర్ డాక్టరు కె. అహోబిలరావుగారు

కార్యదర్శి:-

యర్రమల్లి మంగయ్యగారు

గ మ ని ం పు డు

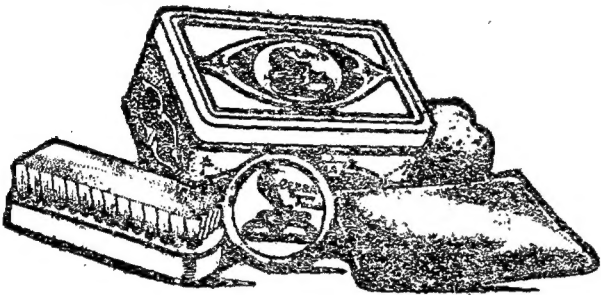
ప్రీమియములు తక్కువ. మితస్వయము ప్రధానకార్యాలయము

మీ చూపులోనున్నది. సుప్రసిద్ధనాయకులు డైరెక్టర్లుగానున్నారు.

భీమాపని శుక్కుగా జరుగుచున్నది. అన్ని ప్రాంతములనుంచి యేజంట్లు కావగ ను.

వివరములకు కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను.

కోబ్రా సామానులు

మిక్కిలి చులక నైనవి. ఇమిడికయైనది.

మీ సూట్సులో ఒక మూలయుదు అగును, ఎక్కువ స్థలము అనావశ్యము, ఎప్పుడు పాలిషుతో నింపవచ్చును, ఇతరసామానులు కొన్ని ఏండ్లవరకు వచ్చును, ఏల ననగా: అవి "కోబ్రా" మార్కు గలది. దీనికి సమానమైనట్టి సుప్రసిద్ధమైన పాలిషులు లేనేలేవు.

నలుపు	.	ఇదేమాదిరిగాయును
బ్రాసు	.	వాటిని చూచి మోస
టోని ఎలుపు	.	పోకుడు. అనేకరకము
నల్ల టాను	.	లున్నను "కోబ్రా"
తెల్ల బూడ్డుకు	.	చూర్మగలది ఒక్కటి
తెల్ల క్లీనర్	.	మాత్రమే యున్నది.

bobra.

Manufactured by

BLYTH & PLATT, LTD,

Watford,

England.

గోడకు తగిలించు గడియారములు
రూ పా య లు. 2.
ప్రతియింటియందును
యుండవలసిది జిక్ - జోక్ ల్ గడియారములు
కాలమునకు సరియైన ఘంటను చూపును
విలాసము. ధర 1 కి రూ. 2
స్వాను హ వు ను.
తపాలువెటె. 508. పి. టి. మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథ నిలయము పితాపురము

—: క్రొత్తగ వెలువడిన నవలలు :-

బ్రాంచి 279 లింగి శెట్టిపీఠి, మద్రాసు.

నరేంద్రగుప్తుడు రు. 1-8-0.

బ్రాంచినిలాసము రు. 0-12-0.

ఈ రెండునవలలు పోస్టేజీగాక చందాదారులకు రు. 1-8-0 మాత్రమే. ఇంకను అనేకములగు చారిత్రిక సాంఘిక, అపరాధ పరిశోధక నవలలుకలవు. వలయునట్టికి క్యాటలాగు పంపుచుము.

గోరా 1926 ఇంటర్ మిడియేట్ టెక్ స్టుబుక్ రు 1-8-0

[యవలెను.

ఈ గ్రంథనిలయము కాకినాడనుండి స్థిరముగా పితాపురము మార్చినామనకు జాబులు పితాపురమునకే వ్రా

బెంగాలు శాసనసభ

శీతకాలపు సమావేశము

బెంగాలు టెనెన్సీ ఆక్టు సవరణచట్టము

సెలెక్టు కమిటీ కంపబడెను

కలకత్తా, డిసెంబరు 3—బెంగాలు శాసన సభయొక్క శీతకాలపు సమావేశము నేడు ప్రారంభమయ్యెను. కుమారభి శేఖరేశ్వర రాయగారాగ్రాసవాధిపత్యము వహించిరి. అలెగ్జాండ్రా రాణిగారి మరణమునకు విచారమును దెలుపుచు అగ్యక్షుడు ప్రసంగించెను. అప్పుడు సభ్యులెల్లరును నిలబడియుండిరి కీర్తి శేఖులన నవాబు ఖర్ హుమైద్ హుసానాగారి ఛాయాపటమును వారిభార్య శాసనసభా హాలునం దుంచుటకు బంపెనని అగ్యక్షుడు చెప్పెను. నవాబు ఖర్ హుమైద్ హుసానాగారు సంస్కరింపబడిన శాసన సభయొక్క ప్రధానాగ్యక్షులు.

బెంగాలు టెనెన్సీ ఆక్టు సవరణచట్టము

బెంగాలు స్థానిక స్వపరిపాలన చట్టమును ఉపసంహరము గావించిన పిదప, బెంగాలు టెనెన్సీ ఆక్టు సవరణకు గౌరవ నీయులుగ వాడియా మహారాజగారు శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టిరి. కెల్ల హక్కులు, శిస్తు నియ్యట కధికమునకు తీవ్రతలచే శిస్తు వసూలుచేయుట రద్దుకాబడుట, వంట శిస్తునకు బదులుగా సామ్యు నీయుట మొదలగు లాభము లీ సవరణ చట్టముచే కైతుతును, శిస్తును వసూలు చేసికొనుట కధికముగు సౌకర్యములు, మొదలగు లాభములు భూస్వాములకును చేహారుచున్న పనిచట్టముయొక్క కారణోద్దేశములందు వివరింపబడెను. భూస్వాములకును రైతులకును సంబంధించిన ఆప్తవందు కొన్ని మార్పులు గావించుట అవసరమని దొరతన మంగీకరించెను. భూస్వాములకును రైతులకును గల సంబంధమును గురించి కమిటీ గావించినమాచనలు న్యాయమైన వని ప్రభుత్వము విశ్వసించుచున్నది. చట్టము విచారణ నిమిత్తము సెలెక్టు కమిటీ కంపబడెను.

పంజాబు శాసనసభ

అభ్యర్థుని ఎన్నిక

ఖానుబహదూరు చౌదరి మహబూద్దీనుగారి

విజయము

లాహోరు, డిసెంబరు 3—అగ్యక్షు టెన్సుకొనుట కారణించునదికి శాసన సభయందలి గేలరీలు ప్రేక్షకులచే క్రికటలాడుచుండెను. దాదాపుగ శాసనసభ్యు లందరును హాజరైరి. నిన్నను వామినేవను కాబడిన నల్లరు మహమ్మదీయసభ్యులలో నిర్దరు అగ్యక్షుత పదవికి పోటీచేయుటను మానుకొనిరి. కాబట్టి శాసన సభయందలి జాతీయ సంయక్త పక్ష సభ్యులగు ఖాను బహదూరు చౌదరిమహబూద్దీను, మియాను మహమ్మదు మనవాబుగార్లకు పోటీ జరిగెను. ఖాను బహదూరు చౌదరిమహబూద్దీనుగారికి 33 మియానుమన వవాబుగారికి 33 ఓట్లువచ్చెను. ఎన్నికయందు గవర్న మెంటు సభ్యులు అధికారులు తాటకధీము ను వహించిరి. సభ యందు హర్ష ధ్వనిములు చెలరేగుచుండ ఖాను బహదూరు చౌదరిమహబూద్దీనుగారు విజయమొందిరి ఉపాధ్యక్షుడు చెప్పెను. గవర్నరు ఎన్నికను మంజూరుచేసిన పిదప, నూతనాగ్యక్షుడు అగ్యక్షు స్థానమును స్వీకరించెను. అన్ని రాజకీయ పక్షములును నూతనాగ్యక్షుని ఆభినందించెను. తదనంతరము అధికారుల కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు శాసనసభ ఉపక్రమించెను

బొంబాయి రాష్ట్ర లిబరలునభ

సర్ చిమనల్లాల్ హెచ్ సెటల్ వాడుగా

రధ్యక్షత వహింతురు

అహమ్మదాబాదు, డిసెం 4:—అహమ్మదా బాదులో యిప్పరులో జరుగు 5వ బొంబాయి రాష్ట్రీయ లిబరలు సభకు అధ్యక్షత వహించుటకు సర్ చిమనల్లాల్ హెచ్ సెటల్ వాడు గారంగీకరించిరి. (అ. ప్రె)

సర్ జేమ్సు మెకన్నా గారు ఉద్యోగమునుండి

విరమించుట

రంగూడు, డిసెంబరు 3—భార్యతో గలసియూరపునెడలుటకు సర్ జేమ్సు మెకన్నా గారు బయలుదేరిరి. సర్ జేమ్సు మెకన్నా గారు పింఛను దీసికొనిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసం దినంబరు 5-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

దినములు	చా 1-కి ర	80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలిబి	,, ప 48 గలవి ర	14 0 0 15 0 0
నెల్లూరివి	,, డిటా	,, 15 8 0 16 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 16 0 0 17 0 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8 12 0 9 0 0
నవ్వులు	,,	,, 20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	,, 18 8 0 18 8 0
నెనగలు	,, డిటా	,, 13 0 0 14 0 0
నెనలు	,, డిటా	,, 13 8 0 14 8 0
మినుములు	,, డిటా	,, 15 8 0 17 0 0
ఉలవలు	,, ర 164	,, 8 8 0 9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె	చా 1-కి	,, 150 0 0 152 0 0
నెయ్యి	మ 1-కి	,, 14 0 0 25 0 0
కొండాపురంబేరు నెనగపప్పుచా 1-కి	,,	,, 58 0 0 59 0 0
ఉత్తరప్రదేశము	,,	,, 54 0 0 56 0 0
బేరు నెనగనూనెగానగచా 1-కి ర 110 ము	గానూనె	108 0 0
అముదము	చా 1-కి	,, 106 0 0 107 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు	చా 1-కి	,, 90 0 0
కురపసుపు	,,	,, 40 0 0 45 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)చా 1-కి	,,	,, 100 0 0 110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	ర	45,50
కాళహస్తపాయకట్టు	,,	,, 50,55
బెల్లము	చా 1-కి	ర 40 0 0 60 0 0
చింతపండు	చా 1-కి	,, 60 0 0 80 0 0

5. ఇనుము

వట్టాకం	చా 1-కి	,, 84 0 0 86 0 0
చదరం	,,	,, 88 0 0 42 0 0
రపుడు	,,	,, 84 0 0 55 0 0

6. లోహములు

నండి 100 కుంకు	,,	72 0 0 73 12 0
బంగారము, కుంకు 1-కి	,,	21 4 0 21 8 0
నవరము 1-కి	,,	18 5 6
ఇక్రడి చా 1-కి	,,	254 0 0 260 0 0
రాగి డిటా	,,	279 0 0 280 0 0
అస్సాచక్కెర 226 పా 1 గలవి	,,	81 4 0 81 8 0

7. దూది

బోండావెట్టుచారము 1-కి	ర	800 0 0
వల్నాడు దూది	,,	215 0 0

8. నూలు

మధుర నెం 12½ పెట్టె	1-కి	,, 5 8 0
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0
నూళియెనుగ నెం 20	,,	8 14 0
నెం 20 పెన్సి సింహం	యాటె	,, 9 4 0
నెం 22	,,	9 12 7
నెం 12½ పెన్సి పక్కన	,,	7 11 6
నెం 14½	,,	7 14 6
నెం 12½ అలెస్స	,,	7 2 0
నెం 14½ రాధాకృష్ణుడు	,,	7 4 0

Cardamoms

ఏలక్కాయలు

ఆకుపచ్చది, తెలుపుది, గంభక పొడవేసి తెలుపు చేయబడినది, మొదలగు రకముల ఏలక్కాయలు, ఏలకులు ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసదారుల వద్ద లభి చౌకధరకు దొరకును.

M.S.P. Senthikumara Nadar Co.
P O Bodinayakanur

MADURA Dt.

యం. యస్. పి. శెంతికుమారనాదర్ కంపెనీ
బోడినాయకనూరు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా

ఉపాధ్యాయుడు లేక నే నులభముగ ఆంగ్లభాషను 60 దినములలో నేర్చుకొనవచ్చును.

తెలుగు అక్షరములను చదివి లే ఇంగ్లీషు పదములను తెలుసుకొనవచ్చును. ఇదివరకు ఇటువంటి పుస్తకము బయలుపడలేదు. ఇది క్రొత్తమాదిరిగా ఇంగ్లీషు మాట్లాడుటకును, చదువుటకును, వ్రాయుటకును నేర్చుకొనుటకు సులభ తేనుసలలో ప్రచురింపబడినది.

ఆంగ్ల ఆశాన్ లేక ఆంగ్ల బోధిని.

ఆంగ్ల రాజ్యాధి పత్యమునకు లోబడిన మనదేశములో ఇంగ్లీషు భాషనే ముందుకువచ్చి ఒక్కొక్కరి మేలుకును, జీవనోపాయమునకును, నాగరికమునకును కారణముగా ప్రకాశించినది అందరికినీ తెలిసిన విషయముగా యుండియు కొన్ని సందర్భముల వల్లను, సౌకర్యము లేనందునను కొందరు ఈ భాషను నేర్చుకొనకుండ విడిచి వెనుక వ్యసనపడుటను మనము కండ్లారచూచుచున్నాము. ఇందులో ఒకపదమును కల్పించు విధమును వాటియొక్క ఇంగ్లీషు అర్థమును, వ్యుత్పత్తులు, పత్యము, దినములు, నెలలు, సంవత్సరములు, భుజ్యములు, ఆయుష్యములు, పెండ్లి, సీమంతోత్సాహము మొదలై వవి ఇంగ్లీషులోను, తెలుగులోను వ్రాయువిధమును, చిన్నకథలును, పాఠములును కాటియొక్క ఇంగ్లీషు అర్థమును నిండా సులభమైన శైలిలో చూపించబడియున్నది. ఈమారు 600 కేజీలుగల పెద్దపుస్తకము అందమైన వై యిందు చేయబడియున్నది. ప్రీతికును, బాలరకును, వ్యాపారరకును, పనిచేయువారలకును, ఉపాధ్యాయులకును మిగుల ముఖ్యమైనది. ఆంగ్లము తెలియని చదువరుల కష్టమును తీర్చుటకుగానుకొన్ని మంచి తంతి సమాచార మారుదలును, వికర ప్రాణము విడుచుకాలములో వ్రాయవలసిన ఉయ్యిలకాశములును నెలకీతలెక్కులు నెలవడ్డి వగైరాలు చేర్చబడినది.

ఈపుస్తకము 1-కి వెల రూ. 2. తపాలాచార్జి అణాలు 8.
ముఖ్య గమనింపు:— మోసపోకుండుటకై మా రిజిస్టర్డ్ వర్తక గుర్తు గల పుస్తకమును గమనించి తీయుడు. ఈపుస్తకటనయందు తెలుపబడిన ప్రకారము ఈపుస్తకమందు తేనిచో పైకము వాపసు పంపబడును.

టి. రాజగోపాలు మొదలియారు, 302, టంకశాలపేథి, మింటు పోస్టు, మదరాసు.

మలేరియాకు

(Malaria)

ఇసనోఫెలి

(Esanofele)

అను అమోఘమైన ఔషధమును ఉపయోగించి మీ దేశభోగ్యమును కాపాడుకొనుడు.

అది రక్తమునందున్న మలేరియా పురుగులను చంపుటచూత్రమే గాక మలేరియా రానీయక ఆటంక పరచును.

మలేరియా రానీయక ఆటంకపరచుటకై ప్రతిదినము ఉదయము సాయంకాలములందు ఒక మాత్రము బిడ్డలకు ద్రవరూపముగనున్న ఇసనాఫెలీనాను వాడవలెను.

ఏకమిట్టన కైనను లేక ఈ దిగువ విలాసమునకువ్రాయుడు.

ఇదే మాదిరియే యుండు ఇతర ఔషధములను చూచి మోసపోకుడు.

Messrs. Gorio Ltd, P. O. Box No. 159, Bombay

నాణ్యమైన సరకులు.

వెద్దాపురం శిల్కు బట్టలు.

సరసమైన ధరలు.

పి. సుబ్బారాయుడు అండ్ కో.,

నెం. 1 X. 3

P. S. & Co., Pedapuram.

తెలిగ్రాఫిక్ అడ్రసు:

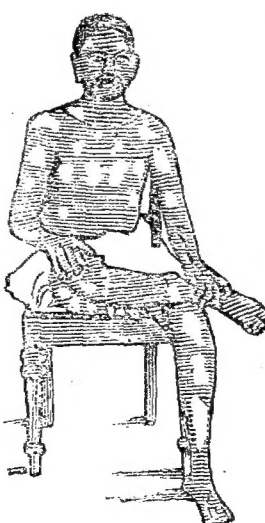
"శిల్కు"

వెద్దాపురం.

అడ్రసు:— పెసల సుబ్బారాయుడు అండ్ కో.,

శిల్కు వ్యాకు మేన్య ఫేర్వరస్,

(వెద్దాపురం. గోదావరి జిల్లా)

కుష్ఠమునకు చికిత్స యినాముగా

చేయబడును

(ప్రత్యేకమైన పథ్యముండవలెను)

తెల్లపదము తప్పక కుదురునది ప్రజలకు రూపించుటకును, దాని అత్యున్నత గుణములు రుజువుచేయుటకును ఈ అమోఘమైన ఔషధము ఇనాముగా నమాగా పొట్టుములు పంపబడును. ఒక అంగుళం ఫలమునందు అర్దు తమైన గుణము ఒకపొట్టుముచే గలుగును. తక్షణమే వ్రాయుడు మీరు వి. పి. ఖర్చుల నిమిత్తమై 0-6-0 చెల్లించవలసి యుండును.

PANDIT KRIPARAM

Specialist in Leprosy

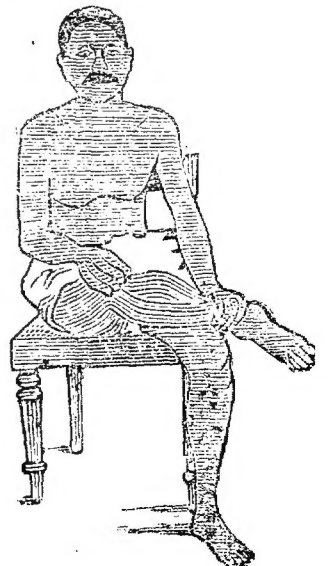
8, NandibaganLane,

Salkhia, Howrah

ఔషధము వాడుకు మనుపు

(ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలోనే వ్రాయవలెను.)

ఔషధమువాడిన పిమ్మి

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

శ్రీనివాస ఆడన్. "పండిట్" మదరాసు.

పోస్టు బాక్సు నెం 287 రు మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు ఏ. వి. యస్. అండ్ ఏ. యమ్. యస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమము

ప్రధానకార్యస్థానము శ్రీపథాలయము, 151 గోవిందప్పనాయునివీధి మదరాసు

శ్రీపథాలయము బ్రాంచి: 183 బ్రాడ్వే

జ్వేగు, కలరా వ్యాధులకు ఆమోఘమైన మందులు

జ్వేగు శ్రీపథముల సెట్టు 1-కి రు 2-2-0;

కలరా శ్రీపథముల సెట్టు 1కి రు 1-2-0.

జీవామృతము: (రిజిస్టర్డ్) శరీరమునం దుండు పరమలవణ యొక్క లవణ బాగుగ పెంచును. రు 3-4-0

సిద్ధమకరధ్వజము: అన్ని జబ్బులకు ఆమోఘమైన మందు. 60 మాత్రలు రు 9-0-0; 30 మాత్రలు రు 5-0-0

భృగువటి: ఇది సెగ సంబంధమైన వ్యాధులకును, చూలశంకుకును శ్రేయవహించిన మందు. రు 1-12-0

చ్యవన ప్రాసన: ఉబ్బసపు దగ్గులకు మంచిమందు. పాన రు 3-0-0

అమృతామలకలైలము: అభ్యంగమునకు యోగ్యమైన చలన నిమ్మలైలము రు 1-0-0

రక్తస్థాధక: ఇది చెడిపోయిన రక్తమును శుభ్రీకరచేయును. రు 3-0-0

లోకల్ ఏజెంట్లు { దాదా అండ్ కో.,
కె. యస్. ముత్యయ్య అండ్ కో.,
ఆల్ బిట్ అండ్ కో.,

{ ఇండియన్ ఇండస్ట్రియల్ అండ్ కో.,
జనరల్ ప్రోవిజన్ స్టోర్సు,
హైకాపుస్ రోడ్డు, తిరువల్లి కే.వి. } మదరాసు.

మద్రాసు పెన్సల్లు

ప్రతి రకము ద్రావింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నది.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుము:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు

మమోహనపార్థసీ, బెజవాడ.

(1298)

సమస్త ఆయుర్వేదాపధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, స్టీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్రాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు.

(609)

ఎంగ్లీవింగు

హనుమాన్ సబ్బు

లోకప్రసిద్ధమైనది. దీనికిసమానమైనది లేదు. చర్మవ్యాధులకుసంజీవివంటిది. ఎచ్చ నువొరుకును.

యస్. రంగనాథంశెట్టి అందు బ్రదరు, నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు.

కామూముతము

విదేశములలో గూడ పేరొందినది. 20 సంవత్సరములనుండి యున్న శుక్లవర్ణమును నివారించినది. ఎంత బలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారశుభము నీయగలదు. మూత్రములో నిద్రలో బావు పురుగును 5 దినములలో నీలువును. ముగ్ధనపుండులు, వృద్ధులు, పరమల బలహీనులు 20 దినములలో గొప్ప శక్తివంతులగుదురు. పూలగాఢ రుచి తనివబడును. 30 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0. ఖరీదు:—అమృతాంజనము, పే. 2, ఏ.లో.రు. (కృష్ణాజిల్లా) అని వ్రాయవలెను.